

Działalność Instytutu Spraw Publicznych w roku 2011

Warszawa, maj 2012

Spis treści

Działalność ISP w 2011 roku

Wstęp	3
Program Europejski	7
Program Polityki Społecznej	12
Program Społeczeństwa Obywatelskiego	16
Program Prawa i Instytucji Demokratycznych	20
Program Migracji i Polityki Rozwojowej	24
Nagroda im. Jerzego Zimowskiego	28
Instytut Spraw Publicznych w mediach – nasz głos był ważny	29
Wydawnictwa	37

Aneks – rok 2011

Projekty	44
Wydarzenia	68
Udział pracowników i ekspertów w upowszechnianiu prac ISP	72

Działalność ISP w 2011 roku

Wstęp

W 2011 Instytut Spraw Publicznych prowadził **61** projektów, wydał **76** publikacji, zorganizował **90** konferencji, seminariów, debat publicznych i warsztatów. Instytut i jego eksperci byli cytowani w ponad **4 tys.** materiałach dziennikarskich i po raz pierwszy znaleźliśmy się na liście wiodących think tanków Europy Środkowo-Wschodniej w **rankingu „The Global go to Think Tanks Report”** przygotowanym przez badaczy z Uniwersytetu w Pensylwanii.

To wszystko w ramach realizacji kolejnych etapów przyjętej w 2010 roku strategii rozwoju na lata 2010-2012. Umacniając pozycję w określonych w strategii obszarach priorytetowych, staraliśmy się też aktywnie reagować na ważne i aktualne tematy w debacie publicznej. Rozwijaliśmy kompetencje eksperckie w nowych dla ISP obszarach, takich jak równość płci, reforma emerytalna czy zmiany klimatu. Inspirowanie dyskusji wokół istotnych dla Polski spraw pozostaje priorytetem ISP, ale za cel postawiliśmy sobie też wzmacnianie roli Instytutu na arenie międzynarodowej. W 2010 i 2011 byliśmy aktywni w kilkunastu międzynarodowych sieciach organizacji.

Podstawowe zagadnienia, którymi zajmował się ISP w 2011 roku to:

- przyczynianie się do pogłębienia integracji europejskiej - szczególnie monitoring przygotowań i przebiegu polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej i funkcjonowania instytucji europejskich
- działanie na rzecz wzmocnienia rządów prawa i instytucji demokratycznych
- przeciwdziałanie społecznej marginalizacji poprzez lokalny rozwój i promocję aktywnej polityki społecznej
- promowanie idei rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, dialogu społecznego i obywatelskiego
- wspieranie działań na rzecz demokratyzacji i praw człowieka poza granicami Polski i Unii Europejskiej

W 2011 roku ugruntowaliśmy pozycję jednej z wiodących organizacji pozarządowych **wspomagających realizację celów polskiej prezydencji w Radzie UE**. Skupiliśmy się na monitorowaniu przebiegu polskiego przewodnictwa i jego priorytetach. Na portalu ISP i Wyborcza.pl -Prezydencja2011.pl – *Fakty, analizy, komentarze* kilka razy w tygodniu ukazywały się komentarze naszych ekspertów na temat działań polskiego rządu i aktualnych wydarzeń prezydencji. Prezydencji towarzyszyła też organizacja największej w historii ISP konferencji międzynarodowej poświęconej Partnerstwu Wschodniemu, demokratyzacji na południu i

wschodzie Unii oraz polityce wizowej. W konferencji, nad którą patronat objął Prezydent RP, wzięło udział 170 ekspertów, polityków i decydentów z kraju i zagranicy.

Priorytety polskiego przewodnictwa oraz sytuacja ekonomiczna w Unii zainspirowały nas do podjęcia tematu **budżetu i gospodarki UE**. Podczas debat **z udziałem** europosłów i na międzynarodowych konferencjach dyskutowaliśmy o przyszłych ramach finansowych Unii na lata 2014-2020 i polityce energetycznej.

Tematem, którym zajmujemy się od wielu lat są różne aspekty **funkcjonowania Parlamentu Europejskiego i działalności polskich posłów do PE**. W roku 2011 zbadaliśmy aktywność europosłów w Internecie, a działalność PE przybliżaliśmy w cyklu audycji radiowych emitowanych na antenie Radia PIN. Zajmowaliśmy się także tematem współpracy prezydencji z polskim parlamentem.

Stan polskiej demokracji to kolejny priorytet w badaniach ISP. W roku ubiegłym skupiliśmy się na przyjęciu tzw. Kodeksu wyborczego, czyli ustawy skupiającej i porządkującej przepisy związane z organizacją i prowadzeniem wyborów w Polsce. ISP przed kilku laty zgłosił postulat stworzenia takiego kodeksu i konsekwentnie dążył do jego uchwalenia. Kodeks zawierał wiele postulowanych przez naszych ekspertów rozwiązań, między innymi ułatwiających obywatelom oddanie głosu w wyborach. W czasie jesiennej kampanii i wyborów do Sejmu i Senatu mieliśmy okazję monitorować wdrożenie i skutki nowych przepisów oraz prowadziliśmy kampanie informujące obywateli o tych rozwiązaniach (np. głosowanie pocztowe).

ISP wspierał propozycje na rzecz wprowadzenia do systemu wyborczego rozwiązań zapewniających równość płci w polityce (parytetów lub kwot). Prowadziliśmy też pogłębione badanie skutków wprowadzenia kwot na listach wyborczych. Podjęliśmy szereg innych działań związanych z kwestią obecności kobiet w sferze publicznej w ramach kampanii „Partnerstwo – równe szanse dla kobiet i mężczyzn”. W ramach tej kampanii udało się nam nagłośnić problem związany z negatywnymi stereotypami dotyczącymi wizerunku kobiet w mediach.

Prowadziliśmy także cieszące się dużym zainteresowaniem badania i dyskusje na temat demokracji wewnątrzpartyjnej i metod przeciwdziałania korupcji. Nowy, aktualny temat naszych badań to **Internet jako narzędzie aktywizacji obywatelskiej i komunikacji polityków z wyborcami**.

Przeciwdziałanie **marginalizacji społecznej** to przede wszystkim wieloletnie projekty Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rzecz stworzenia standardów środowiskowej pracy socjalnej i profesjonalizacji sektora ekonomii społecznej. Projekty te realizowane są w ścisłej współpracy z instytucjami publicznymi, dzięki czemu mają ogromny potencjał wpływania na praktyczne rozwiązania i kształtowania polityki społecznej państwa.

Od kilku lat prowadzimy też Program „Obywatel i Prawo”, który ma upowszechnić dostęp do pomocy prawnej poprzez przyznawanie grantów organizacjom udzielającym bezpłatnych porad prawnych i obywatelskich. W 2012 roku rozpoczniemy kilkuletnie badania na rzecz zbudowania systemu dostępu do bezpłatnej pomocy prawnej w Polsce.

ISP zajmuje się też przeciwdziałaniem marginalizacji cudzoziemców, prowadząc projekty i warsztaty integracyjne. W 2011 roku szczególny nacisk położyliśmy na **przeciwdziałanie dyskryminacji cudzoziemców**. Przeprowadziliśmy pierwsze w Polsce pilotażowe badania dotyczące dyskryminacji cudzoziemców na rynku pracy i rynku mieszkaniowym. Zachowania dyskryminacyjne monitorujemy też w ramach sieci RED (Rights, Equality & Diversity European Network), która skupia ponad 20 organizacji z kilkunastu krajów UE.

W ramach działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego od kilku lat prowadzimy monitoring tworzenia i funkcjonowania prawa dotyczącego organizacji pozarządowych. Badając kondycję trzeciego sektora, przygotowujemy też model współpracy administracji państwowej z organizacjami pozarządowymi, zajmujemy się edukacją obywatelską dialogiem społecznym i partycypacją.

Szczególnie dużo miejsca poświęciliśmy w ostatnim czasie **rozwojowi różnych form wolontariatu w Polsce**. Z inicjatywy Instytutu Ministerstwo Spraw Zagranicznych uczyniło wolontariat jednym z wątków polskiej prezydencji. W wyniku tego doszło do realizacji naszej inicjatywy, która polegała na przygotowaniu i przyjęciu wspólnej deklaracji rządów Unii na temat roli wolontariatu, tzw. Konkluzji Rady UE, która w przyszłości powinna zaowocować zwiększeniem wymiany wolontariuszy między krajami UE oraz krajami sąsiedzkimi, takimi jak Ukraina. Nasi eksperci współtworzyli także ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W ramach prac zespołu przy Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej przygotowaliśmy koncepcję długofalowej polityki rozwoju wolontariatu w Polsce.

W 2011 ISP zajmował się też tematem stojących przed Polską **wyzwań demograficznych**. Zajęliśmy się budowaniem systemu wsparcia osób starszych i ich opiekunów, aktywizacją osób po 50 roku życia i zagadnieniem **podniesienia wieku emerytalnego**. We wrześniu 2011 opublikowaliśmy obszerny raport ISP – *Podnoszenie wieku emerytalnego – diagnoza potrzeb i rekomendacje na przykładzie Polski i Niemiec*, który dostarczył wielu argumentów przemawiających za reformą systemu emerytalnego. Raport ten ukazał się na krótko przed ogłoszeniem przez rząd planów reformy emerytalnej zgodnej z rekomendacjami w nim zawartymi. Z tego względu raport ten stał się istotnym źródłem informacji dla mediów i opinii publicznej na temat kwestii związanych z podnoszeniem wieku emerytalnego, a ISP jednym z najbardziej widocznych uczestników debaty z tym związanej. Utrzymaliśmy pozycję wiodącego w Polsce ośrodka monitorującego **stan stosunków przemysłowych, warunków pracy i restrukturyzacji**. Przygotowujemy rocznie kilkanaście raportów na ten temat dla Komisji Europejskiej. W 2012 roku przeprowadzimy badania nad sytuacją młodych na rynku pracy.

Zmiany klimatu to nowy temat podjęty przez ISP. Rola zmniejszania emisji dwutlenku węgla w polityce państwa była tematem ekspertyzy, która stała się częścią międzynarodowego raportu Institute for Public Policy Research.

Działania na rzecz **promocji demokracji** poza granicami UE ISP realizował głównie poprzez organizację wizyt studyjnych dla ekspertów z krajów Europy Wschodniej oraz inne formy współpracy z organizacjami obywatelskimi z tych krajów, na przykład w ramach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego. Wydarzenia „arabskiej wiosny” spowodowały, że rozszerzyliśmy działania o promocję **doświadczeń polskiej transformacji w krajach Afryki Północnej**. Zorganizowaliśmy seminarium na temat polskiego wsparcia dla transformacji w Tunezji z udziałem m. in. tunezyjskiego ministra rozwoju oraz wizytę dla przedstawicieli egipskich partii politycznych. Gościliśmy także u siebie liczną delegację telewizji Al. Jazeera, a wywiady z naszymi ekspertami znalazły się w przygotowanej przez tę ekipę serii programów telewizyjnych poświęconych polskiej transformacji.

Zgodnie z założeniami strategii Instytut rozwijał współpracę międzynarodową. Aktywnie działaliśmy w sieciach: Policy Association for an Open Society PASOS, European Policy Institutes Network, Active Citizenship Group przy Komisji Europejskiej, Grupy Kopernika, Working Group on Enlargement, Global Climate Network, Pre-Accession and Neighbourhood w ramach CONCORD, Euromesco, European Civic Forum, Migrant Integration Policy Index, Active Social Policies Network, Grupie Zagranica. Dużo częściej niż w latach poprzednich włączaliśmy się w międzynarodowe projekty i przedsięwzięcia:

- Jesteśmy Krajowym Centrum European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofund), dla której przygotowujemy raporty na temat stosunków przemysłowych i warunków pracy w Polsce. Nasze raporty wykorzystywane są w pracach Komisji Europejskiej.
- Uczestniczyliśmy w międzynarodowym badaniu CEE Trust na temat rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w siedmiu krajach byłego bloku komunistycznego.
- Metodą Sustainability Index – corocznego badania międzynarodowego United States Agency for International Development – zbadaliśmy zdolność rozwoju trzeciego sektora w Polsce.
- Wzięliśmy udział w badaniu porównawczym warunków integracji imigrantów w 31 krajach Europy i Ameryki Północnej Migrant Integration Policy Index (MIPEX).
- W ramach sieci europejskich organizacji RED monitorujemy i przeciwdziałamy incydentom rasistowskim i dyskryminacyjnym.
- Jako partner sieci Global Climate Network prowadzonej przez londyński Institute of Public Policy Research opracowaliśmy ekspertyzę na temat zmniejszania emisji dwutlenku węgla w Polsce.
- Zbadaliśmy poziom korupcji w Polsce nowatorskim narzędziem National Integrity System w ramach badania poziomu korupcji w 23 krajach UE przeprowadzonych przez Transparency International.

Znacznie zwiększyliśmy obecność Instytutu w mediach. Przede wszystkim dzięki zatrudnieniu na cały etat specjalistki ds. public relations. Nasi eksperci co dzień po kilkanaście razy dziennie byli cytowani przez media drukowane i elektroniczne. Pojawiliśmy się w **4285** materiałach dziennikarskich: **528** z nich ukazały się drukiem, reszta to publikacje internetowe. Prowadzony przez nas monitoring mediów pokazał, że jesteśmy w mediach obecni szerzej i silniej niż inne polskie think tanki.

Instytut przeprowadził w 2011 roku zmianę identyfikacji wizualnej – logotypu i kolorystyki. Głównym motywem stojącym za decyzją o zmianie była potrzeba znalezienia nowoczesnego oraz łatwego do stosowania kodu wizualnego, lepiej oddającego tożsamość i specyfikę działalności Instytutu. Chcieliśmy, aby nowa identyfikacja wizualna ISP wyrażała dynamiczną formułę organizacyjną, jednocześnie podkreślając jego stabilność i kompetencję.

Program Europejski

Program Europejski ISP bada i analizuje polską politykę europejską i zagraniczną oraz monitoruje działalność instytucji unijnych. Naszym celem jest współtworzenie w kraju merytorycznej debaty na tematy europejskie, proponowanie rozwiązań w obszarze polskiej polityki zagranicznej i przygotowanie rekomendacji dla decydentów w Polsce i na szczeblu unijnym.

Tematy wiodące w 2011 roku:

- Polska prezydencja w Radzie Unii Europejskiej
- Parlament Europejski
- Partnerstwo Wschodnie
- Polska polityka zagraniczna i europejska
- Promocja demokracji

Rok 2011 w liczbach:

- 20 realizowanych projektów
- 24 uzyskane granty
- 16 wydanych publikacji
- 19 konferencji i seminariów

Polska prezydencja w Radzie Unii Europejskiej

Wypracowanie przez ISP pozycji jednej z wiodących organizacji pozarządowych wspomagających realizację celów polskiej prezydencji w Radzie UE było jednym z priorytetów strategicznych Instytutu. Instytut już od dłuższego czasu włączył się w przygotowania do tego wydarzenia. Nasze rekomendacje, jak powinna przebiegać współpraca organizacji pozarządowych z administracją publiczną w przygotowaniach do przewodnictwa, zostały wykorzystane przez rząd i decydentów. W marcu 2011 roku wspólnie z portalem Wyborcza.pl uruchomiliśmy stronę internetową Prezydencja 2011.pl – *Fakty, analizy, komentarze*, na której regularnie umieszczaliśmy komentarze dotyczące aktualnych wydarzeń prezydencji i działań polskiego rządu. Nasze teksty dotyczyły różnych dziedzin – polityki gospodarczej, spraw zagranicznych, wolontariatu i promocji demokracji. Dzięki współpracy z jednym z największych dzienników artykuły naszych ekspertów docierały do bardzo szerokiego grona odbiorców. W sumie, na portalu Prezydencja.pl opublikowaliśmy 85 tekstów. Dużym zainteresowaniem

internautów cieszył się też blog dr Agnieszki Łady „Apetyt na Europę” poświęcony w całości różnym aspektom polskiego przewodnictwa.

O priorytetach prezydencji rozmawialiśmy w gronie ekspertów i studentów na debatach zorganizowanych przez ISP w ośrodkach akademickich w Poznaniu i we Wrocławiu. Tematem międzynarodowej konferencji „Energia i budżet jako priorytety polskiej Prezydencji. Perspektywa państw wyszehradzkich i Niemiec” były z kolei negocjacje unijnej perspektywy finansowej po 2013 r. oraz europejska polityka energetyczna. Jak powinien wyglądać przyszły budżet UE i jak powinien być zreformowany? Jaka jest rola i wpływ Polski podczas jej przewodnictwa na negocjacje przyszłego unijnego budżetu? Czy w Europie istnieją perspektywy rozwoju dla energetyki atomowej? Między innymi o tych kwestiach rozmawialiśmy w gronie ekspertów z Polski, Niemiec, Czech i Węgier. Wnioski z konferencji wydaliśmy w książce *Energy and the budget as priorities of the Polish EU Presidency. The prospect of the Visegrad countries and Germany* pod redakcją Grzegorza Gromadzkiego i Davida Krala.

Eksperci ISP regularnie publikowali krótkie teksty na temat różnych aspektów prezydencji (priorytetów, wymiaru parlamentarnego) i organizowali co miesiąc spotkania polskich think tanków na temat przewodnictwa, na które zapraszani byli urzędnicy wysokich szczebli. Jednym z nich było spotkanie z doradcą premiera Janem Krzysztofem Bieleckim, zorganizowane dzień przed ważnym szczytem Rady Europejskiej – ostatnim w trakcie polskiej prezydencji. Dyskutowaliśmy o celach polskiej polityki europejskiej, perspektywie przystąpienia naszego kraju do strefy euro, reformie finansów publicznych i podnoszeniu wieku emerytalnego oraz o polskim stanowisku wobec unijnej polityki energetyczno-klimatycznej.

Parlament Europejski

Funkcjonowanie Parlamentu Europejskiego jest od kilku lat jednym z głównych obszarów zainteresowania Instytutu. Poprzez stały monitoring prac PE, ISP wypracowuje pozycję wiodącego ośrodka specjalizującego się w ocenie działań tej instytucji. W ubiegłym roku popularyzowaliśmy działania PE w środkach masowego przekazu. Prowadzony wspólnie z Radiem PIN cykl „Radio Wspólna Europa” okazał się sukcesem i w związku z tym otrzymaliśmy środki z Parlamentu Europejskiego na jego kontynuowanie. W audycji „Strefa Euro” trzy razy w tygodniu podejmowaliśmy tematy gospodarcze związane z działalnością PE i wyzwaniem ekonomicznymi stojącymi przed Europą.

Już po raz trzeci w połowie kadencji zbadaliśmy aktywność i efektywność pracy europarlamentarzystów, a po raz pierwszy również ich aktywność w Internecie. Przyjrzelśmy się, m. in. czy posłowie potrafią skutecznie wykorzystywać nowe technologie do komunikowania się z obywatelami, czy odpowiadają na ich e-maile, jakie tematy poruszają na swoich stronach internetowych. Wspólnie z Biurem Informacyjnym Parlamentu Europejskiego zorganizowaliśmy też debatę z udziałem posłów na temat reformy systemu wyborczego w wyborach europejskich.

Partnerstwo Wschodnie

Program Partnerstwa Wschodniego, określający wymiar wschodni polityki Unii Europejskiej w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, zapoczątkowany działaniami polskiej dyplomacji był jednym z najważniejszych tematów polskiej prezydencji. W działaniach Programu poświęciliśmy wiele miejsca tej inicjatywie. Opublikowaliśmy raport *Razem czy osobno? Partnerstwo Wschodnie w polityce Polski i Niemiec* autorstwa Elżbiety Kacy i Agnieszki Łady poświęcony polskiemu i niemieckiemu stanowisku wobec rozwoju PW. Kontynuowaliśmy działania na rzecz wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego w krajach Europy Wschodniej. ISP po raz trzeci uczestniczył w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa

Wschodniego w Poznaniu. Angażowaliśmy się już na etapie przygotowań do Forum. Wśród uczestników spotkania przeprowadziliśmy ankietę na temat przyszłych kierunków rozwoju Forum. Wypracowane rekomendacje znalazły się w dokumentach uchwalonych następnie na Forum. Uczestniczyliśmy także w pracach grupy strategicznej opracowującej wytyczne, jak Forum ma działać w przyszłości oraz w grupie poświęconej kontaktom międzyludzkim.

W listopadzie 2011 ISP zorganizował w Warszawie konferencję „Democracy, Partnership, Enlargement - Challenges for Europe, Challenges for the Polish EU Presidency”, której tematem była demokratyzacja, sytuacja na Wschodzie, „arabska wiosna” i rola nowych mediów w obalaniu reżimów autorytarnych. W konferencji wzięli udział eksperci z think tanków z regionu Europy Środkowej i Wschodniej oraz Azji Centralnej należących do sieci PASOS. Gościliśmy również wiceministra spraw zagranicznych Krzysztofa Stanowskiego. Była to największa konferencja międzynarodowa zorganizowana do tej pory przez Instytut. Uczestniczyło w niej 170 ekspertów, decydentów, polityków i działaczy demokratycznych, w tym około 70 z zagranicy.

Interesowały nas różne aspekty funkcjonowania Partnerstwa Wschodniego. W przeddzień szczytu PW rozmawialiśmy przy okrągłym stole z ekspertami, przedstawicielami organizacji pozarządowych realizujących projekty wspierające media w krajach PW, dziennikarzami i urzędnikami MSZ o jakości i wolności mediów w krajach Partnerstwa. Zorganizowaliśmy też konferencję z udziałem ekspertów z wschodnioeuropejskich think-tanków na temat tego, jak inicjatywa Partnerstwa Wschodniego oceniana jest na Ukrainie, Białorusi i w innych państwach Europy Wschodniej. Wydaliśmy raporty na temat wizerunku Polski i Polaków na Ukrainie w opinii społeczeństwa oraz mediów, a także dwa policy papers *Jak wspierać wolne media w regionie Partnerstwa Wschodniego?* i *Trudne początki. Nowa unijna dyplomacja a Partnerstwo Wschodnie*.

Stosunki polsko-niemieckie

Stosunki polsko-niemieckie są przedmiotem regularnych badań ISP już od 2000 roku. W styczniu 2011 roku przeprowadziliśmy badanie opinii Polaków o polityce Niemiec i bieżących wyzwaniach w stosunkach polsko-niemieckich. Przedstawiliśmy je w raporcie i na konferencji prasowej. Na jesieni przygotowaliśmy założenia do badań fokusowych na temat znaczenia młodzieżowych wymian polsko-niemieckich dla budowania dobrych stosunków dwustronnych. Zbadaliśmy też, jak aktualnie postrzegane są Polska i Niemcy w Rosji. Projekt nawiązuje do badania ekspertów polskich i niemieckich ds. Rosji, które przeprowadziliśmy w 2010 roku. Wyniki opublikujemy w 2012 roku.

Włączamy się w bezpośrednie działania na rzecz wzmacniania wzajemnych stosunków polsko-niemieckich. Dr Agnieszka Łada, kierownik Programu Europejskiego, została w 2011 roku powołana przez Radę Ministrów do Rady Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Promocja demokracji

ISP zaangażował się w wypracowywanie rekomendacji na temat powstania Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji. Pomysł jego powstania zgłosiła Polska, która podczas prezydentury aktywnie działała na rzecz utworzenia Funduszu. Eksperti Instytutu przygotowali na ten temat ekspertyzę dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych, komentowali projekt oraz śledzili etapy jego powstawania. Podsumowanie polskich działań w tym zakresie opublikowaliśmy w „Analizach i Opiniach” pt. *Europejski Fundusz na rzecz Demokracji – sukces polskiej prezydentury?*

Wspieranie demokracji i powstanie Fundacji na rzecz Demokracji były też tematem konferencji „Development and Democracy in EU External Policy” zorganizowanej przez Instytut i Grupę Zagranica. Przedstawiciele MSZ, Komisji Europejskiej oraz europejskiej dyplomacji próbowali odpowiedzieć na pytania, jak łączyć wspieranie rozwoju i promocję demokracji w polityce Unii Europejskiej, jakie znaczenie dla tej polityki miała „arabska wiosna” oraz jaka będzie rola Europejskiej Fundacji na rzecz Demokracji.

O instytucjonalnym kształcie Fundacji na rzecz Demokracji oraz sposobach powołania jej do życia zorganizowaliśmy we współpracy ze Stałym Przedstawicielstwem Polski przy okrągły stół w Brukseli. W obradach wzięli m.in. udział: Krzysztof Stanowski, Jacek Saryusz-Wolski, Edward Mc-Millan Scott oraz Johna O'Rourke, koordynator ds. Europejskiej Polityki Sąsiedztwa w Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych.

Kraje arabskie to obszar stosunkowo nowy dla polskich działań pomocowych. W związku z wydarzeniami „arabskiej wiosny” polskie doświadczenia transformacji stały się wyjątkowo cenne dla autorów zmian społecznych, politycznych i gospodarczych zachodzących w Afryce Północnej i krajach Bliskiego Wschodu. Instytut organizował spotkania na temat polskich doświadczeń związanych ze zmianą ustroju dla przedstawicieli ośrodków naukowych i środowisk nowych elit politycznych krajów Magrebu.

Minister rozwoju Tunezji Abderrazak Zouari oraz polski wiceminister spraw zagranicznych Krzysztof Stanowski gościli na konferencji ISP, na której zastanawialiśmy się, w jakich dziedzinach Polska mogłaby wesprzeć tunezyjską transformację.

We wrześniu gościliśmy przedstawicieli Al Jazeera przebywających w Warszawie na zaproszenie MSZ. Goście nagrali obszerny program telewizyjny z udziałem dr. Jacka Kucharczyka oraz kierowników Programu Europejskiego, dr Agnieszki Łady, i Społeczeństwa Obywatelskiego, dr Grzegorza Makowskiego. Eksperti ISP podzielili się swoimi uwagami i wynikami badań na temat transformacji ustrojowej Polski, zwłaszcza przemian w systemie prawnym i politycznym oraz polityce zagranicznej.

Na początku 2012 Program Europejski ISP zorganizował wizytę dla przedstawicieli egipskich partii politycznych. Egipcjanie przyjechali do Polski, aby poznać kulisy polskiej transformacji demokratycznej i szukać w niej inspiracji dla zmian w Egipcie. Nasi goście spotkali się z liderami opozycji demokratycznej – Henrykiem Wujcem i Janem Lityńskim. O tym, jak młoda polska demokracja poradziła sobie z problemem cywilnej kontroli nad armią – co w przypadku Egiptu jest kluczowe, opowiadał inny dawny opozycjonista, były minister obrony, Janusz Onyszkiewicz. Goście spotkali się ponadto z dziennikarzami i przedstawicielkami Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

Współpraca międzynarodowa

Jednym z priorytetów ISP jest zwiększenie jego aktywności zagranicznej i wzmocnienie pozycji na arenie międzynarodowej. Eksperti Programu Europejskiego uczestniczyli w spotkaniach międzynarodowych sieci i organizacji, do których należy ISP: European Policy Institutes Network, Active Citizenship Group przy Komisji Europejskiej, Grupy Kopernika, Working Group on Enlargement, Pre-Accession and Neighbourhood w ramach CONCORD oraz PASOS. Członków sieci PASOS gościliśmy w Warszawie na corocznej konferencji oraz na Walnym Zgromadzeniu. Dr Agnieszka Łada została wybrana przewodniczącą Rady Dyrektorów organizacji. Odnowiliśmy także kontakt z EuroMesco, które jest siecią kilkudziesięciu organizacji z Unii Europejskiej i krajów basenu Morza Śródziemnego. Celem sieci jest zacieśnianie relacji

między Unią i jej południowymi sąsiadami. W kontekście „arabskiej wiosny” i transferu doświadczeń polskiej transformacji kontakt ten może okazać się wyjątkowo cenny.

Zespół i eksperci:

dr Agnieszka Łada (kierownik programu/starszy analityk), Elżbieta Kaca (koordynator projektów/analityk), Aleksander Fuksiewicz (koordynator projektów/analityk), Małgorzata Fałkowska-Warska (koordynator projektów/analityk), Olga Markiewicz (stypendystka), Łukasz Wenerski (asystent Programu)

Ekspert współpracujący z programem:

dr Joanna Konieczna-Sałamatin, dr Melchior Szczepanik

Program Polityki Społecznej

Program Polityki Społecznej prowadzi działania na rzecz przeciwdziałania marginalizacji społecznej i kładzie szczególny nacisk na aktywną politykę społeczną. Integracja wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem oraz ogólne zwiększanie zatrudnienia to cele naszej pracy. Koncentrując się na aktywnej polityce społecznej, PPS wychodzi naprzeciw potrzebie modernizacji polityki społecznej w Polsce – jej tradycyjne instrumenty ukształtowane w okresie transformacji systemowej, nastawione przede wszystkim na działania osłonowe, są dziś już niewystarczające.

Tematy wiodące w 2011 roku:

- Ekonomia społeczna
- Praca socjalna
- Stosunki przemysłowe i warunki pracy
- Reforma emerytalna i inne wyzwania demograficzne
- Ochrona zdrowia

Rok 2011 w liczbach:

- 7 realizowanych projektów
- 2 uzyskane granty
- 7 wydanych publikacji
- 8 konferencji i seminariów

W 2011 roku kontynuowaliśmy przede wszystkim działania na rzecz profesjonalizacji sektora ekonomii społecznej i stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju, a także stworzenia podstaw aktywizującej polityki społecznej. Realizujemy je w ramach kilkuletnich projektów we współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej. Wypracowane rezultaty będą miały wpływ na kształt rozwiązań legislacyjnych, sposób działania urzędników, pracowników organizacji pozarządowych, obywateli i innych interesariuszy. W ubiegłym roku najważniejszym zadaniem Programu było upowszechnianie działań prowadzonych w ramach tych projektów. Staraliśmy się również brać udział w debacie wokół aktualnych i ważnych tematów życia publicznego – wyzwań demograficznych, koniecznych reform w polskim systemie ochrony zdrowia i zmian klimatycznych.

Ekonomia społeczna

W 2010 i na początku 2011 roku przeprowadziliśmy w całym kraju badania 36 przedsiębiorstw społecznych, ich historii, oferty i planów na przyszłość. Na ich podstawie przygotowujemy ocenę kondycji sektora w Polsce, wypracujemy rekomendacje służące wzmocnieniu dobrych praktyk oraz przeciwdziałaniu sytuacjom problemowym. Przeprowadziliśmy też pierwsze w Polsce badania usług i programów reintegracyjnych prowadzonych przez Centra i Kluby Integracji Społecznej oraz Zakłady Aktywności Zawodowej. Wyniki monitoringu wykorzystamy w tworzeniu standardów usług reintegracji społecznej i zawodowej oraz w podręczniku dotyczącym problematyki aktywnej polityki społecznej.

Zespół kontynuował prace ekspercko-konsultacyjne – głównie poprzez organizację seminariów eksperckich na temat uwarunkowań prawnych rozwoju ekonomii społecznej. Podejmowaliśmy na nich m.in. tematy barier prawnofinansowych funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych i sposobów upowszechnienia stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych. Przedstawialiśmy też wyniki konsultacji społecznych projektu ustawy o przedsiębiorstwie społecznym i przedsiębiorczości społecznej.

Przyglądaliśmy się tworzonemu strategiom krajowym (m.in. Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego) pod kątem obecności zapisów dotyczących ekonomii społecznej. Komentarz do strategii, rekomendacje i propozycje zapisów wysłaliśmy do odpowiedzialnych za ich tworzenie ministerstw. ISP monitorował też na bieżąco prace legislacyjne parlamentu i centralnej administracji rządowej dotyczące wprost lub pośrednio ekonomii społecznej, a także ustawodawstwo unijne i miejsce przedsiębiorczości społecznej w planowanych działaniach UE. W wyniku monitoringu prawa powstały teksty informacyjne, które opublikowane zostały na ogólnopolskim portalu - Ekonomiaspoleczna.pl.

Nowy model pracy socjalnej

W 2011 roku ISP rozpoczął półtoraroczny cykl badawczy, w ramach którego testowaliśmy nową metodę pracy socjalnej – metodę środowiskową. Polega ona na organizowaniu społeczności lokalnej poprzez wspieranie integracji osób wykluczonych, rozwiązywanie problemów danej społeczności oraz wzmacnianie jej kapitału społecznego. Model testowany jest w 8 lokalnych społecznościach. Działania na rzecz opracowania nowoczesnego i skutecznego modelu środowiskowej pracy socjalnej ISP realizuje w partnerstwie z Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL. Wyniki badań przedstawimy w raporcie wskazującym na czynniki sprzyjające i zagrażające wdrażaniu i popularyzacji tej formy pracy socjalnej w Polsce. Organizowanie społeczności lokalnej było też tematem konferencji „Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce 20 lat po reformie systemu pomocy społecznej” skierowanej głównie do kierowników i pracowników ośrodków pomocy społecznej z całej Polski, badaczy i naukowców oraz osób, które kształcą pracowników socjalnych. Na konferencji wiele uwagi poświęciliśmy kwestiom profesjonalizacji pracy socjalnej w latach 1988–2010 oraz różnym wymiarom pracy pracowników ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, schronisk i noclegowni dla bezdomnych, czy centrów integracji społecznej.

Warto zaznaczyć, że badaniom naukowym nad stworzeniem nowego modelu pomocy socjalnej towarzyszy próba przybliżenia problematyki i zmiany wizerunku pracownika socjalnego w świadomości społecznej. W ramach projektu Telewizja Polska przygotowała serial telewizyjny „Głęboka Woda” o trudach pracy pracowników opieki społecznej i problemach ich podopiecznych. Serial emitowany jest od jesieni 2011 roku w Programie 2 TVP.

Stosunki przemysłowe i warunki pracy

PPS na potrzeby Komisji Europejskiej za pośrednictwem firmy doradczej Deloitte Belgia przeprowadził ewaluację dopasowania do potrzeb pracodawców i pracowników trzech dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących procesu informowania i konsultowania pomiędzy pracownikami i pracodawcami (2002/14/EC, 2001/23/EC, 98/59/EC) i odpowiadających im polskich ustaw. Ewaluację przeprowadzono we wszystkich krajach Unii Europejskiej. ISP przygotowywał raport dotyczący Polski. Opracowano go na podstawie desk research oraz badań w zakładach pracy wśród przedstawicieli partnerów społecznych, rządowej administracji publicznej i świata akademickiego. Raport stanie się wewnętrznym dokumentem Komisji Europejskiej. Ma służyć dostarczeniu wiedzy o funkcjonowaniu prawa europejskiego w poszczególnych krajach i tworzeniu w przyszłości prawa adekwatnego do potrzeb.

Instytut Spraw Publicznych od 2002 roku realizuje monitoring stosunków przemysłowych, warunków pracy i procesów restrukturyzacji w Polsce w ramach [European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions](http://www.eurofound.europa.eu/index.htm) (Eurofound <http://www.eurofound.europa.eu/index.htm>). Instytucja ta, jako jeden z pierwszych organów Unii Europejskiej powołanych do pracy w wyspecjalizowanych dziedzinach polityki UE, ma się przyczyniać do planowania i projektowania lepszych warunków życia i pracy w Europie. ISP już 9 rok z rzędu pełni rolę Krajowego Centrum Eurofound dla Polski. Podobne Centra znajdują się w każdym kraju członkowskim Unii Europejskiej. Na podstawie komunikatów i analizy stron internetowych partnerów społecznych, polskiej prasy, specjalistycznych publikacji i raportów z badań, analizujemy zmiany zachodzące w wymienionych wyżej trzech obszarach i sygnalizujemy wynikające z nich szanse i zagrożenia.

Reforma emerytalna i inne wyzwania demograficzne

ISP konsekwentnie buduje kompetencje eksperckie w nowych, ważnych dla życia społecznego obszarach. Jednym z nich jest problematyka wyzwań demograficznych.

Proces starzenia się polskiego społeczeństwa nabiera tempa i dynamiki. We współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych zbadaliśmy, jak wygląda polityka wspierania osób starszych w społecznościach lokalnych. W dwóch regionach – podlaskim i kujawsko-pomorskim – przeprowadziliśmy wywiady m.in. z emerytami i ich opiekunami, przedstawicielami władz lokalnych i pracownikami administracji. Badania wykazały, że polityka lokalna wobec seniorów jest niespójna i rozproszona między podmioty różnych sektorów. Wyniki badań i rekomendacje, w tym propozycję zintegrowanego systemu wsparcia instytucjonalnego i rodzinnego osób starszych zamieściliśmy w książce *Publiczna troska, prywatna opieka. Społeczności lokalne wobec osób starszych* oraz dwóch policy briefs w serii „Analizy i Opinie”.

Obecnie, jednym z najważniejszych zagadnień związanych z prognozami demograficznymi jest reforma emerytur oraz wydłużenie wieku emerytalnego. Sytuacja ekonomiczna, prognozy demograficzne oraz niski poziom zatrudnienia w Polsce powodują, że zmiany systemu są konieczne. Jednocześnie, choć nieuchronne, wydłużenie aktywności zawodowej wywołuje w społeczeństwie wyraźny opór. Jeszcze przed powstaniem propozycji rządowych i zainicjowaniem publicznej debaty wokół zmian w systemie, ISP opublikował raport *Podnoszenie wieku emerytalnego - diagnoza potrzeb i rekomendacje na przykładzie Polski i Niemiec* pod redakcją Jacka Kucharczyka i Eweliny Kuźmich. W raporcie przedstawiliśmy podstawowy dylemat, który towarzyszy podnoszeniu wieku emerytalnego – z jednej strony konieczności wprowadzenia tego rozwiązania, z drugiej – stopnia społecznej oraz politycznej gotowości do jego wdrożenia. Autorzy przyglądali się rozwiązaniom w innych krajach europejskich, będących na różnych etapach reformy i stanu debaty publicznej. Szczególnie dużo miejsca poświęciliśmy rozwiązaniom niemieckim. Raport ISP spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem mediów. Był również konsultowany przez rząd i decydentów.

Ochrona zdrowia

Temat opieki zdrowotnej w Polsce podjęliśmy po raz pierwszy w 2010 roku. We współpracy z Kancelarią Premiera zorganizowaliśmy kilka seminariów, na których eksperci, politycy i lekarze próbowali zdiagnozować problemy w obecnym systemie i przygotowali rekomendacje, które wydaliśmy w raporcie. W ubiegłym roku nawiązaliśmy współpracę z Kancelarią Prezydenta RP i doradcą prezydenta ds. zdrowia dr Maciejem Pirógiem. Wspólnie zorganizowaliśmy spotkania eksperckie poświęcone założeniom ustawy o zdrowiu publicznym oraz zadaniom, organizacji (struktura i finansowanie) i kwestiom prawnym dotyczącym zdrowia publicznego.

Zmiany klimatyczne

Nowym obszarem działalności Programu w 2011 roku były zmiany klimatyczne. Jesteśmy jednym z partnerów sieci Global Climate Network prowadzonej przez Institute of Public Policy Research w Londynie. W ramach prac analityczno-badawczych opracowaliśmy ekspertyzę dotyczącą roli zmniejszania emisji dwutlenku węgla w Polsce w polityce państwa.

Zespół i eksperci:

Izabela Przybysz (zastępca kierownika programu od 1 sierpnia 2011), Ewelina Kuźmicz (kierownik programu), Ewa Broma-Bąk (koordynator projektów), Paulina Sobiesiak (kierownik projektów/analitik), Dominik Owczarek (koordynator projektów/analitik), Dominika Potkańska (asystent projektu), dr Joanna Zalewska (stypendystka), dr Anna Jaroń (stypendystka)

Eksperti współpracujący z programem:

dr Jan Czarzasty, dr Magdalena Dudkiewicz, dr Tomasz Kaźmierczak, dr Mariola Raclaw, dr Marek Rymśa, Tomasz Schimanek

Program Społeczeństwa Obywatelskiego

Program Społeczeństwa Obywatelskiego powstał w 2010 roku. Jest rozwinięciem działań projektu KOMPAS, w ramach którego od 2003 roku badamy środowisko prawne i instytucjonalne organizacji pozarządowych. ISP od lat jest wiodącym ośrodkiem analizującym sytuację trzeciego sektora, wspierającym debatę ukierunkowaną na poprawę otoczenia NGO's oraz monitorującym rozwój społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Staramy się budować kompetencje eksperckie w nowych, związanych z podejmowaną tematyką obszarach. W ostatnim okresie m.in. wielopłaszczyznowo zbadaliśmy wolontariat w Polsce i perspektywy jego rozwoju.

Tematy wiodące w 2011 roku:

- Rozwój i otoczenie prawne trzeciego sektora w Polsce
- Współpraca organizacji pozarządowych z administracją publiczną
- Dialog obywatelski i partycypacja
- Aktywizacja obywateli w życiu publicznym
- Edukacja obywatelska

Rok 2011 w liczbach:

- 7 realizowanych projektów
- 1 uzyskany grant
- 17 wydanych publikacji
- 10 konferencji i seminariów
- 72 informacje i krótkie analizy poświęcone partycypacji publicznej

Rozwój i otoczenie prawne trzeciego sektora w Polsce

W połowie 2011 roku zmienił się profil działań monitoringowych prowadzonych od 2003 r. w ramach Projektu KOMPAS. Skoncentrowaliśmy się na śledzeniu wydarzeń prawnych dotyczących partycypacji publicznej. Na dalszy plan zeszły kwestie dotyczące organizacji pozarządowych i ich sytuacji instytucjonalno-prawnej. Nie zostały jednak zupełnie zaniechane. Eksperti PSO m.in. uczestniczyli i referowali wyniki prac nad zmianami w prawie o stowarzyszeniach, czy reformą Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.

Współpraca organizacji pozarządowych z administracją publiczną

Rok 2011 był kolejnym rokiem realizacji badań poświęconych współpracy między organizacjami pozarządowymi a administracją publiczną. Wiosną zakończyły się badania będące podstawą Indeksu Jakości Współpracy (sondaż opinii organizacji pozarządowych na próbie ponad 3 tys. organizacji, analiza danych z monitoringu funkcjonowania ustawy o działalności pożytku publicznego MPiPS oraz danych z programu internetowego poszukującego informacji na temat współpracy na stronach jednostek samorządu terytorialnego). W oparciu o te dane obliczono wartość indeksu, wykonując przy tym wiele analiz wskazujących kierunki polityki państwa w zakresie rozwoju współpracy międzysektorowej.

Eksperci ISP brali udział w opracowaniu modelu i podręcznika współpracy organizacji pozarządowych i administracji samorządowej oraz narzędzia do samooceny tej współpracy (tzw. Lokalny Indeks Współpracy). Braliśmy również udział w działaniach upowszechniających rezultaty projektu, seminariach i konferencjach.

W 2011 roku zakończyliśmy realizację projektu badawczego „Czy spełniły się nasze sny? Międzynarodowe badanie porównawcze społeczeństwa obywatelskiego w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej” na temat kondycji społeczeństw obywatelskich i społecznego zakorzenienia organizacji pozarządowych w siedmiu krajach regionu. Wyniki zostały opracowane w raporcie w języku angielskim i zaprezentowane na dwóch międzynarodowych konferencjach – na międzynarodowym kongresie nauk politycznych w Budapeszcie oraz konferencji poświęconej edukacji obywatelskiej, która odbyła się w Warszawie.

PSO włączył się również w organizację VI Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych OFIP. Wspólnie z Fundacją Civicus Polonus i Centrum Edukacji Obywatelskiej zorganizowaliśmy dwie sesje tematyczne - poświęconą roli organizacji pozarządowych w aktywizowaniu osób dojrzałych i starszych oraz poruszającą zagadnienia edukacji obywatelskiej.

Warto wspomnieć o jubileuszu „Kwartalnika III Sektor”, najstarszego w Polsce i jednego z nielicznych czasopism w całości poświęconych tematyce sektora pozarządowego. W 2011 roku świętowaliśmy siódmą rocznicę powstania i wydanie dwudziestego numeru czasopisma. Obchody jubileuszu zostały połączone z seminarium o kondycji organizacji pozarządowych i sektora pozarządowego w Polsce.

Byliśmy zaangażowani w przygotowanie rozwiązań systemowych sprzyjających rozwojowi wolontariatu w Polsce i Europie, prowadzonych w związku z Europejskim Rokiem Wolontariatu 2011. Przedstawiciel PSO był członkiem powołanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zespołu ekspertów, który opracował projekt długofalowej polityki rozwoju wolontariatu w Polsce.

Z inicjatywy ISP Ministerstwo Spraw Zagranicznych uznało wolontariat za ważny czynnik w rozwoju polityki społecznej i uczyniło go jednym z tematów polskiej prezydencji. Także z naszej inicjatywy została przygotowana wspólna deklaracja krajów Unii na temat roli wolontariatu, tzw. Konkluzje Rady UE. Tekst konkluzji został przyjęty we wrześniu 2011 roku przez ministrów wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej, stając się jednym z wymiernych rezultatów polskiej prezydencji.

Dialog obywatelski i partycypacja

Program w dalszym ciągu realizował prace nad zwiększaniem udziału obywateli w procesach decyzyjnych na poziomie lokalnym. Kolejny rok prowadzimy wspomniany już monitoring zmian prawnych. Opublikujemy *Bilans wydarzeń prawnych*, mających wpływ na poziom partycypacji społecznej. Przetestujemy również w gminach narzędzie do pomiaru partycypacji, przeprowadzimy badania ilościowe diagnozujące jej stan w Polsce, a także pierwszą turę badania metod podnoszenia partycypacji.

Aktywizacja obywateli w życiu publicznym i edukacja obywatelska

Eksperci Programu, jak wskazano już wyżej, aktywnie angażowali się między innymi w działania i projekty związane z Europejskim Rokiem Wolontariatu. W ramach Pawilonu Europejskiego Roku Wolontariatu zorganizowaliśmy 3 debaty na temat niepełnosprawności i wolontariatu, wolontariatu jako narzędzia zwiększenia społecznego zaangażowania instytucji kultury w Polsce oraz pracowniczego wolontariatu kompetencji.

W roku 2011 PSO rozpoczął projekt poświęcony pracowniczemu wolontariatowi kompetencji (uwzględniający również wykorzystanie nowych technologii teleinformatycznych). Zrealizowaliśmy badania oraz cykl tematycznych warsztatów poświęconych możliwościom rozwijania tej formy wolontariatu. W warsztatach wzięli udział pracownicy znanych firm m. in. PKO BP i PricewaterhouseCoopers. Bazując na wynikach badań i rezultatach warsztatów, eksperci PSO przygotowują interaktywny podręcznik na temat wolontariatu pracowniczego w konwencji wydanego wcześniej przez ISP *Inspiratora Obywatelskiego*.

We współpracy z Centrum Badania Opinii Społecznej i Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej zrealizowaliśmy sondaż na temat zaangażowania i postaw wobec wolontariatu oraz opinii o Europejskim Roku Wolontariatu. Było to pierwsze w Polsce badanie sondażowe z zastosowaniem metodologii pomiaru wolontariatu rekomendowanej przez Międzynarodową Organizację Pracy.

PSO wydał też podręcznik nieformalnej edukacji obywatelskiej w bibliotekach publicznych. W związku z ukazaniem się publikacji podjęliśmy działania promocyjne w mediach tradycyjnych i elektronicznych (powiązaną także z upowszechnianiem samej idei nieformalnej edukacji obywatelskiej). PSO kontynuował międzynarodową współpracę z siecią NECE (Networking European Citizenship Education) skupiającą instytucje zajmujące się edukacją obywatelską i wspieraną przez niemiecką agendę rządową Bundeszentrale für politische Bildung. Zaangażowaliśmy się w organizację corocznej konferencji NECE, która odbyła się w Warszawie.

Zakończyliśmy projekt poświęcony edukacji nieformalnej. Główne działania zrealizowane w ramach tego przedsięwzięcia to organizacja dwóch seminariów poświęconych think tankom i mechanizmowi 1% jako potencjalnym ośrodkom i instrumentom edukacji obywatelskiej. Opublikowaliśmy opracowania dyskusji na ten temat oraz wydaliśmy komunikat w serii „Analizy i Opinie”.

Program Społeczeństwa Obywatelskiego kontynuował współpracę z innymi Programami, w tym w szczególności z Programem Prawa i Instytucji Demokratycznych przy ocenie polskiej polityki antykorupcyjnej oraz z Programem Europejskim w zakresie promocji wolontariatu w ramach polskiej prezydencji oraz kwestii społeczeństwa obywatelskiego i jego udziału w realizacji celów Partnerstwa Wschodniego. Pracownicy PSO byli również zaangażowani w działania Programu Polityki Społecznej, dotyczące rozwoju ekonomii społecznej.

Podtrzymaliśmy współpracę z zagranicznymi organizacjami pozarządowymi oraz działania w ramach europejskiej sieci organizacji European Civil Forum oraz sieci PASOS. Korzystając z doświadczeń zdobytych w ramach projektu monitorowania polityki antykorupcyjnej,

pracownicy programu włączyli się w przygotowania dwóch projektów dotyczących monitorowania polityki antykorupcyjnej w krajach Unii Europejskiej, w ramach 7-go Programu Ramowego. Rozstrzygnięcie jednego z konkursów zaplanowano na początek 2012 roku.

Zespół i eksperci:

dr Grzegorz Makowski (kierownik programu/starszy analityk), Małgorzata Koziarek (koordynator projektów/ analityk), Paulina Sobiesiak (kierownik projektów/analitik), Filip Pazderski (koordynator projektów/analitik)

Eksperti współpracujący z programem:

dr Magdalena Arczewska, dr Ewa Bogacz-Wojtanowska, dr Magdalena Dudkiewicz, dr Tomasz Kaźmierczak, dr Anna Krajewska, dr Agnieszka Rymsza, dr Marek Rymsza, Tomasz Schimanek, Anna Stokowska

Program Prawa i Instytucji Demokratycznych

Program koncentruje się na problematyce demokratycznego państwa prawnego. Nasi eksperci biorą aktywny udział w pracach zespołów powoływanych i funkcjonujących m.in. przy Rzeczniku Praw Obywatelskich, ministerstwach, a także uczestniczą w pracach komisji sejmowych i senackich, przygotowując i prezentując opinie prawne oraz nowe propozycje odnośnie projektów ustaw. Jesteśmy partnerem instytucji międzynarodowych badających różne aspekty funkcjonowania państwa (m.in. OBWE, Rady Europy, Transparency International).

Tematy wiodące w 2011 roku:

- Wybory w demokratycznym państwie,
- Stan demokracji w Polsce
- Równość płci
- Dostęp obywateli do pomocy prawnej

Rok 2011 w liczbach:

- 14 realizowanych projektów
- 9 uzyskanych grantów
- 11 wydanych publikacji
- 26 konferencji i seminariów

Wybory w demokratycznym państwie

Program od momentu swojego powstania w 2005 roku zajmuje się problematyką wyborów. Zysaliśmy w tej tematyce pozycję uznanego ośrodka eksperckiego. Wiele działań dotyczących wyborów podejmujemy w ramach Forum Aktywny Obywatel, które jest rodzajem think tanku przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz naukowców i ekspertów zainteresowanych problematyką aktywizacji obywatelskiej.

W pierwszej połowie 2011 roku eksperci ISP brali udział w parlamentarnych pracach legislacyjnych nad Kodeksem wyborczym, skupiając się przede wszystkim na procedurach ułatwiających obywatelom uczestnictwo w wyborach (tzw. „alternatywne” procedury głosowania) oraz na procedurach zwiększających przejrzystość finansowania kampanii

wyborczych. Nasi eksperci przygotowali koncepcję i projekt przepisów prawnych stanowiących podstawę wprowadzenia w 2011 roku procedury głosowania korespondencyjnego dla polskich obywateli przebywających poza granicami kraju oraz wyborców niepełnosprawnych.

Istotnym działaniem związanym z wyborami 2011 roku był monitoring funkcjonowania kwot płci na listach wyborczych. Przygotowaliśmy raporty i komunikaty na temat udziału kandydatek na poszczególnych listach. Spotkały się one z dużym zainteresowaniem mediów i środowisk opiniotwórczych.

Interesowała nas problematyka potencjału Internetu jako narzędzia aktywizacji wyborców i kanału komunikacji pomiędzy kandydatami a wyborcami. Zbadaliśmy słabe i silne strony internetowych kampanii profrekwencyjnych realizowanych w Polsce w latach 2007-2010. Na przykładzie polskich i zagranicznych akcji aktywizujących obywateli pokazaliśmy, jakich błędów należy się wystrzegać i jak zwiększyć ich skuteczność. Wnioski opublikowaliśmy w raporcie *Wyborca w sieci* J. M. Zająca. W raporcie *Kampanie w sieci* D. Batorskiego i J. Zająca podsumowaliśmy z kolei badania wykorzystania narzędzi internetowych przez polskie partie i polityków w wyborach samorządowych 2010 roku. Badanie objęło wszystkich 592 kandydatów na urząd prezydenta miasta oraz kandydatów na inne urzędy. Użyliśmy w nim specyficznych narzędzi i metod wykorzystywanych w badaniach Internetu i społeczności internetowych.

Po raz kolejny już ISP zbadał przedwyborcze postawy obywateli i ich wiedzę o instytucjach prawa wyborczego. Interesowało nas szczególnie, czy Polacy wiedzą, jakie nowe rozwiązania wprowadził Kodeks wyborczy oraz czy znają datę wyborów i godziny otwarcia lokali wyborczych. Wyniki badań pokazały wyraźnie, że wiedza Polaków na ten temat jest bardzo niska. Tylko 17% respondentów wiedziało np. w jakich godzinach będzie można głosować. Stąd we współpracy z biurem Rzecznika Praw Obywatelskich, radiową „Trójką” i „Gazetą Wyborczą” podejmowaliśmy akcje informacyjne – kampanię „Dziewiątego do dziewiątej” przypominającą o godzinach otwarcia lokali wyborczych oraz „Wybory dla Wszystkich” rozpowszechniającą wiedzę o ułatwieniach dla osób niepełnosprawnych.

Ekspert ISP wielokrotnie wypowiadali się w polskich i zagranicznych mediach na temat szeroko pojętej problematyki wyborczej (prezentując również analizy politologiczne na temat bieżących kwestii kampanii wyborczej). We współpracy z wieloma instytucjami (OBWE, Biuro Analiz Sejmowych, Wydawnictwo Sejmowe, Państwowa Komisja Wyborcza, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich) przygotowaliśmy również szereg raportów, analiz i komunikatów z badań przedstawiających różnorodne zagrożenia wyborcze.

Stan demokracji w Polsce

W roku 2011 zajęliśmy się problematyką Konstytucji RP. Zorganizowaliśmy kilka seminariów podejmujących tematy ustrojowe (m.in. relacji państwo–kościół), a także przygotowaliśmy i wydaliśmy publikację *Ankieta konstytucyjna* zawierającą opinie polskich konstytucjonalistów na temat potrzeby i ewentualnego zakresu zmian ustawy zasadniczej. Ponadto *Ankieta konstytucyjna* i analizy na tematy ustrojowe są prezentowane m.in. przedstawicielom państw budujących ustrój demokratyczny.

Instytut Spraw Publicznych od wielu lat prowadzi badania funkcjonowania polskich partii politycznych. W 2011 roku skupiliśmy się na problematyce mechanizmów demokratycznych w partiach politycznych. Przeprowadziliśmy badania, które miały charakter interdyscyplinarny, łączyły elementy analizy prawnej, politologicznej i socjologicznej. Wyniki opublikowane zostały w raporcie *O demokracjach w polskich partiach politycznych* pod redakcją M. Chmaja, M. Waszaka i J. Zbieranka. Ekspert ISP brali też udział w debacie publicznej na temat koniecznych zmian w systemie finansowania partii politycznych i w pracach nad ustawą o fundacjach politycznych.

Ważnym elementem prac programu są badania nad problematyką korupcji w życiu publicznym. Wzięliśmy udział w kompleksowym badaniu systemów przeciwdziałania korupcji w 23 państwach członkowskich Unii Europejskiej z wykorzystaniem innowacyjnej metodologii *National Integrity System*, opracowanej przez Transparency International. ISP przeprowadził badania w Polsce. Rekomendacje opracowane na podstawie uzyskanych wyników badań oraz dostosowane do lokalnych uwarunkowań będziemy promować na konferencjach prasowych i seminariach.

Równość płci

Program Prawa i Instytucji Demokratycznych zajął się różnymi aspektami równości płci. Dzięki uchwalonemu na początku 2011 roku, przy współpracy z Instytutem Spraw Publicznych, Kodeksowi wyborczemu, co najmniej 35% miejsc na listach wyborczych przeznaczonych zostało dla kobiet. Projektem „Kobiety na listach wyborczych” ISP włączył się w toczącą się od dłuższego czasu dyskusję o ustawie „parytetowej” i obecności kobiet w życiu publicznym. Pod kierownictwem prof. Małgorzaty Fuszary i we współpracy z Kongresem Kobiet zbadamy mechanizmy promocji i eliminacji kobiet na listach wyborczych i opracujemy propozycje rozwiązań mających na celu ułatwienie kobietom czynnego uczestnictwa w życiu politycznym.

Przy okazji wyborów parlamentarnych prowadziliśmy monitoring list pod kątem liczby kobiet startujących do Sejmu. Przyjrzelśmy się też wyborom do Senatu, w których po raz pierwszy w historii obowiązywały jednomandatowe okręgi wyborcze. Przeanalizowaliśmy też, jaki wizerunek kobiet kształtowały komitety wyborcze w spotach emitowanych w ramach kampanii telewizyjnej. Pod koniec roku nasz zespół rozpoczął badania mechanizmów promocji i barier, jakie kobiety napotykają w polityce na szczeblu ogólnokrajowym. Zamierzamy przedstawić propozycje konkretnych zmian prawnych, które umożliwiłyby szerszy dostęp kobiet do kandydowania w wyborach.

Obok monitoringu funkcjonowania kwot, rozpoczęliśmy kampanię na rzecz partnerstwa kobiet i mężczyzn w życiu publicznym i prywatnym. Naszym celem jest zwrócenie uwagi na dysproporcje w sprawowaniu domowych obowiązków między kobietami a mężczyznami, co przekłada się na niską aktywność kobiet w życiu publicznym. Poprzez pokazanie dobrych praktyk partnerstwa w rodzinie, chcemy zwiększyć udział kobiet w innych sferach życia społecznego. Nasze działania będziemy adresować do kobiet i mężczyzn w różnym wieku. Planujemy m.in. zorganizować serię seminariów poświęconych obecności kobiet w administracji, polityce, biznesie i organizacjach pozarządowych. Wykorzystując doświadczenia polskie i zagraniczne, opracujemy rekomendacje na temat skutecznych sposobów godzenia ról rodzinnych i zawodowych. Równość płci będziemy promować za pomocą innowacyjnych działań – krótkich klipów internetowych, filmów dokumentalnych, książeczek dla dzieci, infografiki. Inauguracją kampanii był pokaz amerykańskiego filmu dokumentalnego *Miss Representation* o społecznych konsekwencjach wizerunku kobiet kreowanego w mediach. Pokaz i dyskusję w Kinotece zorganizowaliśmy we współpracy z ambasadą USA w Warszawie, Vital Voices oraz Gender Center. Film cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem. Kolejne prezentacje i dyskusje odbyły się w Polskiej Akademii Nauk i siedzibie „Gazety Wyborczej”.

Dostęp obywateli do pomocy prawnej

Coraz szerszy dostęp obywateli do pomocy prawnej, to temat, który podejmujemy od kilku lat w ramach Rady Ekspertów i Programu „Obywatel i Prawo”. Rada Ekspertów zajmuje się formułowaniem rekomendacji i rozwiązań systemowych oraz określaniem kierunków działań dla projektów pilotażowych lub badawczych, które wdrażane będą przez wybrane instytucje.

W 2011 roku Rada podjęła m.in. temat mediacji, nowych mechanizmów dochodzenia przez obywateli swoich praw, pomocy prawnej świadczonej obywatelom przez państwo, edukacji prawnej obywateli i prawników, informacji prawnej, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi internetowych. Eksperci programu brali udział w wielu seminariach oraz debatach m.in. debacie dziennika „Rzeczpospolita” na temat dostępu do pomocy prawnej, seminariach Forum Debaty Publicznej Prezydenta RP, czy debacie na temat wymiaru sprawiedliwości organizowanej przez radio TOK FM.

Od 2002 roku realizujemy konkurs grantowy skierowany do organizacji pozarządowych świadczących nieodpłatnie specjalistyczną pomoc prawną obywatelom. W konkursie rozstrzygniętym w 2011 roku dofinansowano projekty o łącznych budżetach blisko 600 tys. złotych. Przez cały okres trwania Programu (2002-2010) na działalność Programu „Obywatel i Prawo” przeznaczono blisko 7,5 mln złotych, udzielenie ponad 143 tysięcy bezpłatnych porad prawnych i obywatelskich w 214 nowych punktach porad. „Obywatel i Prawo” jest jedyną inicjatywą środowisk pozarządowych podejmującą kompleksowo i konsekwentnie na skalę ogólnopolską problematykę poradnictwa prawnego i obywatelskiego.

Zespół i eksperci:

dr Jarosław Zbieranek (kierownik programu/starszy analityk), Agata Winiarska (koordynator programu Obywatel i Prawo), Małgorzata Druciarek (koordynatorka projektów/analityk), Aleksandra Jackowska (koordynator projektów/analityk), Aleksandra Niżyńska (koordynatorka projektów/analityk), Marcin Waszak (koordynator projektów/analityk)

Eksperci współpracujący z programem:

prof. Marek Chmaj, prof. Małgorzata Fuszara

Program Migracji i Polityki Rozwojowej

Program zajmuje się polską i europejską polityką migracyjną oraz integracyjną, prowadzi badania w dziedzinie migracji – zarówno środowisk imigrantów przebywających w Polsce, jak i Polaków za granicą. Wspieramy poradnictwo prawne dla imigrantów i organizujemy warsztaty integracyjne. Program zajmuje się również współpracą rozwojową realizowaną głównie poprzez promocję polskich doświadczeń transformacji ustrojowej w państwach Europy Wschodniej. Jesteśmy partnerem wielu instytucji krajowych i zagranicznych zajmujących się problematyką migracji.

Tematy wiodące w 2011 roku:

- Integracja cudzoziemców
- Przeciwdziałanie dyskryminacji cudzoziemców
- Migracje Polaków
- Promocja doświadczeń polskiej transformacji

Rok 2011 w liczbach:

- 12 realizowanych projektów
- 7 uzyskanych grantów
- 25 wydanych publikacji
- 10 seminariów i debat
- 10 warsztatów dla Polaków oraz cudzoziemców
- 7 wizyt studyjnych

Integracja cudzoziemców

Rozwój polityki integracyjnej i przeciwdziałanie dyskryminacji to główne tematy, na których koncentrowały się prace zespołu Programu Migracji i Polityki Rozwojowej.

Program prowadzi zarówno prace badawcze, jak i bezpośrednie działania skierowane do cudzoziemców i osób z nimi pracujących. W 2011 r. ISP był kolejnym liderem ogólnopolskiego programu, w ramach którego udzielane jest bezpłatne poradnictwo prawne dla migrantów przymusowych. Podobnie jak w latach ubiegłych zorganizowaliśmy kilkanaście warsztatów dla migrantów oraz pracowników instytucji i organizacji pracujących z uchodźcami. Szkolenia dla cudzoziemców dotyczyły głównie wiedzy obywatelskiej, prawnej oraz psychoedukacji,

Warsztaty Polaków pracujących z cudzoziemcami, koncentrowały się na rozwiązywaniu konfliktów, komunikacji i mediacjach międzykulturowych.

W naszych warsztatach poświęconych wielokulturowości i dialogowi międzykulturowemu wzięła również udział młodzież z jednego ze stołecznych gimnazjów. Pod okiem doświadczonych trenerek uczniowie polscy, czeczeńscy i gruzińscy poznawali wartości płynące ze spotkań międzykulturowych. Warsztaty miały zachęcać uczniów do działania w międzykulturowych zespołach oraz zapoznawać ich z mechanizmem powstawania stereotypów i uprzedzeń. W sumie w 2011 w szkoleniach ISP uczestniczyły 172 osoby, w tym 120 migrantów przymusowych, głównie z Rosji i Gruzji, przebywających w pięciu różnych ośrodkach dla cudzoziemców na terenie Polski.

W minionym roku ISP angażował się w prace sieci 25 europejskich organizacji skupionych w ramach Migrant Integration Policy Index (MIPEX), który porównuje warunki integracji imigrantów w 31 krajach Europy i Ameryki Północnej. Za pomocą ponad 150 wskaźników mierzy, na ile dane państwo zapewnia równe prawa i obowiązki dla wszystkich osób zamieszkujących jego terytorium. MIPEX to użyteczne narzędzie dla władz państwowych tworzących politykę migracyjną i integracyjną, a także dla przedstawicieli środowisk akademickich oraz organizacji pozarządowych. ISP promował wyniki najnowszego raportu MIPEX oceniającego również kondycję polskiej polityki integracyjnej m. in. na seminarium zorganizowanym we współpracy z British Council.

W ramach Polskiego Forum Integracyjnego – platformy dialogu na temat integracji cudzoziemców – zorganizowaliśmy w minionym roku szereg seminariów i debat poświęconych sytuacji kobiet migrantek, wielokulturowości i integracji cudzoziemców. Problemy wielokulturowości były również tematem debaty i pokazu filmu „Obca” wyróżnionego nagrodą filmową Parlamentu Europejskiego LUX 2010. Pokaz zorganizowaliśmy w kinie Kultura we współpracy z Biurem Informacyjnym Parlamentu Europejskiego w Polsce. Po projekcji, wspólnie z widzami, staraliśmy się odpowiedzieć na pytanie, czy w wielokulturowym tyglu, jakim jest Europa, możliwe jest zbudowanie wspólnej płaszczyzny porozumienia. W debacie moderowanej przez Adama Leszczyńskiego z „Gazety Wyborczej” uczestniczyli m. in. posłanka Róża Thun, prof. Monika Płatek, Maciej Nowicki oraz poseł Paweł Kowal.

Dużo uwagi poświęciliśmy kwestii dotychczas w Polsce niepodejmowanej – partycypacji społecznej i politycznej migrantów w Polsce i w Unii Europejskiej. Udział migrantów w życiu politycznym kraju, w którym mieszkają jest jednym z kluczowych elementów ich integracji oraz rozwoju państwa demokratycznego. W Polsce cudzoziemcy nie mają możliwości głosowania, mają również ograniczoną możliwość udziału w stowarzyszeniach. W ramach Forum przygotowaliśmy kilkanaście ekspertyz na temat integracji obywateli państw trzecich, dostępu migrantów do usług, migracji studentów oraz wpływu migracji na rodzinę.

Poza bezpośrednimi działaniami na rzecz cudzoziemców prowadzimy badania sytuacji imigrantów w Polsce. Już drugi rok badaliśmy najliczniejszą grupę migrantów w naszym kraju - z Chin i Wietnamu. Naszym celem jest jak najlepsze poznanie sytuacji tej grupy i przygotowanie rekomendacji służących ich lepszej integracji.

Program monitorował również zmiany legislacyjne w dziedzinie polityki migracyjnej oraz brał aktywny udział w dyskusji na temat tworzonej rządowej strategii migracyjnej Polski.

Przeciwdziałanie dyskryminacji cudzoziemców

W 2011 roku Program przystąpił do sieci RED – sieci organizacji badawczych oraz pozarządowych z 16 państw członkowskich UE, których celem jest walka z rasizmem, ksenofobią i nietolerancją poprzez opracowanie systemu monitoringu zjawisk o charakterze

rasistowskim i dyskryminacyjnym. RED chce przeciwdziałać dyskryminacji i kształtować prawo w tym zakresie poprzez:

- rejestrowanie zjawisk o charakterze rasistowskim, antysemickim i islamofobicznym
- zapewnianie aktualnych informacji dotyczących sytuacji związanej z dyskryminacją
- promowanie wiedzy na temat problemu dyskryminacji
- publikowanie oraz rozpowszechnianie raportów dotyczących rasizmu i dyskryminacji oraz organizowanie konferencji i warsztatów poświęconych tej tematyce
- zbudowanie biblioteki online zawierającej najważniejsze publikacje dotyczące badanego zjawiska

W badaniach nad dyskryminacją cudzoziemców ISP wykorzystał nowe, eksperymentalne techniki. Chcieliśmy sprawdzić prawdziwość hipotez wykorzystywania tzw. podwójnych standardów, czyli stosowania surowszych kryteriów dla cudzoziemców przy rekrutacji do pracy. Wyniki eksperymentu pozwoliły określić, na ile nierówne traktowanie jest wynikiem stosowania nieuświadomionych stereotypów kulturowych. Metoda ta jest uważana za najlepszy sposób określenia źródeł zachowań dyskryminacyjnych. Na podstawie badań wypracujemy rekomendacje odnośnie skutecznych działań i narzędzi antydyskryminacyjnych.

Przykładem nowatorskich działań ISP był udział w odbywającej się w marcu ubiegłego roku europejskiej „nocy testów”. Akcja miała określić stopień dyskryminacji przy selekcji w nocnych klubach w Warszawie. „Noc testów” wykazała, że do wielu warszawskich klubów nie wpuszcza się osób o innym, niż biały, kolorze skóry. Wyniki odbiły się szerokim echem w mediach. Powołano specjalną grupę ds. przeciwdziałania dyskryminacji przy urzędzie miasta stołecznego Warszawy, a do prac w niej zaproszono przedstawicieli ISP.

Włączaliśmy się także w inne bezpośrednie akcje przeciwdziałające dyskryminacji i ksenofobii. Przykładem była zorganizowana z biurem Parlamentu Europejskiego debata na temat położenia kobiet w społecznościach migrantów w Europie.

Migracje Polaków

Program zajmuje się sytuacją polskich emigrantów w krajach Unii Europejskiej. W 2011 r. skupialiśmy się na polskiej emigracji do Niemiec. Mimo podtrzymania ograniczeń w dostępie do rynku pracy do Niemiec wyjeżdża znaczna liczba Polaków. Tematy, które podejmowaliśmy to: pełna liberalizacja dostępu do niemieckiego rynku pracy, postrzeganie polskich imigrantów przez prasę niemiecką oraz integracja Polaków na polsko-niemieckim pograniczu.

Promocja doświadczeń polskiej transformacji

Zaangażowanie Programu w politykę rozwojową to przede wszystkim promocja polskich doświadczeń transformacji ustrojowej w państwach Europy Wschodniej. Działania kierujemy do ekspertów, analityków, członków organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli urzędów administracji centralnej i lokalnej tych krajów. W 2011 roku współpracowaliśmy z think tankami z krajów Partnerstwa Wschodniego (w szczególności na Ukrainie i w Gruzji). Zorganizowaliśmy wizytę studyjną w Polsce dla urzędników gruzińskich, którzy zapoznali się z doświadczeniami zarządzania migracjami w naszym kraju. Ośmiu uczestników wizyty spotkało się z polskimi urzędnikami, działaczami organizacji pozarządowych i ekspertami z zakresu polityki migracyjnej. Wspólnie omawialiśmy kwestie poprawy zdolności instytucji państwowych do wypracowania strategii działania, wzmocnienia mechanizmów współpracy

między instytucjami oraz gromadzenia i wymiany danych dotyczących migracji przez organy państwowe i inne podmioty.

Latem 2011 roku gościliśmy kolejną grupę analityków z Rosji zajmujących się polityką publiczną. Celem wizyty, która odbyła się w ramach projektu wspieranego od ponad sześciu lat przez National Endowment for Democracy, było zwiększenie zdolności młodych rosyjskich badaczy i liderów do inicjowania ważnych tematów dla rozwoju debaty publicznej w Rosji.

PMiPR we współpracy z biurem British Council zorganizował wizytę studyjną dwóch przedstawicielek środowiska pozarządowego z Chorwacji. Głównym celem wizyty było przekazanie młodym aktywistkom doświadczeń i know-how z zakresu zarządzania projektami i zespołem projektowym, współpracy z mediami, budowania wizerunku organizacji, metod docierania z informacją do różnych grup interesariuszy oraz pozyskiwania funduszy na realizację projektów w perspektywie wstąpienia Chorwacji do Unii Europejskiej.

Zespół i eksperci:

Justyna Frelak (kierownik programu/ starszy analityk), Karolina Grot (koordynator projektów/analityk), Maryla Koss-Goryszewska (koordynator projektów/analityk), dr Kinga Wysieńska (koordynator badań/ekspert) Piotr Kaźmierkiewicz, Maria Sternicka (asystent projektów), Bogumiła Jabłeczka (asystent projektów)

Eksperti i badacze współpracujący z programem:

Mirosław Bieniecki, dr Hanna Bojar, dr Zbigniew Karpiński, dr Witold Klaus, Agnieszka Mikulska, Anna Piłat, prof. Monika Płatek, prof. Irena Rzeplińska, prof. Krystyna Slany, Katarzyna Wencel

Nagroda im. Jerzego Zimowskiego IV Edycja

Nagroda za życzliwość

Wybitna pedagog, twórczyni szkół społecznych Krystyna Starczewska oraz konstytucjonalista prof. Wiktor Osiatyński zostali laureatami IV edycji Nagrody im. Jerzego Zimowskiego.

Krystyna Starczewska – polonistka, etyk, pedagog, inicjatorka szkolnictwa niezależnego i założycielka szkół społecznych m. in. I Społecznego LO tzw. „Bednarskiej” i gimnazjum na Raszyńskiej – otrzymała Nagrodę za „budowanie szkoły tolerancyjnej i różnorodnej”. W szkołach założonych przez laureatkę uczy się demokracji, zaangażowania w sprawy społeczne, odpowiedzialności, tolerancji i dostrzegania różnorodności kultur. Uczą się tu dzieci, które w innych szkołach nie mogły znaleźć miejsca albo były szykanowane – dzieci uchodźców, dzieci niepełnosprawne, dzieci z domów dziecka. Dla uczniów odmiennych kulturowo i nieznających języka polskiego tworzone są specjalne programy dostosowawcze. Utworzono też specjalny Fundusz Pomocy, z którego finansowana jest nauka dla ubogich dzieci uchodźców. W statucie szkoły znajdują się stosowne zapisy, dotyczące przyjmowania cudzoziemców.

Profesora Wiktora Osiatyńskiego Kapituła uhonorowała za książkę *Prawa Człowieka i ich granice*.

„Jest to publikacja wyjątkowa ze względu na wielość poruszonych zagadnień. Jest całościowym ujęciem problematyki praw człowieka w płaszczyźnie historycznej, prawnej, społecznej i moralnej. Pokazuje podstawowe, często bardzo przejmujące napięcia między regułami porządku demokratycznego a respektowaniem poglądów tak większości, jak i mniejszości. To rodzaj manifestu podstawowych reguł, jakie powinny obowiązywać we współczesnym świecie niezależnie do kultury, religii, ustroju” – czytamy w uzasadnieniu Kapituły.

Laudację na cześć nagrodzonych wygłosił Adam Michnik, redaktor naczelny „Gazety Wyborczej”.

„Oboje uosabiają Polskę Stefana Żeromskiego, Boya Żeleńskiego i Eugeniusza Kwiatkowskiego. Polskę, w której jest miejsce dla wszystkich. (...) Z marzeń laureatów wyłania się Polska normalna, pełna życzliwości i ufności” – mówił Adam Michnik w swoim wystąpieniu.

Nagroda została wręczona laureatom podczas uroczystej gali 15 września 2011 w Klubie Bankowca w Warszawie. Przybyli na nią m.in. marszałek Sejmu Grzegorz Schetyna, ministrowie - Barbara Kudrycka, Jerzy Miller, Cezary Grabarczyk i Tomasz Siemoniak, przyjaciele Patrona

Nagrody, działacze organizacji pozarządowych, ludzie mediów. Uroczystość otworzył zrealizowany przez ISP film *Jerzym Zimowski – wspomnienie*, w którym Patrona Nagrody wspominali jego przyjaciele i współpracownicy.

Instytut Spraw Publicznych w mediach – nasz głos był ważny!

Na listach najważniejszych wydarzeń 2011 roku w Polsce i na świecie znalazły się: „arabska wiosna”, zamachy w Norwegii, narastanie kryzysu gospodarczego w Europie, wybory parlamentarne w Polsce oraz sprawowanie przez Polskę prezydencji w Radzie UE. Niektóre media wymieniają jeszcze szczyt Trójkąta Weimarskiego w Warszawie i ogłoszenie dwóch raportów w sprawie katastrofy smoleńskiej (MAK i komisji Millera). Tym żyła Polska w zeszłym roku. A co było ważne dla Instytutu Spraw Publicznych? Czy nasz dorobek i punkt widzenia zostały dostrzeżone przez media? Czy byliśmy opiniotwórczy?

W 2011 roku byliśmy cytowani zarówno przez najważniejsze dzienniki i tygodniki opinii („Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Dziennik Gazeta Prawna”, „Polityka”, „Wprost”, „Newsweek”, „Tygodnik Powszechny”), jak i... najpoczytniejsze tabloidy – „Fakt” i „Super Express”. Na nasze badania powoływały się media po „lewej”, jak i po „prawej” stronie. Pojawiliśmy się zarówno w „Gościu Niedzielnym”, „Naszym Dzienniku”, „Uważam Rze”, jak i tygodniku „NIE”.

W 2011 roku badacze Instytutu Spraw Publicznych mieli okazję sprawdzić się także jako publicyści. Okazji do ciętych komentarzy i wnikliwych obserwacji przysporzyły bieżące wydarzenia na polskiej scenie politycznej. Pojawialiśmy się w „Rzeczpospolitej”, „Dzienniku Gazecie Prawnej” i „Gazecie Wyborczej”. Niektóre teksty, choćby artykuł Jacka Kucharczyka pt. *Platforma ukłękła przed biskupem*, były żywo komentowane.

Trudniej natomiast oszacować naszą obecność w mediach elektronicznych. Na pewno było to nie mniej niż 500 wypowiedzi udzielonych radiu i telewizji. W okresie „testowych” dwóch tygodni, kiedy prowadziliśmy monitoring radia i telewizji, nasze wypowiedzi pojawiły się aż w 49 audycjach radiowych i trzech materiałach telewizyjnych. Regularnie byliśmy zapraszani do Tok FM, Radia PiN i Polskiego Radia. Nasi eksperci byli stałymi gośćmi Polsatu News, TV Info, TVN24 i Superstacji. Jacek Kucharczyk był stałym rozmówcą poranków Radia PiN oraz często wypowiadał się dla programu „Czarno na białym” w TVN24. Tak więc, choć co roku obchodzimy „Dzień bez samochodu”, w 2011 nie mogliśmy świętować (nawet gdyby istniał) „Dnia bez dziennikarza” – praktycznie każdego dnia przedstawiciel naszej fundacji wypowiadał się dla gazety, radia lub telewizji. Pytano nas o „sztandarowe” tematy, w których się specjalizujemy, takie jak system wyborczy, politykę migracyjną, liberalizację prawa narkotykowego, zagrożenia wynikające ze zmian demograficznych czy sprawy zagraniczne. Udało nam się jednak przebić z nowymi badaniami, pomysłami i rekomendacjami.

Ponieważ prowadzimy regularny monitoring naszej obecności w mediach wiemy, że od lutego do grudnia 2011 pojawiliśmy się w 4285 materiałach dziennikarskich: 528 z nich ukazały

się drukiem, reszta została opublikowana w Internecie. Choć to liczba znacząca, jak na jedną organizację, nie przeceniajmy jej znaczenia. Wobec setek artykułów, komentarzy, wywiadów, które codziennie zalewają opinię publiczną i tak wypadamy skromnie. Dlatego przyjrzyjmy się nie suchym statystykom, ale wymiernym efektem naszego PR.

Styczeń 2011

Prezydencja

Pół roku przed objęciem przez Polskę prezydencji w Radzie UE, dziennikarze „Gazety Wyborczej” i eksperci Instytutu Spraw Publicznych postanowili śledzić, jak idą przygotowania do jednego z najważniejszych wyzwań stojących przed polską dyplomacją. W styczniu wspólnie z nami „Gazeta Wyborcza” uruchomiła specjalny serwis *Prezydencja 2011 – fakty, analizy, komentarze*, na którym regularnie publikowała artykuły dotyczące tego, co dzieje się na scenie i za kulisami polskiej prezydencji. Eksperci Instytutu Spraw Publicznych przez rok oceniali najpierw szanse, a potem dokonania i porażki polskich urzędników. W sumie w serwisie ukazało się ponad sto naszych tekstów. – „To nie był spokojny rejs” – podsumowywali na portalu polską prezydencję Agnieszka Łada i Jacek Kucharczyk. – „Polska miała duże ambicje, ale trwający w Europie kryzys gospodarczy przesłonił wszystko. Mimo tych wielu trudności Polsce udało się dobrze kierować płynącym statkiem o nazwie UE” – pisali.

Luty 2011

Europejski Rok Wolontariatu

Instytut Spraw Publicznych już w 2010 zachęcał polski MSZ do uznania roli wolontariatu w polityce społecznej, a także do opracowania dokumentu, który mógłby być wspólną deklaracją podpisaną przez kraje Unii Europejskiej w czasie polskiej prezydencji. Tak też się stało. Na początku września 2011 ministrowie wszystkich 27 krajów członkowskich przyjęli tekst konkluzji w sprawie wolontariatu. Ale to nie jedyny wkład Instytutu Spraw Publicznych w propagowanie wolontariatu w Polsce. Przez cały rok angażowaliśmy się w różne inicjatywy. Byliśmy autorami kilku raportów, między innymi dotyczących wolontariatu pracowniczego i wolontariatu w kulturze. W maju na konferencji „Polski wolontariusz – idealista czy pragmatyk. Oblicza polskiego wolontariatu” przedstawiliśmy badania pokazujące, ilu Polaków naprawdę angażuje się w działalność społeczną. Polskie media wielokrotnie wracały do tego sondażu:

- Według danych przedstawionych przez Instytut Spraw Publicznych w 2011 r. w wolontariat zaangażowany był co czwarty Polak, jednak aż 80 proc. z nich pomaga jedynie rodzinie i przyjaciołom – pisała o naszym sondażu Polska Agencja Prasowa.

- Statystyki udziału w firmowych wolontariatach nie odbiegają specjalnie od krajowej średniej – według badań Instytutu Spraw Publicznych i CBOS około 15 proc. Polaków podejmuje nieodpłatną pracę na rzecz lokalnej społeczności – pisała „Rzeczpospolita”.

- Wolontariusz to zazwyczaj osoba młoda, dobrze wykształcona i dobrze sytuowana, mieszkająca w dużym mieście, deklarująca praktyki religijne – przypominał nasze badania „Gość Niedzielny”.

- Warto zastanowić się, jak postulaty, zawarte w przyjętych ostatnio przez europejskich urzędników deklaracjach, przełożyć na konkretne działania, ułatwiające mieszkańcom poszczególnych krajów angażowanie się w aktywność na rzecz innych – pisał w tekście podsumowującym ERW Filip Pazderski na portalu Prezydencja2011.pl.

Strefa Euro nadchodzi

Jak Unia Europejska będzie walczyć z globalnym kryzysem ekonomicznym? Dlaczego w przygotowaniu unijnej strategii niwelowania skutków gospodarczej zapaści wielką rolę odegra Parlament Europejski? Odpowiedzi na te pytania przyniosła audycja gospodarcza „Strefa Euro” emitowana przez Radio PiN we współpracy z Instytutem Spraw Publicznych. Audycja wystartowała 28 lutego. Na program złożyły się: gorące newsy z Parlamentu Europejskiego, wywiady z prominentnymi politykami i ekspertami, reportaże na temat unijnych inicjatyw ekonomicznych. Szczególnie wiele uwagi „Strefa Euro” poświęciła kwestii polskiej prezydencji w UE, a także zapowiadanych działaniom Parlamentu Europejskiego, które mają sprzyjać redukcji bezrobocia i wyprowadzać Europę z kryzysu.

– Chcemy mówić o gospodarce w sposób zrozumiały i ciekawy, tak by dostarczyć solidnej wiedzy, nie zanudzając słuchacza. Audycje będą nagrywane w samym sercu europejskiej polityki: w Brukseli. Zależy nam na informacji zwrotnej od odbiorców: czekamy na maile i smsy od słuchaczy. W planach mamy także liczne konkursy z nagrodami – mówiła przed premierą audycji Elżbieta Kaca, koordynująca program z ramienia Instytutu Spraw Publicznych.

Marzec 2011

Dyskryminacja obcokrajowców

6 marca w głównym wydaniu „Gazety Wyborczej” ukazał się duży tekst Wojciecha Karpieszuka *Bawią się tylko biali*. – Dziś wejście tylko na zaproszenie – słyszą Afrykanie w jednym z lannerskich warszawskich klubów nocnych. Ale za chwilę, bez zaproszeń, wchodzi tam Polacy. W sobotnią noc sprawdzamy jeszcze kilka innych klubów. W tym samym czasie, takie same prowokacje trwają w 14 innych europejskich miastach – pisze reporter „Gazety Wyborczej”, który uczestniczył w zorganizowanej przez Instytut Spraw Publicznych „Nocy testów”. Akcja, która miała pokazać, czy warszawskie kluby dyskryminują obcokrajowców wywołała nie tylko burzę w mediach i na internetowych forach dyskusyjnych.

Kwiecień 2011

Seniorze, uwierz w siebie

Starość w oczach Polaków po sześćdziesiątce: – Byliśmy młodzi, potem dojrzały, teraz już tylko starość i nic nas nie czeka. Czemu starsi ludzie o siebie nie walczą? Tak o najnowszym raporcie Instytutu Spraw Publicznych pisała Aleksandra Pezda z „Gazety Wyborczej”. Raport opisywał, jak społeczności lokalne kształtują politykę wobec seniorów i jakiego wsparcia udzielają osobom opiekującym się swoimi zniedołężniałymi krewnymi. Choć artykuł nie wywołał sensacji, został zauważony przez decydentów. Bezpośrednio po publikacji autorka, Paulina Sobiesiak-Penszko została zaproszona do zaprezentowania wyników swoich badań w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Jej wnioskami zainteresowały się też inne organizacje, a także media. Paulina była gościem między innymi „Kawy czy herbaty?”, „Sygnałów Dnia”, Polsatu News, Radia dla Ciebie i TV Info.

W krakowskim „Dzienniku Polskim” ukazały się dwa pogłębione wywiady z badaczką ISP. Pierwszy to *Pasztet międzypokoleniowy*. – Niewidzialni opiekunowie niedołęźnych seniorów wykonują ciężką, niedocenianą pracę, działając w systemie, którego nie ma. Drugi to *Z nudziarza*

nie będzie wodzireja. – Jeśli ktoś całe życie był aktywny, będzie działał też na emeryturze. Jeśli natomiast zawsze stał z boku, na starość nikt go z domu nie wyciągnie. Cudów nie ma! Oba teksty ukazały się w grudniu 2011, jako zapowiedź Europejskiego Roku Aktywnej Starości i Solidarności Międzypokoleniowej.

Nasze badania zostały też przypomniane na początku lutego 2012 w specjalnym dodatku „Newsweeka” opisującym cele Europejskiego Roku Aktywnej Starości.

Maj 2011

Otwarcie niemieckiego rynku pracy

1 maja Niemcy otworzyli dla Polaków swój rynek pracy. Czy do Niemiec ruszy lawina pracowników z Polski? Jak to się odbije na polskiej gospodarce i stosunkach polsko-niemieckich? – to pytania, które na wiele tygodni przed otwarciem niemieckiego rynku zadawała sobie polska i niemiecka prasa. Instytut Spraw Publicznych pomógł odpowiedzieć na część z nich. – „Niemcy czekają na siłę roboczą z Polski, ale też obawiają się dumpingu płacowego w niektórych sektorach” – „Polacy chirurgami wśród zbieraczy warzyw” – to wybrane cytaty prasowe analizy Instytutu Spraw Publicznych, w której zbadaliśmy wizerunek polskiego pracownika w niemieckiej prasie w przededniu otwarcia przez RFN rynku pracy. Zapowiadaliśmy też, że wbrew obawom Polacy nie wyjadą tłumnie za zachodnią granicę. Taka opinia pojawiła się między innymi w tekście Anity Błaszczak w „Rzeczpospolitej”: – „Zdaniem Justyny Frelak z Instytutu Spraw Publicznych Polacy nie ruszą masowo do Niemiec, gdyż ich „potencjał migracyjny” został w dużej mierze zrealizowany poprzez inne wyjazdy po wejściu naszego kraju do Unii Europejskiej”.

Nasze prognozy sprawdziły się w 100%, bo już w listopadzie prasa cytowała inną naszą ekspertkę: – Niemcy, którzy szykowali się do wielkiego napływu Polaków, teraz się zastanawiają, co się stało, że nie wyjeżdżamy tłumnie do pracy za Odrą. I coraz częściej przyznają, że otworzyli swój rynek pracy dla pracowników z ośmiu nowych państw Unii zbyt późno, gdy różnice w zarobkach zmalały, a chętni do pracy znaleźli zatrudnienie w innych krajach – mówiła Agnieszka Łada.

PiN do sukcesu

W maju nawiązaliśmy regularną współpracę z Radiem PiN przy tworzeniu audycji o funduszach europejskich. Co tydzień w godzinnej audycji „Pin do sukcesu” pojawiały się informacje o najnowszych wydarzeniach związanych z funduszami europejskimi i prezentacja najciekawszych przykładów ich wykorzystania. Eksperci i urzędnicy wyjaśniali, jak przygotować dobry wniosek. Ci, którzy już to zrobili, opowiedzieli, na jakie napotykali trudności i jak udało im się je ominąć. Twórcy audycji postawili przed sobą zadanie tłumaczenia, jak to wszystko działa i wyjaśniania wątpliwości. Audycja była adresowana do każdego, kto chciał skorzystać z funduszy, ale nie wiedział, jak zacząć. Dla każdego, kto nie był pewny, czy jego projekt ma szansę na dofinansowanie, albo nie wie, gdzie szukać pomocy.

Czerwiec 2011

System bezpłatnej pomocy dla najuboższych

Polska jest jednym z ostatnich krajów UE, który nie ma systemu bezpłatnej pomocy prawnej. Czas to zmienić. Instytut Spraw Publicznych przy medialnym wsparciu „Rzeczpospolitej” już po raz siódmy uruchomił program, którego celem jest opracowanie rozwiązań prawnych wprowadzających bezpłatną pomoc prawną dla najuboższych. Początkiem

tegorocznej edycji była debata w redakcji dziennika poświęcona temu problemowi. Wspólnie z ekspertami szukano odpowiedzi na pytanie, dlaczego do tej pory nie udało się przygotować rozwiązań prawnych dotyczących bezpłatnego poradnictwa prawnego oraz czy istnieją alternatywne sposoby wsparcia obywateli w tej dziedzinie.

W zeszłym roku udało się zorganizować kilka ważnych dyskusji wokół tej problematyki. Relacja z każdej z nich ukazała się na łamach „Rzeczpospolitej”. A tu fragment depechy Polskiej Agencji Prasowej z ostatniej konferencji poświęconej pomocy prawnej dla uchodźców. „Cudzoziemcy starający się w Polsce o status uchodźcy nie znają swoich praw, a informacje, które do nich docierają, są często niezrozumiałe; dlatego potrzebują bezpłatnej pomocy prawnej – przekonywali eksperci uczestniczący w seminarium „Prawnicy na rzecz uchodźców”.

Wrzesień 2011

Wybory, wybory i jeszcze raz wybory

Wybory to jedno z tych wydarzeń, z którymi jesteśmy najsilniej kojarzeni. Zeszłoroczną kampanię wyborczą obserwowaliśmy pod różnymi kątami. Przyglądaliśmy się, jak w praktyce sprawdza się system kwotowy. Analizowaliśmy, czy Polacy znają Kodeks wyborczy. Monitorowaliśmy, czy kojarzą, kiedy i w jakich godzinach można głosować. Ocenialiśmy, co wiedzą o głosowaniu korespondencyjnym i przez pełnomocnika. Przyglądaliśmy się, jak politycy wykorzystują Internet w kampanii wyborczej. Nasze wyborcze analizy były zawsze podchwytywane przez media. Gdy na kilka dni przed wyborami ogłosiliśmy, że tylko 17% Polaków wie, w jakich godzinach będą otwarte lokale wyborcze, media przeprowadziły interwencyjną akcję informacyjną. Nasz sondaż, z którego wynikało, że Polacy nie głosują automatycznie na „jedyńki”, był główną wiadomością na wielu portalach internetowych. Na Wirtualnej Polsce pod artykułem opisującym ten sondaż zebrało się ponad 500 komentarzy. Dużo emocji wywołały też nasze analizy dotyczące obecności kobiet na listach wyborczych. Pisały o nich „Gazeta Wyborcza”, „Metro”, „Wprost” i „Polityka”. Wynikami licytowali się politycy. Wypowiadały się też o nich same badaczki. Małgorzata Druciarek i Aleksandra Niżyńska w tekście opublikowanym w dziale opinii „Rzeczpospolitej” tak pisały o równowadze płci na Wiejskiej – „Nie nastawiamy się, że w przyszłym Sejmie kobiet będzie tak wiele, jak kandydatek na listach. Potrzeba jeszcze czasu, by wyborcy przyzwyczaili się, że głos na kobietę nie jest głosem straconym.”

Przyglądaliśmy się też najmłodszej grupie wyborców. Jako pierwsi zauważyliśmy ich odrębność, ale i doceniliśmy potencjał. Nazwaliśmy ich Wyborcami 2.0. W tekście opublikowanym w „Metrze” *Nie klikam, nie głosuje*, dr Jarosław Zbieranek tak scharakteryzował tę grupę wyborców – „Młody wyborca to taki, który do urn nie chodzi i się tego nie wstydzi. A w wyborach weźmie udział dopiero, gdy głosowanie będzie możliwe przez Internet.”

Na bieżąco komentowaliśmy przebieg kampanii wyborczej i wyniki wyborów. Jacek Kucharczyk był gościem między innymi dwóch wieczorów wyborczych w Polsacie News oraz radiowej Trójce.

Partnerstwo kobiet i mężczyzn w życiu publicznym i prywatnym

2011 to rok, w którym Instytut Spraw Publicznych jeszcze bardziej zaangażował się w tematykę równości płci. Nie tylko kontynuowaliśmy badania obecności kobiet na listach wyborczych. Rozpoczęliśmy także kampanię „Partnerstwo – równe szanse dla kobiet i mężczyzn”. Głównym zamysłem projektu jest zwrócenie uwagi na to, w jaki sposób podział ról i

obowiązków w życiu rodzinnym przekłada się na życie zawodowe oraz na uczestnictwo w życiu publicznym kobiet i mężczyzn. Kampanię zainaugurowaliśmy pokazem amerykańskiego filmu dokumentalnego *Miss Representation*, który ujawnia seksizm i szowinizm współczesnych mediów oraz ich niszczący wpływ na aspiracje nastolatek i młodych kobiet. Czy idee, o których mówimy w kampanii, okazały się zaraźliwe? Jak najbardziej. Film *Miss Representation* został wyświetlony na kilku pokazach w całej Polsce. Ostatni (styczeń 2012) miał miejsce w Klubie Wysokich Obcasów. Każdemu pokazowi towarzyszyła gorąca dyskusja z udziałem widzów i zaproszonych ekspertek i ekspertów. Film stał się pretekstem do szerokiej debaty publicznej na temat wizerunku kobiet w polskich mediach, reklamie i przemyśle filmowym. Mówiono o nim w TVP, TVN24, Radiu PiN, pisano w „Gazecie Wyborczej”. Zainspirował też Agnieszkę Kublik do przeprowadzenia serii wywiadów ze znanymi Polkami (prof. Małgorzatą Fuszarą, Kazimierą Szczuką, Ilona Łepkowską) na łamach Wysokich Obcasów. Nie możemy się oprzeć wrażeniu, że niedawno wystosowany apel rzecznika praw obywatelskich do szefa Krajowej Rady Telewizji i Radiofonii miał związek z naszą kampanią. – Reklamy telewizyjne traktują kobiety jak obiekty seksualne, ich role społeczne przedstawiają stereotypowo i przekazują zniekształcone wzorce zdrowia i urody – pisała pod koniec stycznia 2012 Irena Lipowicz do Jana Dworaka.

Listopad 2011

Podwyższenie wieku emerytalnego

Po wygranych przez Platformę Obywatelską wyborach, premier Donald Tusk wygłasza w Sejmie exposé, w którym zapowiada, jakie zmiany czekają Polaków w najbliższych latach. Wśród reform, którym daje zielone światło, jest podwyższenie wieku emerytalnego. Instytut Spraw Publicznych od dawna wskazywał na konieczność podniesienia wieku emerytalnego. We wrześniu 2011 ukazał się na ten temat obszerny raport *Podnoszenie wieku emerytalnego - diagnoza potrzeb i rekomendacje na przykładzie Polski i Niemiec* pod redakcją Jacka Kucharczyka i Eweliny Kuźmich. Raport ukazał się w doskonałym momencie. Wywiady z Jackiem Kucharczykiem otworzyły dyskusje wokół pomysłu premiera między innymi w „Rzeczpospolitej” i „Gazecie Wyborczej”. Na nasze analizy powoływała się „Polityka”, „Dziennik Gazeta Prawna”, „Poradnik Domowy” i „Tygodnik Solidarność”.

PUBLICYSTYKA

W 2011 roku badacze Instytutu Spraw Publicznych zaprezentowali się także jako publicyści. Okazji do ciętych komentarzy i wnikliwych obserwacji przysporzyły bieżące wydarzenia na polskiej scenie politycznej, a także toczące się spory wokół związków partnerskich, ustawy antyaborcyjnej, nowego stanowiska w rządzie – ministra ds. wykluczonych. Regularnie pojawialiśmy się w „Rzeczpospolitej” i „Gazecie Wyborczej”. Jednak najwięcej tekstów (ponad sto) opublikowaliśmy na wspólnym portalu „Gazety Wyborczej” i Instytutu Spraw Publicznych Prezydencja2011.pl. Poniżej kilka wybranych przykładów.

„Gazeta Wyborcza”

Coś w Polsce jest z zielonej wyspy

– Ludzie przytakują krytykom rządu, ale mają poczucie, że przez ostatnie lata sprawy w Polsce szły w dobrym kierunku – mówi Jacek Kucharczyk.

Wielki problem z małym procentem

– W ciągu ośmiu lat odkad pojawił się 1% upowszechniły się praktyki sprzeczne z ideą pożytku publicznego i pozbawiające to rozwiązanie sensu. Kardynalnym błędem jest przekazywanie 1% bezpośrednio konkretnym osobom.

Partnerstwo Wschodnie - nie będzie lekko

– Po dwóch latach istnienia Partnerstwa Wschodniego jego bilans nie jest korzystny. Wszystko może zmienić szczyt Partnerstwa Wschodniego, który odbędzie się jesienią w Warszawie. Sukces umocni Polskę w roli lidera unijnej polityki wschodniej, niepowodzenie doprowadzi do marginalizacji Partnerstwa – uważa Elżbieta Kaca.

Świetlaną przyszłość łatwo zepsuć

– Zarówno po polskiej, jak i niemieckiej stronie prawie połowa badanych uważa, że czas zostawić przeszłość za sobą – uważa dr Agnieszka Łada.

Czy istnieją dobrzy Serbowie?

– Mam dwa marzenia – zwierzył się portalowi „Southeast European Times” ambasador Francji w Belgradzie. – Żeby Djoković wygrał Roland Garros, a Serbia weszła do Unii Europejskiej – pisze Aleksander Fuksiewicz.

„Rzeczpospolita”

Platforma ukłękła przed biskupem

– Zaostrzenie tzw. ustawy antyaborcyjnej mogłoby się stać dla polskiej prezydencji tym, czym dla rządu Orbana węgierska ustawa medialna – twierdzi dr Jacek Kucharczyk.

Mniej niż mąż czy żona

– Należy umożliwić sformalizowanie związku i korzystanie z przywilejów zbliżonych do tych przysługujących małżeństwom osobom homoseksualnym lub chcącym prowadzić wspólne gospodarstwo domowe – pisze Dominik Owczarek.

Moda na wykluczonych

Arłukowicz proponuje: zorganizujemy coś dla każdego. Seniorom spotkania, stronę internetową niepełnosprawnym, a w szkołach zatrudnimy pielęgniarki... – To działania może nawet potrzebne, lecz niespójne, nieskoordynowane i jednorazowe – ocenia Paulina Sobiesiak.

Otwórzmy oczy na imigrantów

– Obok nas mieszka wiele rodzin, których dzieci nie znają nawet języka kraju swojego pochodzenia, czując się Polakami. Są oni często świetnie zintegrowani, pomimo iż nie mają pozwolenia na pobyt czy pracę. Państwo ich nie dostrzega – pisze Justyna Frelak.

Kampania wyborcza, czyli debata nad debatą

– Kreowanie Kaczyńskiego na męża stanu i odwoływanie się do (bliżej nieokreślonego) dziedzictwa jego zmarłego brata nie zastąpią PiS programu wyborczego ani kompetentnych polityków – twierdzi dr Jacek Kucharczyk.

Równość płci

– Nie nastawiamy się, że w przyszłym Sejmie kobiet będzie tak wiele, jak kandydatek na listach. Potrzeba jeszcze czasu, by wyborcy przyzwyczaili się, że głos na kobietę nie jest głosem straconym – piszą Małgorzata Druciarek i Aleksandra Niżyńska.

„Newsweek”

Koniec walki z korupcją

– Minister Julia Pitera była tylko listkiem figowym, który właśnie opadł – twierdzi Grzegorz Makowski.

Podsumowanie

W 2011 Instytut Spraw Publicznych był widoczny w mediach. Zabiegaliśmy o uwagę prasy – dziennikarze zaś byli zainteresowani naszymi eksperckimi opiniami i komentarzami. Jednak w dzisiejszych czasach tradycyjna prasa przestaje już w takim stopniu jak kiedyś kształtować światopogląd. Internet coraz skuteczniej pozwala odbiorcom wymknąć się spod wpływu mediów, a debata często przenosi się w nieformalne, niekontrolowane zakamarki. Najciekawsze rzeczy zaczynają się dziać poza „mainstreamem”.

Obecność w Internecie jest dla nas bardzo ważna. Do działań w sieci przykładamy tyle samo wagi, co do działań skierowanych do tradycyjnych mediów. Pochodzące od nas informacje w sieci nabierają drugiego życia. Stają się podmiotem kampanii wirusowych, są kopiowane z profilu na profil, komentowane.

- **Rocznie odwiedza naszą stronę www około 150 tysięcy użytkowników**
- **Ponad 12 tysięcy osób co tydzień otrzymuje nasz newsletter**
- **Ponad 2000 osób polubiło nasz profil na Facebooku**
- **Posiadamy profile na YouTube, Flickrze, Scribdzie i Twitterze**
- **Blog Agnieszki Łady Apetyt na Europę odwiedziło do tej pory 10 tysięcy czytelników**

Wydawnictwa

Wydawnictwa Instytutu Spraw Publicznych ukazują się w ramach następujących serii: publikacje książkowe, kwartalnik „Trzeci Sektor”, seria „Raporty, ekspertyzy, rekomendacje” oraz „Analizy i Opinie”. W 2011 roku ukazało się łącznie 76 publikacji. Udział tytułów w danej serii ilustruje poniższa tabela:

Tab 1. Liczba publikacji ISP wydanych w poszczególnych seriach w 2011 r.

Seria publikacji ISP	Liczba publikacji wydanych w serii w 2011
Publikacje książkowe	15
kwartalnik „Trzeci Sektor”	4
Raporty, ekspertyzy, rekomendacje	44
Analizy i Opinie	13
Razem	76

Niemal wszystkie publikacje książkowe, raporty oraz „Analizy i Opinie” były rozpowszechniane bezpłatnie - zgodnie z wymogami grantodawców. Kwartalnik „Trzeci Sektor” w 2011 roku był dystrybuowany zarówno jako publikacja płatna (3 numery) oraz bezpłatnie (jeden numer, finansowany ze środków europejskich). Przychód ze sprzedaży publikacji w 2011 wyniósł 35 135, 06 zł

W roku 2011 ukazały się:

Publikacje książkowe

- **B. Banaszak, J. Zbieranek (red.), *Ankieta konstytucyjna*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Książka zawiera odpowiedzi dziesięciu ekspertów na ankiety konstytucyjne Instytutu Spraw Publicznych. Przedstawia również istotne propozycje zmian Konstytucji RP formułowane ostatnio przez inne ośrodki eksperckie, a także złożone w Sejmie przez kluby parlamentarne i Prezydenta RP.

- **D. Batorski, J.M. Zając, *Kampania w sieci*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Publikacja jest podsumowaniem badania wykorzystania przez polityków Internetu w komunikacji z wyborcami w kampanii samorządowej 2010 roku oraz wpływu kampanii internetowych na ostateczny wynik wyborów. Badania objęły internetową aktywność wszystkich 592 kandydatów na urząd prezydenta miasta (na tym szczeblu Internet wykorzystywany był w zdecydowanie najszerszym stopniu) oraz niektórych kandydatów z innych szczebli i na inne urzędy. Analizowaliśmy zawartość stron internetowych kandydatów, ich aktywność w mediach społecznościowych, a także liczbę i aktywność fanów.

- **M. Chmaj, M. Waszak, J. Zbieranek (red.), *O demokracji w polskich partiach politycznych*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

W raporcie, eksperci ISP skupili się na mało dotąd opisanych mechanizmach demokratycznych w partiach politycznych. Centralnym punktem publikacji jest ekspertyza na temat regulacji instytucjonalno-prawnych odnoszących się do demokracji w ugrupowaniach politycznych. Zaprezentowano również wyniki specjalnej ankiety przeprowadzonej wśród członków sześciu największych partii politycznych oraz zapis seminarium poświęconego temu tematowi.

- **M. Dudkiewicz (red.), *Pracownicy socjalni: pomiędzy instytucją pomocy społecznej a środowiskiem lokalnym*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Raport podsumowuje część prac diagnostyczno-badawczych nad stworzeniem standardów usług pomocy i integracji społecznej. Prace polegały m.in. na opracowaniu i przeprowadzeniu badania ilościowego na reprezentatywnej próbie pracowników socjalnych, prowadzeniu desk research (np. analizie otoczenia formalnoprawnego i instytucjonalnego zawodu pracownika socjalnego, analizach literatury i analizach metodycznych) oraz na realizacji jakościowych badań terenowych.

- **J. Frelak, W. Klaus, *Słabe ogniwa. Pomoc prawna dla uchodźców*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Słabe ogniwa... to głos w debacie nad założeniami systemu pomocy prawnej dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy. Zawiera zbiór tekstów dotyczących m.in. funkcjonowania systemu poradnictwa prawnego dla migrantów przymusowych, dostępu do pomocy integracyjnej oraz doświadczeń Wielkiej Brytanii i Hiszpanii w sferze przyjmowania uchodźców.

- **G. Gromadzki, D. Kral (red.), *Energy and the budget as priorities of the Polish EU Presidency. The prospect of the Visegrad countries and Germany*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Publikacja jest poświęcona tematyce polityki energetycznej Unii Europejskiej i negocjacjom jej przyszłych ram finansowych na lata 2014-2020 w programie polskiej prezydencji. Zawiera dwa artykuły wstępne oraz zapis konferencji, która odbyła się w kwietniu 2011 r. w Warszawie. Znaleźć w niej można opinie ekspertów z Polski, Czech, Niemiec i Węgier na temat tego, jak polski rząd powinien uwzględnić te tematy w pracach prezydencji.

- **J. Kucharczyk (red.), *Kto pilnuje strażników? Odpowiedzialne dziennikarstwo w demokratycznej Polsce*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Celem publikacji było znalezienie odpowiedzi na pytanie, czy i w jakim stopniu, "czwarta władza" wywiązuje się ze swojej misji i jakie przeszkody stoją na drodze do jej wypełnienia. W tym celu zapytano o kondycje polskiego dziennikarstwa przedstawicieli czołowych polskich

redakcji (m.in. „Gazety Wyborczej”, „Polityki”, „Rzeczpospolitej”, Radia ZET) oraz zwykłych obywateli, którzy są odbiorcami pracy dziennikarskiej.

- **J. Kucharczyk, E. Kuźmich (red.), *Podnoszenie wieku emerytalnego –diagnoza potrzeb i rekomendacje na przykładzie Polski i Niemiec*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 2011**

Autorzy przedstawiają i analizują podstawowy dylemat, który towarzyszy podnoszeniu wieku emerytalnego – z jednej strony strukturalnej konieczności wprowadzenia tego rozwiązania, z drugiej – niskiego stopnia społecznej oraz politycznej gotowości do jego wdrożenia. Szczególnie uważnie analizują przykład Polski i Niemiec, krajów będących na różnych etapach reformy i stanu debaty publicznej.

- **G. Makowski, P. Sobiesiak (red.), *Prawo a partycypacja publiczna. Bilans monitoringu*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Publikacja jest pierwszym numerem „Bilansu monitoringu prawa” dotyczącego uwarunkowań udziału obywateli w sprawowaniu władzy. Opracowanie jest podsumowaniem pierwszego etapu prac prowadzonych przez zespół ds. monitoringu prawa Instytutu Spraw Publicznych.

- **G. Makowski, F. Pazderski (red.), *Inspirator obywatelski. Przewodnik po nieformalnej edukacji obywatelskiej w bibliotekach publicznych i nie tylko...*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Inspirator... jest narzędziem edukacyjnym przeznaczonym dla bibliotekarzy i przedstawicieli instytucji działających na styku państwa i obywatela, w tym lokalnych organizacji pozarządowych. Przedstawia konkretne przykłady działań edukacyjnych i animowania społeczności lokalnych.

- **A. Olech (red.), *Partycypacja publiczna. O uczestnictwie obywateli w życiu wspólnoty lokalnej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Autorzy przedstawiają m.in. różne propozycje budowania modeli partycypacji, czyli próby opisanie samego zjawiska i jego rozmaitych form. Czytelnik znajdzie tutaj także opracowania „egzemplifikacyjne” prezentujące partycypację publiczną w działaniu, ilustrujące sytuacje i procesy partycypacyjnego podejmowania i wdrażania decyzji publicznych właśnie w ujęciu przedstawionych modeli partycypacji.

- **M. Raclaw (red.), *Publiczna troska, prywatna opieka. Społeczności lokalne wobec osób starszych*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Książka jest próbą przybliżenia strukturalnych aspektów tworzenia lokalnej polityki społecznej wobec osób starszych. Autorzy prezentują też konkretne przykłady polityk wobec seniorów w wybranych gminach oraz działalności opiekunów nieformalnych.

- **M. Rymsza (red.), *Czy podejście aktywizujące ma szansę? Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce 20 lat po reformie systemu pomocy społecznej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Książka prezentuje wyniki badań poznawczych na temat kondycji pracowników socjalnych, ze szczególnym uwzględnieniem nastawienia i postaw personelu wobec własnej

aktywności zawodowej, tożsamości zawodowej, profesjonalizacji pracy socjalnej oraz ról zawodowych.

- **B. Skrzypczak (red.), *Organizowanie społeczności lokalnej. Analizy, konteksty, uwarunkowania*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Pierwsze opracowanie inauguruje serię analiz poświęconych środowiskowej pracy socjalnej, która jest efektem prac prowadzonych w ramach Laboratorium Innowacji Społecznej. LIS jest interdyscyplinarnym zespołem dwunastu ekspertów ujmujących zagadnienia związane z organizowaniem społeczności lokalnych zarówno w aspekcie praktycznym, jak i teoretycznym. Zespół został powołany w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” finansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

- **J.M. Zając, *Wyborca w sieci*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011**

Raport omawia mocne i słabe strony internetowych kampanii społecznych realizowanych w Polsce w latach 2007-2010, których celem było zwiększenie frekwencji w wyborach. Autorzy analizują też wybrane akcje profrekwencyjne przeprowadzone za granicą. Pokazują, jakich błędów należy się wystrzegać i jak skutecznie prowadzić kampanie na rzecz zwiększenia frekwencji z wykorzystaniem narzędzi internetowych.

Kwartalnik „Trzeci Sektor”

Kwartalnik „Trzeci Sektor” – wydawany od 2004 roku – poświęcony jest tematyce społeczeństwa obywatelskiego. Ma charakter edukacyjny: dostarcza wiedzy na temat kondycji i perspektyw rozwoju trzeciego sektora i społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, pełni też funkcję forum dyskusji na temat problemów dotyczących społeczeństwa obywatelskiego. Skierowany jest przede wszystkim do środowiska organizacji społecznych, ekspertów trzeciego sektora i decydentów. W roku 2011 ukazały się cztery numery kwartalnika:

- **nr 23 – *Oblicza wolontariatu***

W dwudziestym trzecim numerze kwartalnika omawiane są współczesne formy wolontariatu – m.in. wolontariat służebny, międzynarodowy i pracowniczy, rozważany jest również wpływ działalności wolontariackiej na zwiększenie szans młodych ludzi na zatrudnienie.

- **nr 24 – *Pożytek publiczny i jeden procent. Dla kogo? Dla czego?***

Dwudziesty czwarty numer kwartalnika „Trzeci Sektor” poświęcony jest funkcjonowaniu jednoprocentowych odpisów podatkowych wspierających działalność pożytku publicznego prowadzoną przez podmioty społeczne.

- **nr 25 – *Seniorzy w organizacjach pozarządowych***

Podajemy problematykę działalności organizacji pozarządowych na rzecz seniorów i jednocześnie obecności osób starszych w sektorze obywatelskim. Zastanawiamy się, jakie są wyzwania związane ze zmianami demograficznym i ich wpływ na organizacje non-profit oraz jaki powinien być sektor pozarządowy w starzejącym się społeczeństwie?

- **nr specjalny 2011 - Jak współpracować. Administracja publiczna - sektor pozarządowy**

Pierwszy numer specjalny jest poświęcony kształtującemu się w Polsce modelowi współdziałania administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ze szczególnym uwzględnieniem regulacji prawnych i standardów współpracy. Znaczna część opracowań publikowanych w numerze odwołuje się do wyników badań nad stanem współpracy międzysektorowej w Polsce. Przybliżyliśmy w nim również współczesne wzory współpracy międzysektorowej czterech państw europejskich: Szwecji, Estonii, Republiki Czeskiej i Wielkiej Brytanii.

„Analizy i Opinie”

„Analizy i Opinie” to krótkie kilkustronicowe analizy dotyczące istotnych dla Polski tematów. W ten sposób Instytut Spraw Publicznych chce jeszcze mocniej włączyć się w debatę publiczną – pokazywać istotne a często nieobecne w polskiej debacie problemy oraz rekomendować konkretne polityczne rozwiązania. W roku 2011 ukazały się:

- E. Kuźmich, *Polityka narkotykowa w Polsce – czas na reformę*, nr 115, styczeń 2011
- G. Makowski, F. Pazderski, *Biblioteki publiczne jako przestrzeń nieformalnej edukacji obywatelskiej*, nr 116, styczeń 2011
- G. Makowski, F. Pazderski, *Public Libraries as a Space for Informal Civic Education*, 16/117, styczeń 2011
- P. Sobiesiak, *Aktywni 60+? Wolontariat osób starszych w Polsce*, nr 117, marzec 2011
- P. Sobiesiak, M. Raclaw, *Społeczności lokalne wobec osób starszych – diagnoza i rekomendacje*, nr 118, kwiecień 2011
- A. Łada, A. Fuksiewicz, *Wypełnianie luk. Rola polskiej Prezydencji w kształtowaniu porządku polizbońskiego*, nr 119, maj 2011
- E. Kaca, M. Sus, *Trudne początki. Nowa unijna dyplomacja a Partnerstwo Wschodnie*, nr 120, maj 2011
- J. Kucharczyk, A. Łada, F. Pazderski, *European Partnership for Volunteering – an opportunity for the Polish EU-Council Presidency?*, nr 17/121, czerwiec 2011
- M. Koziarek, *Nieformalne „uniwersytety obywatelskie” – o rozwijaniu kształcenia obywatelskiego poza systemem edukacji*, nr 122, czerwiec 2011
- M. Arczewska, *Współpracę międzysektorową buduje się na doświadczeniu*, nr 123, październik 2011
- A. Łada, *Czas wyjść poza sferę uśmiechów. Rekomendacje dla polskiej polityki zagranicznej wobec Niemiec*, nr 124, listopad 2011
- E. Kaca, *Jak wspierać wolne media w regionie Partnerstwa Wschodniego?*, nr 125, grudzień 2011
- M. Szczepanik, *Parlamentarny wymiar prezydencji: rytuał dyplomacji parlamentarnej czy niedoceniany aspekt przewodnictwa?*, nr 126, grudzień 2011

Raporty, ekspertyzy, rekomendacje

- M. Bieniecki, J. Frelak, *Zatrudnienie sezonowe imigrantów w Polsce*
- H. Bojar, *Społeczno – kulturowe aspekty migracji z perspektywy rodziny*
- D. Cegiełka, *Szkolenia dla migrantów przymusowych z zakresu wiedzy prawnej i obywatelskiej. Wprowadzenie teoretyczne i scenariusze szkoleń*
- M. Dudkiewicz, *Wolontariat pracowniczy – między emocjami a racjonalnością*

- J. Fomina, N. Ryabinska, *Po drugiej stronie lustra. Obraz Polski w ukraińskich mediach*
- J. Frelak, *Truly voluntary or last resort solution? Analysis of assisted voluntary return in Poland*
- J. Frelak, P. Kaźmierkiewicz, *Political participation of third country nationals on national and local level*
- J. Frelak, A. Łada, Współpraca: B. Petrulewicz, *Polacy nadchodzą!... Wreszcie! Polska migracja zarobkowa do Niemiec – analiza w przededniu otwarcia niemieckiego rynku pracy dla polskich obywateli*
- M. Fuszara, *Kobiety w samorządach lokalnych: wybory 2010*
- A. Fuksiewicz, *Sejm i Senat rok po wejściu w życie traktatu lizbońskiego – dostosowanie do reformy instytucjonalnej (The Polish Parliament under the Lisbon Treaty – adaptation to the institutional reform)*
- Thomas Huddleston, *Monitoring Active Citizenship*
- H. Husband, *British Multiculturalism: The Dilemma of Integration, Social Cohesion and Public Security*
- E. Jaroszevska, P. Hut, *Studenci zagraniczni w Polsce na tle migracji edukacyjnych na świecie*
- E. Kaca, J. Kucharczyk, A. Łada, *Eastern Partnership Civil Society Forum & how to improve it*
- E. Kaca, A. Łada, *Razem czy osobno? Partnerstwo Wschodnie w polityce Polski i Niemiec*
- Z. Karpiński i K. Wysieńska, *Dystans czy bliskość? Segregacja przestrzenna i zawodowa Polaków i cudzoziemców*
- P. Kaźmierkiewicz, *Warunki integracji oraz uczestnictwa migrantów w życiu publicznym na Ukrainie – gwarancje prawne a praktyka*
- P. Kaźmierkiewicz, T. Pataraia, *Polityka migracyjna Gruzji: wnioski z polskich doświadczeń*
- M. Keryk, *Migracja a rodzina na przykładzie ukraińskiej migracji do Polski*
- W. Klaus, K. Makaruk, K. Wencel, J. Frelak (współpraca), *Odmowa przyznania pomocy integracyjnej – prawo i praktyka*
- J. Konieczna-Sałamatin, *Coraz dalsi sąsiedzi? Wizerunek Polski i Polaków na Ukrainie*
- M. Koss-Goryszewska, *Chińczycy i Wietnamczycy w Wólce Kosowskiej*
- M. Koziarek, J. Zbieranek, *Organizacje typu think tank jako ośrodki edukacji obywatelskiej*
- M. Koziarek, A. Kuliberda, *Organizacje strażnicze jako ośrodki edukacji obywatelskiej*
- M. Koziarek, A. Mazgał, *Organizacje parasolowe jako ośrodki edukacji obywatelskiej*
- M. Koziarek, M. Pękacka, *Mechanizm jednego procentu jako instrument edukacji obywatelskiej*
- A. Łada, *Patrzmy w przyszłość. Polacy o polsko-niemieckiej współpracy i o znaczeniu historii we wzajemnych stosunkach (Blicken wir in die Zukunft. Die Meinung der Polen über die deutsch-polnische Zusammenarbeit und die Bedeutung der Geschichte in den deutsch-polnischen Beziehungen)*
- A. Niżyńska, *Kandydatki w wyborach samorządowych 2010*
- A. Olszewska, A. Zawadzka, *Szkolenia dla migrantów przymusowych z zakresu psychoedukacji. Wprowadzenie teoretyczne i scenariusze szkoleń*
- P. Pogodzińska, *Integracja i przeciwdziałanie dyskryminacji migrantów na szwedzkim rynku pracy*
- A. Rakowska, M. Rulka, *Centralny elektroniczny rejestr wyborców podstawą reform prawa wyborczego*
- E. Rekosz, *Kobiety i mężczyźni w telewizyjnej kampanii wyborczej. Wybory parlamentarne 2011*
- T. Schimanek, G. Wiaderek (opracowanie), *Czym jest poradnictwo prawne i obywatelskie*
- K. Słubik, *Polityka antydyskryminacyjna w Wielkiej Brytanii*
- G. Svarovska, J. Kucharczyk, *Strengthening EU Democracy Support as a Task for the Polish Presidency – lessons learnt and challenges ahead*

- A. Szczerbniak, *How will the EU presidency play out during Poland's autumn parliamentary election?*
- M. Waszak, *Możliwość wskazania "żadnego z powyższych" na karcie wyborczej. Na przekór logice demokratycznego głosowania,*
- K. Wencel, W. Klaus, *Noc Testów w Polsce. O dyskryminacji w dostępie do usług i praktycznym wykorzystaniu testów dyskryminacyjnych*
- K. Wysieńska, *Manual rekrutacji respondentów wśród społeczności azjatyckiej*
- K. Wysieńska, *Wizerunek imigrantów z Chin i Wietnamu w prasie polskiej*
- K. Wysieńska, *Organizacje wietnamskie i chińskie w Polsce. Wstępna analiza instytucjonalnej kompletności społeczności wschodnioazjatyckich w Polsce*
- A. Zajenkowska, *Komunikacja międzykulturowa. Wprowadzenie teoretyczne i scenariusze warsztatów*

Inne:

- B. Roguska, J. Zbieranek, *Polacy o ułatwieniach w głosowaniu*
- B. Roguska, J. Zbieranek, *Wiedza i opinie Polaków o prawie wyborczym i mechanizmach kampanii*

ANEKS

Rok 2011

Projekty:

Program Europejski

Przewodnictwo w Radzie UE i główne wyzwania dla polskiej polityki europejskiej

Projekt: „Co zmienił traktat lizboński?”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Aleksander Fuksiewicz
Eksperti: Aleksander Fuksiewicz, Elżbieta Kaca

Wejście w życie Traktatu z Lizbony wprowadziło nowe zasady instytucjonalne, które wpłynęły m.in. na przeprowadzenie polskiej prezydencji w Radzie UE. Szczególnie istotne jest powołanie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych oraz wzmocnienie pozycji Parlamentu Europejskiego. Analiza tych zmian i ich implementacji była tematem debat w ośrodkach uniwersyteckich w Poznaniu i Wrocławiu. Na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu zorganizowaliśmy debatę „Polska Prezydencja a Traktat z Lizbony – instytucje i wyzwania”, a na Uniwersytecie Wrocławskim – debatę „Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa po Traktacie z Lizbony a Partnerstwo Wschodnie. Szansa czy zagrożenie?”. Jako podsumowanie tematów debat wydano dwa numery „Analiz i Opinii” na temat konsekwencji wejścia w życie traktatu lizbońskiego dla relacji UE z państwami-beneficjentami programu Partnerstwa Wschodniego, zwłaszcza pod kątem powołania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, oraz instytucjonalnych reform traktatu lizbońskiego.

Okres realizacji: styczeń - maj 2011
Źródło finansowania: Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Projekt: „Obszary priorytetowe polskiej Prezydencji w oczach partnerów w UE”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Aleksander Fuksiewicz / Łukasz Wenerski

We współpracy z niemiecką Akademią Europejską w Berlinie, czeskim Europeum i węgierskim Center for EU Enlargement Studies zebraliśmy opinie polskich i zagranicznych ekspertów na temat planowanych priorytetów polskiej prezydencji. Na wiosnę zorganizowaliśmy międzynarodową konferencję na temat polityki energetycznej i negocjacji perspektywy budżetowej. Wnioski z konferencji ukazały się w książce *Energy and the budget as priorities of the Polish EU Presidency. The prospect of the Visegrad countries and Germany*.

Okres realizacji: styczeń – sierpień 2011
Źródło finansowania: Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Projekt: „Polska i Czechy: wymiana doświadczeń we wspieraniu demokracji w polityce zagranicznej i europejskiej, z uwzględnieniem działań w trakcie prezydencji”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Aleksander Fuksiewicz
Eksperti: dr Agnieszka Łada, Elzbieta Kaca, Vladimir Bartovic, Vera Rihackova

Promocja demokracji była istotnym zagadnieniem polskiej prezydencji. We wrześniu temat ten podjęliśmy na seminarium z udziałem wiceministra spraw zagranicznych Krzysztofa Stanowskiego. Opublikowaliśmy trzy policy papers: omawiający przykład aktywności Czech w tym obszarze, prezentujący stan dyskusji w UE oraz działania polskiej prezydencji zmierzające do powołania Europejskiego Funduszu na Rzecz Demokracji. Partnerem projektu było czeskie EUROPEUM.

Okres realizacji: czerwiec 2011 – grudzień 2011
Źródło finansowania: Forum Polsko-Czeskie/Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Projekt: „PiN do sukcesu”

Kierownik projektu: Aleksander Fuksiewicz
Koordynator projektu: Łukasz Wenerski

Od maja do grudnia 2011 r. realizowaliśmy cykl audycji radiowych „PiN do sukcesu” przybliżających tematykę funduszy europejskich. Słuchacze dowiedzieli się m.in. o stopniu i sposobie wykorzystania funduszy europejskich oraz dostępności tych środków na finansowanie przyszłych projektów. Prezentowaliśmy również projekty zrealizowane dzięki dotacjom unijnym oraz doradzaliśmy obecnym i potencjalnym beneficjentom funduszy. Część audycji „PiN do sukcesu” poświęcona była realizacji projektów od strony formalnej i biznesowej.

Okres realizacji: maj 2011 – grudzień 2011
Źródło finansowania: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Projekt: „Prezydencja2011.pl”

Kierownik projektu: dr Agnieszka Łada
Koordynator projektu: Aleksandra Murawska

Eksperci: Aleksander Fuksiewicz, Elżbieta Kaca, dr Jacek Kucharczyk, dr Agnieszka Łada, Olga Markiewicz i inni analitycy ISP

Na prowadzonej wspólnie z Wyborczą.pl stronie internetowej www.prezydencja2011.pl umieszczaliśmy artykuły ekspertów ISP na różne tematy związane z przygotowaniem i przebiegiem polskiej prezydencji w Radzie UE w 2011 roku. Internauci mogli też czytać blog ekspertki dr Agnieszki Łady poświęcony m.in. polskiej prezydencji.

Okres realizacji: styczeń 2011 – styczeń 2012

Źródło finansowania: Komisja Europejska, Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, Citizenship Programme 2007-2013 w ramach grantu operacyjnego

Parlament Europejski

Projekt: „Radio Wspólna Europa”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Elżbieta Kaca

Eksperci: dr Agnieszka Łada, Elżbieta Kaca

„Radio Wspólna Europa” to cykl cotygodniowych audycji radiowych na tematy europejskie, związane z funkcjonowaniem Parlamentu Europejskiego. W audycjach przygotowywanych we współpracy z Radiem PIN i emitowanych na jego antenie brali udział eksperci ISP. Poza bezpośrednim uczestnictwem w programach ISP przygotowywał je merytorycznie oraz pisał komentarze na tematy pojawiające się w audycjach. Komentarze zostały opublikowane na stronie internetowej www.radiopin.pl/europa.

Okres realizacji: styczeń 2010 – styczeń 2011

Źródło finansowania: Parlament Europejski

Projekt: „Strefa euro”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Elżbieta Kaca

Eksperci: Elżbieta Kaca, dr Agnieszka Łada

„Strefa euro” to cykl audycji radiowych z udziałem ekspertów ISP na tematy gospodarcze, związane z funkcjonowaniem Parlamentu Europejskiego. Audycje przygotowywane są we współpracy z Radiem PIN i emitowane na jego antenie trzy razy w tygodniu. ISP przygotowuje audycje merytorycznie oraz zamieszcza komentarze ekspertów na tematy pojawiające się w audycjach na stronie internetowej www.radiopin.pl/strefaeuropa.

Okres realizacji: luty 2011 – luty 2012

Źródła finansowania: Parlament Europejski

Projekt: „Korzystanie z komunikacji elektronicznej przez polskich posłów do Parlamentu Europejskiego”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Małgorzata Fałkowska-Warska

Ekspertki: Małgorzata Fałkowska-Warska, dr Agnieszka Łada, Dominik Batorski

Celem projektu jest analiza wykorzystania przez polskich posłów do PE narzędzi internetowych do komunikacji z obywatelami. Badanie sprawdza, czy i z jakich narzędzi posłowie korzystają, czy robią to interaktywnie, czy ich komunikacja jest dwustronna oraz czy treści, jakie komunikują dotyczą polityki europejskiej, czy polskiej. Projekt zakończył się wydaniem raportu w języku polskim i podsumowania w języku angielskim oraz zorganizowaniem debaty z posłami do PE.

Okres realizacji: październik 2011 – marzec 2012

Źródła finansowania: Fundacja im. Friedricha Eberta

Projekt: „Polscy posłowie do Parlamentu Europejskiego 7. kadencji”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Łukasz Wenerski

Ekspertki: dr Agnieszka Łada, dr Melchior Szczepanik

Badamy pozycję polskich posłów do Parlamentu Europejskiego w krajobrazie politycznym PE, analizujemy ich pierwsze dokonania, metody i style działania oraz wskazujemy elementy, które utrudniają skuteczny wpływ na parlamentarne decyzje. Szczegółowo analizujemy działalność polskich posłów w kilku wybranych dziedzinach: negocjacjach nowej perspektywy finansowej, kwestiach związanych z kryzysem ekonomicznym, polityką spójności, rynkiem wewnętrznym i polityką sąsiedztwa. W 2012 wydamy raport w języku polskim i jego podsumowanie w języku angielskim oraz zorganizujemy debatę z udziałem posłów do Parlamentu Europejskiego.

Okres realizacji: październik 2011 – marzec 2012

Źródła finansowania: Fundacja im. Friedricha Eberta

Polska polityka zagraniczna i europejska

Projekt: „Polsko-niemiecka współpraca w ramach Partnerstwa Wschodniego”

Kierownik i koordynator projektu: dr Agnieszka Łada

Ekspertki: Elżbieta Kaca, dr Agnieszka Łada

Jednym z priorytetów polskiej prezydencji w Radzie UE była polityka wschodnia. Zbadaliśmy, jaką wizję rozwoju Partnerstwa Wschodniego, mają polscy eksperci i urzędnicy i czy pokrywa się ona z opiniami na ten temat bardzo istotnego potencjalnego partnera w rozwoju tej inicjatywy – Niemiec. Na podstawie wywiadów przeprowadzonych w Polsce i Niemczech powstał raport zaprezentowany podczas debaty zorganizowanej przez Instytut Polski w Lipsku.

Okres realizacji: listopad 2010 – wrzesień 2011

Źródło finansowania: Instytut Polski w Berlinie ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Projekt: „Partnerstwo Wschodnie i społeczeństwo obywatelskie II”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Elżbieta Kaca
Eksperti: Elżbieta Kaca, dr Agnieszka Łada

W 2011 roku upłynęły dwa lata funkcjonowania Partnerstwa Wschodniego. Polityka wobec sześciu wschodnich sąsiadów UE była priorytetem polskiej prezydencji. Projekt miał na celu podsumowanie realizacji tej inicjatywy oraz podjęcie debaty na temat jej przyszłości. Ważnym elementem było także podjęcie tematyki roli Forum Społeczeństwa Obywatelskiego PW. Wśród organizacji uczestniczących w pracach Forum przeprowadziliśmy ankietę elektroniczną i na jej podstawie opracowaliśmy raport z rekomendacjami, w jaki sposób usprawnić organizację prac Forum.

Okres realizacji: styczeń – listopad 2011
Źródło finansowania: Fundacja im. Heinricha Boella

Projekt: „Wydarzenia towarzyszące Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Elżbieta Kaca
Eksperti: Elżbieta Kaca, dr Jacek Kucharczyk, dr Agnieszka Łada, Filip Pazderski

W ramach organizowanego w Poznaniu Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego polskie organizacje pozarządowe zorganizowały szereg wydarzeń towarzyszących, aby umożliwić uczestnikom spotkania dalsze dyskusje na temat wyzwań stojących przed trzecim sektorem w UE i krajach Partnerstwa. ISP poprowadził grupę roboczą poświęconą tematyce wolontariatu oraz debatę o przyszłości inicjatywy Partnerstwa Wschodniego. Włączyliśmy się także w prace nad koncepcją strategii działania Forum w przyszłości.

Okres realizacji: sierpień – grudzień 2011
Źródło finansowania: Ministerstwo Spraw Zagranicznych (w ramach konsorcjum z innymi polskimi organizacjami pozarządowymi), Fundacja im. Heinricha Boella

Projekt: „Demokracja, Partnerstwo, Rozszerzenie. Wyzwania dla Europy, wyzwania dla polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: dr Agnieszka Łada/Łukasz Wenerski
Eksperti: dr Agnieszka Łada

W listopadzie 2011 odbyło się w Poznaniu Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego. ISP wraz z PASOS - siecią think tanków z Europy Środkowej i Wschodniej oraz Azji Centralnej zorganizował konferencję międzynarodową, na której członkowie sieci zaprezentowali swoje opinie na temat polityki sąsiedzkiej i rozszerzenia UE. Do udziału w wydarzeniu zaprosiliśmy też polskich i europejskich polityków i urzędników. Tematami konferencji były: polityka sąsiedztwa i rozszerzenia jako priorytety polskiej i węgierskiej prezydencji, liberalizacja wiz dla wschodnich sąsiadów UE, media elektroniczne jako narzędzie demokratyzacji oraz wspieranie demokracji w krajach unijnego sąsiedztwa.

Okres realizacji: lipiec – grudzień 2011

Źródła finansowania: PASOS, Fundacja Roberta Boscha, Fundacja Heinricha Boella, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki, grant operacyjny EACEA

Projekt: „Identyfikacja możliwości wspierania sektora pozarządowego w Serbii i Gruzji przez kraje Grupy Wyszehradzkiej”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Aleksander Fuksiewicz
Eksperti: Aleksander Fuksiewicz, Piotr Kaźmierkiewicz

Zbadaliśmy, jak członkowie Grupy Wyszehradzkiej oraz inne państwa i organizacje międzynarodowe wspierają serbską i gruzińską demokrację i społeczeństwo obywatelskie. ISP odpowiadał za analizę i publikację fragmentów dotyczących Polski i organizacji międzynarodowych. Projekt był realizowany we współpracy z instytutami z Czech, Słowacji i Węgier. W 2010 roku przeprowadzone zostało badanie wsparcia dla Gruzji, m.in. wizyta studyjna w Tbilisi. Publikacja z wnioskami z badań została opublikowana na stronie internetowej Centre for EU Enlargement Studies – lidera projektu.

Okres realizacji: sierpień 2009 – grudzień 2011
Źródło finansowania: Fundusz Wyszehradzki

Projekt: „Partnerzy w Europie: Warszawa-Bruksela-Mińsk. Wizyty studyjne na temat integracji europejskiej dla młodych białoruskich liderów opinii publicznej”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Łukasz Wenerski
Eksperti: Elżbieta Kaca

W ramach aktywizacji i wsparcia społeczeństwa białoruskiego oraz wzmocnienia postaw proeuropejskich zorganizowaliśmy dwie wizyty studyjne w Polsce i Brukseli. Wzięli w nich udział młodzi białoruscy profesjonaliści i studenci ostatnich lat studiów wyższych zainteresowani funkcjonowaniem administracji publicznej, edukacji oraz organizacji pozarządowych. W Polsce uczestnicy wizyty spotkali się m.in. z przedstawicielami organizacji pozarządowych, mediów oraz reprezentantami instytucji państwowych. Brali udział w side-eventach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego oraz szkoleniu na temat zarządzania organizacją pozarządową. Wizyta studyjna w Brukseli została poświęcona wymianie informacji i doświadczeń w zakresie relacji Unii Europejskiej z Białorusią. Spotkania zorganizowane podczas obu wizyt miały na celu przedstawienie integracji europejskiej jako impulsu do realnych zmian, szansy na rozwój i wzrost dobrobytu, jak również do rozwoju demokracji, rządów prawa i poszanowania praw człowieka.

Okres realizacji: lipiec 2011 – grudzień 2011
Źródło finansowania: Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Projekt: „Polska i niemiecka polityka rozwojowa w perspektywie porównawczej: osiągnięcia i rekomendacje”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator: Aleksander Fuksiewicz
Eksperti: Elżbieta Kaca, Aleksander Fuksiewicz, Piotr Kaźmierkiewicz, dr Agnieszka Łada, Dorota Heidrich, Miłostawa Fijałkowska

Celem projektu było porównanie dotychczasowych osiągnięć Polski i Niemiec na polu polityki rozwojowej i sformułowanie rekomendacji dla Polski. Poddano analizie modele udzielania pomocy, kwestie prawne, organizacyjne i finansowe oraz przeprowadzono dwa case studies – w państwach beneficjentach: na Ukrainie i w Kenii.

Okres realizacji: sierpień 2010 – grudzień 2011

Źródło finansowania: Fundacja Fritza Thyssena

Projekt: „Barometr Polska-Niemcy”

Kierownik projektu i ekspert: dr Agnieszka Łada

Regularnie przeprowadzamy badania polskiej opinii publicznej na temat oceny stosunków polsko-niemieckich i niemieckiej polityki. W styczniu 2011 zapytaliśmy Polaków, jakie znaczenie w obecnych, wzajemnych relacjach ma historia i aktualna polityka zagraniczna obu krajów. Wyniki zaprezentowaliśmy na konferencji prasowej i opublikowaliśmy w raporcie w języku polskim i niemieckim.

Okres realizacji: ciągły, cykle coroczne

Źródła finansowania: Fundacja Konrada Adenauera

Projekt: „Postrzeganie Polski i Niemiec w Rosji”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Aleksander Fuksiewicz

Eksperci: Elżbieta Kaca, dr Agnieszka Łada, Cornelius Ochmann

W 2011 roku przeprowadziliśmy badanie sondażowe postrzegania Polski i Niemiec w Rosji. Wyniki badania zostaną zamieszczone w raporcie, a także zaprezentowane na konferencjach prasowych i debatach.

Okres realizacji: listopad 2011 – maj 2012

Źródło finansowania: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Projekt: "Wzmocnienie potencjału ukraińskich organizacji pozarządowych do absorpcji pomocy międzynarodowej – analiza barier instytucjonalnych"

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Elżbieta Kaca

Eksperci: Elżbieta Kaca, Piotr Kaźmierkiewicz

W listopadzie 2011 roku eksperci ISP zbadali poziom wykorzystywania pomocy międzynarodowej przez ukraińskie organizacje pozarządowe. Wyniki były podstawą rekomendacji, w jaki sposób należy wzmocnić ukraiński trzeci sektor, aby ta pomoc była bardziej skuteczna. Planujemy również zorganizować serię spotkań z decydentami oraz debaty w Polsce i na Ukrainie.

Okres realizacji: 15 lipca 2011 – 15 czerwca 2012

Źródło finansowania: LGI Budapest, Fundacja im. Stefana Batorego, International Renaissance Foundation

Projekt: „Wpływ polsko-niemieckiej wymiany młodzieży na postrzeganie kraju sąsiada”

Kierownik projektu: dr Agnieszka Łada

Koordynator projektu: Małgorzata Fałkowska - Warska

Eksperti: dr Agnieszka Łada, dr Grzegorz Makowski, Małgorzata Fałkowska-Warska, Alexander Thomas

W 2012 roku przeprowadzimy badania wzajemnej percepcji młodych Polaków i Niemców, którzy brali udział w wymianach młodzieżowych. Chcemy zweryfikować, co młodzież myśli o Polsce/Niemczech oraz czy udział w wymianie miał wpływ na zmianę opinii o sąsiednim kraju. W 2011 roku zorganizowaliśmy warsztat z ekspertami z Polski i Niemiec, służący przygotowaniu metodologii do badania.

Okres realizacji: lipiec 2011 – luty 2013

Źródło finansowania: Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży, Fundacja Fritza Thyssena (wnioskowane)

Program Polityki Społecznej

Ekonomia społeczna oraz reintegracja społeczna i zawodowa

Projekt: „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej”

Kierownik Projektu: Izabela Przybysz

Asystent Projektu: Dominika Potkańska

Zespół ekspertów: dr Tomasz Kaźmierczak, dr Marek Rymsza, Tomasz Schimanek, Filip Pazderski, Izabela Przybysz

Celem projektu jest podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego oraz ich pracowników, podniesienie profesjonalizmu podmiotów wspierających sektor ekonomii społecznej oraz budowa lokalnych partnerstw na rzecz zatrudnienia socjalnego i ekonomii społecznej. Działania ISP realizowane są w ramach Partnerstwa siedmiu organizacji, którego liderem jest Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. W 2010 rozpoczęliśmy pierwszą fazę badań przedsiębiorstw społecznych i podmiotów ekonomii społecznej prowadzących programy reintegracji zawodowej i społecznej (Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej i Zakłady Aktywności Zawodowej). Zorganizowaliśmy trzy seminaria eksperckie dotyczące uwarunkowań prawnych podmiotów ekonomii społecznej oraz trzy dotyczące standardów pracy podmiotów ekonomii społecznej prowadzących programy reintegracji społecznej i zawodowej. Pracowaliśmy też nad podręcznikiem akademickim dotyczącym ekonomii społecznej.

Okres realizacji: wrzesień 2009 – 2013

Źródła finansowania: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich – operator środków Europejski Fundusz Społeczny – Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna”, Działanie 1.2 „Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej”

System pomocy społecznej

Projekt: „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”

Koordynator projektu: Ewa Broma-Bąk

Zespół ekspertów: dr Marek Rymśza, dr Tomasz Kaźmierczak, dr Magdalena Dudkiewicz

Specjalista ds. badań: Ewelina Kuźmich (do maja 2011), Dominik Owczarek (od maja 2011)

Głównym celem projektu jest podniesienie profesjonalizmu i zwiększenie skuteczności instytucji pomocy i integracji społecznej w rozwiązywaniu problemu wykluczenia społecznego poprzez stworzenie, przetestowanie oraz wdrożenie do 2013 roku standardów instytucji i usług pomocy oraz integracji społecznej. Projekt realizowany jest przez 11 organizacji pozarządowych, a jego liderem jest Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. ISP oraz Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej (CAL) są odpowiedzialne za realizację jednego z zadań projektu „Opracowanie, przetestowanie i wprowadzenie do praktyki pracy pracowników socjalnych standardu środowiskowej pracy socjalnej w środowiskach marginalizowanych”. Działania ISP obejmują m.in. diagnozę potencjału służb społecznych i środowiskowej pracy socjalnej, opracowanie modelu środowiskowej pracy socjalnej, merytoryczne wsparcie organizacji partnerskiej przy testowaniu i wprowadzaniu jej do praktyki pracy pracowników socjalnych.

Okres realizacji: marzec 2009 – marzec 2014

Źródła finansowania: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich – operator środków Europejski Fundusz Społeczny – Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna”

Reforma emerytalna i inne wyzwania demograficzne

Projekt: „Wyzwania demograficzne. Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji ludzi starszych i ich rodzin”

Zespół ekspertów: dr Mariola Raław, dr Magdalena Rosochacka-Gmitrzak, Paulina Sobiesiak, dr Joanna Zalewska

Celem projektu było przygotowanie propozycji zintegrowanego systemu wsparcia instytucjonalnego i rodzinnego osób starszych. Jako jedni z pierwszych w Polsce przeanalizowaliśmy usytuowanie opiekunów nieformalnych osób starszych w systemie polityki społecznej. Wyniki badań wraz z rekomendacjami znalazły się w publikacji pt. *Publiczna troska, prywatna opieka. Społeczności lokalne wobec osób starszych* pod red. Marioli Raław. Wydano również dwa numery „Analiz i Opinii” poświęcone lokalnej polityce wobec osób starszych i opiekunów sprawujących opiekę nad nimi, a także wolontariatowi osób starszych.

Okres realizacji: maj 2010 – maj 2011

Źródła finansowania: Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Projekt: „Dojrzały wybór – wydłużanie wieku emerytalnego szansą dla pokoleń. Doświadczenia Niemiec i Polski”

Kierownik projektu: Ewelina Kuźmich

Koordynator projektu: dr Anna Jaroń

Zespół ekspertów: prof. Irena E. Kotowska, prof. Joahim Reinhard, Anita Abramowska-Kmon, Karolina Thel

Podjęliśmy temat demograficznych i politycznych uwarunkowań podnoszenia wieku emerytalnego na przykładzie Polski i Niemiec. Wspólnie z ekspertami z obu krajów debatowaliśmy czy podnoszenie wieku emerytalnego jest konieczne, czy jest możliwe, co myślą na ten temat ludzie. Trwają prace nad publikacją ekspertyz, które powstały w wyniku debaty. Zostaną one uzupełnione o analizę wyników badań opinii publicznej związanych z wiekiem emerytalnym.

Okres realizacji: październik 2010 – czerwiec 2011

Źródła finansowania: Fundacja Konrada Adenauera

Dialog społeczny i rynek pracy

Projekt: „Polskie centrum monitorowania stosunków przemysłowych, warunków pracy oraz procesów restrukturyzacji”

Koordynator projektu: Ewelina Kuźmich (do maja 2011), Dominik Owczarek (od maja 2011)

Zespół ekspertów: dr Jan Czarzasty, prof. Juliusz Gardawski, dr Adam Mrozowski, Maciej Pańków, Marta Trawińska, Marianna Zieleńska

PPS już po raz dziesiąty monitorował rozwój dialogu społecznego i stosunków przemysłowych w Polsce przez opracowywanie krótkich artykułów informacyjnych, ekspertyz i analiz oraz tzw. badań *ad hoc*. ISP pełni funkcję Narodowego Obserwatorium w ramach unijnej sieci obejmującej wszystkie kraje członkowskie UE. Odbiorcami programu są przedstawiciele rządów, organizacje pracodawców i pracobiorców na szczeblu europejskim i krajowym. Ekspertyzy opracowywane przez centra dostępne są na stronie internetowej European Foundation oraz w biuletynie EIRO. W 2012 odbędzie się jedenasta edycja projektu.

Okres realizacji: marzec 2010 – luty 2011, marzec 2011 – luty 2012

Źródła finansowania: European Foundation for the Improvement of Working and Living Conditions (Eurofound) na zlecenie Komisji Europejskiej

Projekt: „Fitness Check”

Koordynator projektu: Dominik Owczarek

Zespół ekspertów: Piotr Antoniewicz, dr Magdalena Arczewska, Dominik Owczarek, Michał Stempień, Marta Trawińska

Projekt dotyczy ewaluacji dopasowania do potrzeb pracodawców i pracowników trzech dyrektyw Unii Europejskiej (2002/14/EC, 2001/23/EC, 98/59/EC) i odpowiadających im

polskich ustaw z zakresu informowania i konsultowania. Projekt był realizowany we wszystkich krajach UE. ISP przygotowywał raport dotyczący Polski. Został on opracowany na podstawie desk research oraz badań w zakładach pracy i wśród przedstawicieli partnerów społecznych, rządowej administracji publicznej i świata akademickiego. Będzie on wykorzystywany jako dokument wewnętrzny Komisji Europejskiej, który ma służyć dostarczeniu wiedzy o funkcjonowaniu prawa europejskiego w poszczególnych krajach i tworzeniu adekwatnego do potrzeb prawa w przyszłości.

Okres realizacji: listopad 2011 – luty 2011

Źródła finansowania: Deloitte Belgia na zlecenie Komisji Europejskiej

Zmiany klimatyczne

Projekt: „Low Carbon Industrial Strategy”

Koordynator projektu: Ewelina Kuźmich

Ekspert: dr hab. Tomasz G. Grosse

Głównym celem projektu było określenie roli niskoemisyjnej gospodarki w polityce polskiego rządu i ocena stanu realizacji polityk związanych z niskoemisyjną gospodarką. Projekt miał charakter międzynarodowy, oprócz Polski wzięli w nim udział instytuty badawcze m.in. z USA, Indii, Nigerii, Południowej Afryki. Produktem końcowym ISP była ekspertyza, która stała się częścią raportu Institute for Public Policy Research.

Okres realizacji: styczeń – kwiecień 2011

Źródła finansowania: Institute for Public Policy Research

Program Społeczeństwa Obywatelskiego

Sytuacja trzeciego sektora w Polsce

Projekt: „Ocena zdolności rozwoju trzeciego sektora”

Kierownik projektu: dr Agnieszka Rymsza

Koordynator projektu: Filip Pazderski

Zasadniczym celem projektu była ocena kondycji trzeciego sektora w Polsce metodologią Sustainability Index - corocznego badania międzynarodowego koordynowanego przez United States Agency for International Development (USAID). Zorganizowaliśmy panel dyskusyjny z udziałem ekspertów, na podstawie którego powstał raport oceny zdolności rozwoju trzeciego sektora w Polsce uwzględniający szereg zmiennych (środowisko prawne, zdolności organizacyjne, opłacalność finansowa, rzecznictwo, świadczenie usług, infrastruktura, wizerunek publiczny). Projekt był realizowany rokrocznie począwszy od 2004 roku.

Okres realizacji: marzec – sierpień 2011

Źródło finansowania: USAID (Management Systems International)

Współpraca organizacji pozarządowych z administracją publiczną

Projekt: „Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych – wypracowanie i upowszechnianie standardów współpracy”

Kierownik projektu: dr Grzegorz Makowski

Koordynator projektu: Małgorzata Koziarek

Rezultatem projektu było wypracowanie modeli współpracy między administracją samorządową a trzecim sektorem, które następnie zostaną upowszechnione wśród bezpośrednich adresatów – samorządów i organizacji. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Collegium Civitas, Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich oraz Związek Miast Polskich. Najważniejsze działania w 2011 roku to zakończenie i opracowanie dwóch badań – poświęconych jakości współpracy międzysektorowej oraz współtworzeniu polityk publicznych przez organizacje pozarządowe i administrację publiczną. Rezultaty badań zostaną ujęte w raportach i ekspertyzach problemowych oraz w poradniku współpracy. Rezultatem projektu jest jednolita propozycja narzędzia badawczego, pozwalającego na powtarzanie pomiaru jakości współpracy międzysektorowej.

Okres realizacji: listopad 2009 – luty 2012

Źródło finansowania: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, poddziałanie 5.4.1

Dialog obywatelski i partycypacja społeczna

Projekt: „Decydujmy razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych”

Kierownik projektów: Paulina Sobiesiak-Penszko

Zespół ekspertów: dr Anna Olech, dr Tomasz Kaźmierczak, dr Katarzyna Dzieniszewska-Naroska, Michał Kotnarowski, dr hab. Piotr Matczak, dr Arkadiusz Peisert, dr Monika Figiel, dr Ewa Bacia, Katarzyna Górniak, dr Anna Krajewska, dr Grzegorz Makowski

Celem projektu jest wypracowanie mechanizmów wspierania partycypacji publicznej, tj. aktywnego udziału obywateli w podejmowaniu decyzji publicznych. Przedsięwzięcie ma charakter badawczo-wdrożeniowy i jest realizowane przez konsorcjum sześciu organizacji, których liderem jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Główne zadania ISP to: zbudowanie narzędzia do pomiaru partycypacji w społecznościach lokalnych, przeprowadzenie diagnozy stanu partycypacji w Polsce, a także prowadzenie monitoringu prawa na poziomie lokalnym.

W 2011 roku kontynuowano monitoring uwarunkowań prawnych, które mogą mieć wpływ na uczestnictwo obywateli w procesach decyzyjnych. W ramach monitoringu prawa eksperci ISP przygotowali i opublikowali 72 teksty informacyjne i problemowe oraz 8 tekstów analitycznych, które zostaną opublikowane w drugim numerze „Bilansu monitoringu prawa” 2011. Ponadto zespół ekspertów opracował i poddał testowaniu narzędzie do samodzielnego pomiaru i monitorowania stanu partycypacji publicznej w gminach. Na bazie wywiadów z przedstawicielami władz lokalnych oraz mieszkańcami przeprowadziliśmy diagnozę stanu partycypacji publicznej w Polsce. Zrealizowaliśmy też I turę badania metod podnoszenia partycypacji, której celem jest wypracowanie uniwersalnych modeli wspierania partycypacji, gotowych do zastosowania w codziennej praktyce funkcjonowania lokalnych samorządów. Wydaliśmy dwie publikacje książkowe: *Partycypacja publiczna. O uczestnictwie obywateli w życiu wspólnoty lokalnej* pod red. A. Olech oraz *Prawa a partycypacja publiczna. Bilans monitoringu 2010* pod red. G. Makowskiego i P. Sobiesiak.

Okres realizacji: listopad 2009 – czerwiec 2014

Źródło finansowania: Priorytet V Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Dobre rządzenie, Działanie 5.3 Wsparcie na rzecz realizacji Strategii Lizboński

Projekt: „Czy spełniły się nasze sny? Międzynarodowe badanie porównawcze społeczeństwa obywatelskiego w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej”

Kierownik i koordynator projektu: dr Grzegorz Makowski

W ramach projektu w siedmiu krajach – Polsce, Czechach, Rumunii, Bułgarii, Słowenii oraz na Węgrzech i Słowacji zbadano stan rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, w tym sektora pozarządowego, po 20 latach od upadku bloku komunistycznego. W ich wyniku powstało unikatowe zbiorcze studium porównawcze sytuacji trzeciego sektora w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Instytut został zaproszony do udziału w charakterze organizacji partnerskiej i wykonawcy badań dotyczących sytuacji w Polsce. W 2010 roku przygotowaliśmy dwa opracowania nt. historycznych uwarunkowań rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce oraz obecnej jego kondycji. Rozpoczęliśmy również realizację badań – sondażu opinii społecznej oraz części jakościowej wywiadów indywidualnych i focusów. W 2011 roku zrealizowaliśmy badania jakościowe (seria wywiadów indywidualnych oraz grupowych) poświęcone społecznemu zakorzenieniu organizacji obywatelskich.

Okres realizacji: wrzesień 2009 – listopad 2011

Źródło finansowania: Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe

Aktywizacja obywateli w życiu publicznym

Projekt: „Lokalne biblioteki jako centra edukacji obywatelskiej w Europie: rekomendacje i nowe inicjatywy dla polskich bibliotek”

Kierownicy projektu: dr Agnieszka Łada, dr Grzegorz Makowski
Koordynator projektu: Filip Pazderski, Małgorzata Fałkowska-Warska

ISP zorganizował dwa spotkania eksperckie dotyczące idei nieformalnej edukacji obywatelskiej i możliwości jej wdrożenia w lokalnych bibliotekach publicznych w Polsce. Pierwszym było międzynarodowe seminarium eksperckie poświęcone wymianie doświadczeń w prowadzeniu działań z zakresu edukacji obywatelskiej przez animatorów z różnych części Europy (w tym z Polski). Drugie to konsultacyjno-warsztatowy „Okrągły stół bibliotekarzy” poświęcony celom oraz metodom działań z zakresu nieformalnej edukacji obywatelskiej, które mogą być prowadzone w polskich bibliotekach publicznych. Uczestnikami okrągłego stołu byli polscy bibliotekarze, którzy poddali dyskusji rozwiązania w zakresie edukacji obywatelskiej pochodzące zza granicy i zastanawiali się, jak je przenieść na grunt ich środowiska pracy w Polsce. Wydaliśmy *Inspirator Obywatelski. Przewodnik po nieformalnej edukacji obywatelskiej w bibliotekach publicznych i nie tylko...* – podręcznik dobrych praktyk, skierowany do środowisk bibliotekarskich i opracowany przy współpracy ich przedstawicieli. Przynosi on świeże spojrzenie na zagadnienie nieformalnej edukacji obywatelskiej prowadzonej w lokalnych społecznościach w Polsce. Drugą publikacją jest policy paper z serii „Analizy i Opinie” - *Biblioteki publiczne jako przestrzeń nieformalnej edukacji obywatelskiej*, który podsumowuje konkluzje wypracowane przez ekspertów, przedstawione przez nich projekty i rekomendacje. Obie publikacje zostały wydane również w wersji anglojęzycznej.

Okres realizacji: luty 2011

Źródło finansowania: Robert Bosh Stiftung, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Projekt: „Obywatel w społeczeństwie opartym na wiedzy. Wyzwania przed nieformalną edukacją obywatelską”

Kierownik i koordynator projektu: Małgorzata Koziarek

Projekt obejmuje cykl spotkań poświęconych roli różnych podmiotów i instytucji, w podnoszeniu kompetencji obywatelskich. W 2010 zorganizowano dwa spotkania dotyczące edukacyjnego wymiaru działalności organizacji parasolowych i strażniczych. W następnym roku odbędą się okrągłe stoły poświęcone funkcjonowaniu think tanków i mechanizmowi przeznaczania 1% należnego podatku na działalność organizacji pożytku publicznego. Projekt służy wypracowaniu rozwiązań i sformułowaniu rekomendacji, które pozwolą lepiej wykorzystać w kształceniu obywatelskim potencjał edukacji nieformalnej, tj. takiej, która towarzyszy działaniom realizującym inne cele.

Okres realizacji: czerwiec 2011

Źródło finansowania: Fundacja Konrada Adenauera

Projekt: „Pracowniczy e-wolontariat kompetencji na rzecz bibliotek”

Zbadaliśmy bariery w rozwoju oraz upowszechnieniu idei pracowniczego wolontariatu kompetencji w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem e-wolontariatu, świadczonego za pośrednictwem Internetu. Pierwszym etapem były badania postrzegania tego typu wolontariatu przez koordynatorów CSR i pracowników większych firm działających na polskim rynku. Wyniki badania zostały następnie poddane pod dyskusję ekspertów doświadczonych w organizowaniu i świadczeniu pracowniczego wolontariatu kompetencji, w trakcie trzech okrągłych stołów. Rezultatem projektu jest elektroniczny interaktywny poradnik, jak organizować pracowniczy wolontariat kompetencji świadczony za pośrednictwem Internetu

Okres realizacji: styczeń 2011 – marzec 2012

Źródło finansowania: Grupa TP

Program Prawa i Instytucji Demokratycznych

Wybory w demokratycznym państwie

Projekt: „Kobiety na listach wyborczych”

Kierownik projektu: prof. Małgorzata Fuszara

Analitik: dr Jarosław Zbieranek

Koordynatorki projektu/badaczki: Małgorzata Druciarek, Aleksandra Nizyńska

Projektem „Kobiety na listach wyborczych” ISP włączył się do debaty publicznej na temat udziału kobiet w polskiej polityce. Chcemy też przygotować konkretne propozycje zmian prawnych, które umożliwiłyby szerszy dostęp kobiet do biernego prawa wyborczego. Wstępem do projektu było przeprowadzenie badania obecności kobiet na listach w wyborach samorządowych i prezentacja wyników na seminarium zorganizowanym na tydzień przed wyborami, w listopadzie 2010 roku. Zasadniczą częścią projektu było badanie procesu wyłaniania kandydatek oraz przebiegu kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu w 2011 roku. Zamierzamy ocenić szanse i zagrożenia obecności kobiet w polityce, a także określić, jak dalece wprowadzenie 35% kwot dla kobiet i mężczyzn na listach wyborczych wpłynie na skład organów władzy pod względem równości płci. Przy okazji wyborów parlamentarnych prowadziliśmy systematyczny monitoring list wyborczych z perspektywy płci osób ubiegających się o mandat poselski. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Kongresem Kobiet.

Okres realizacji: styczeń 2011 – grudzień 2012

Źródło finansowania: Open Society Foundations

Projekt: „Forum Aktywny Obywatel” – komponent Programu „Obywatel i Prawo VI” PAFW

Przewodniczący Forum: dr Jacek Kucharczyk

Członek Forum: dr Jarosław Zbieranek

Sekretarz Forum: Małgorzata Druciarek

Forum stanowi rodzaj think tanku, w ramach którego spotykają się przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz naukowcy i eksperci zainteresowani problematyką aktywizacji obywatelskiej. W edycji 2011 kontynuowaliśmy badania nad e-Demokracją i e-Partycypacją – mechanizmami angażowania obywateli do udziału w debacie publicznej oraz podejmowania decyzji z pomocą nowoczesnych technologii informacji i komunikacji. W czerwcu 2011 roku wydaliśmy dwa raporty na temat wykorzystania procedur elektronicznych w inicjatywach wyborczych: pierwszy poświęcony był analizie internetowych kampanii społecznych zwiększających frekwencję w Polsce i na świecie, drugi zaś stanowił diagnozę wykorzystania

kanałów internetowych przez polskie partie i polityków w wyborach samorządowych 2010 roku.

Bardzo ważnym elementem funkcjonowania Forum były działania okołowyborcze. Przed wyborami parlamentarnymi 2011 roku, we współpracy z wiodącymi ośrodkami badania opinii społecznej, zbadaliśmy postawy obywateli oraz ich wiedzę o wyborach, ze szczególnych uwzględnieniem nowych rozwiązań związanych z głosowaniem. Przed wyborami nasi eksperci popularyzowali w mediach wyniki badań dotyczących tematyki wyborczej oraz prowadzili aktywną kampanię informacyjną na temat ułatwień w głosowaniu wprowadzonych przez Kodeks wyborczy.

Okres realizacji: styczeń 2011 – czerwiec 2012

Źródła finansowania: Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

Projekt: „Internet w wyborach parlamentarnych 2011”

Kierownik projektu: dr Jarosław Zbieranek

Koordynator projektu: Marcin Waszak

Ekspert: dr Jan Zając, dr Dominik Batorski

ISP przeprowadził badania treści zamieszczanych w Internecie przez kandydatów na posłów i senatorów podczas kampanii przed wyborami parlamentarnymi. Opisaliśmy, jakie narzędzia internetowe wykorzystywane były przez polityków i czy były one skuteczne w nawiązywaniu wartościowego kontaktu z wyborcami. Kandydatów porównywaliśmy według wybranych kryteriów: płci, przynależności partyjnej, miejsca na liście wyborczej, piastowania mandatu posła/senatora. Zwróciliśmy uwagę na to, czy była przestrzegana cisza wyborcza oraz czy obecność polityków w Internecie wpłynęła na ich wyniki w sondażach i wyborach. Przeprowadziliśmy również badania opinii publicznej, które pokazały, w jakim stopniu Polacy korzystali z Internetu na potrzeby wyborów.

Okres realizacji: październik – grudzień 2011

Źródło finansowania: Fundacja im. Friedricha Eberta

Projekt: „Kobiety na polskiej scenie politycznej”

Koordynator projektu: Marcin Waszak

Eksperti: prof. Małgorzata Fuszara, dr Jarosław Zbieranek, Aleksandra Niżyńska, Małgorzata Druciarek

W ramach projektu przeprowadziliśmy analizę poziomu uczestnictwa kobiet w ostatnich wyborach samorządowych i parlamentarnych oraz roli kobiet w polskich partiach politycznych. Wnioski zostały opublikowane w raporcie. Autorzy skupili się przede wszystkim na nowych mechanizmach prawnych zastosowanych po raz pierwszy w wyborach parlamentarnych, czyli kwotach na listach wyborczych oraz jednomandatowych okręgach wyborczych. Dokonana została ocena wpływu wspomnianych mechanizmów na szanse kandydatek w rywalizacji wyborczej. W oparciu o wnioski płynące z analizy udziału kobiet w wyborach w Polsce oraz osiągniętych przez nie wyników sformułowano rekomendacje na przyszłość. Końcowy raport w wersji elektronicznej przygotowany został w dwóch wersjach językowych – polskiej i angielskiej.

Okres realizacji: październik – grudzień 2011

Źródło finansowania: OBWE

Stan demokracji w Polsce

Projekt: „Ankieta konstytucyjna - W stronę reformy Konstytucji RP”

Kierownik projektu: prof. Bogusław Banaszak

Sekretarz projektu: dr Jarosław Zbieranek

ISP włączył się w debatę wokół zmian polskiej konstytucji. Rozesłaliśmy do ekspertów – prawników, konstytucjonalistów – ankietę dotyczącą zagadnień konstytucyjnych. Odpowiedzi ukazały się w wydany przez Instytut raporcie. Zorganizowaliśmy seminaria poświęcone komisjom śledczym i ustawie organicznej w polskim porządku konstytucyjnym, a także relacjom państwo – kościoły i związki wyznaniowe oraz konferencję „Czy i jak zmieniać Konstytucję RP?”. Podsumowaniem projektu jest publikacja *Ankieta konstytucyjna* pod redakcją Bogusława Banaszaka i Jarosława Zbieranka.

Okres realizacji: marzec 2010 – kwiecień 2011

Źródło finansowania: Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe

Projekt: „Obserwatorium Demokracji w Polsce”

Kierownik projektu: dr Jarosław Zbieranek

Program Prawa i Instytucji Demokratycznych prowadzi od 2007 roku systematyczny monitoring instytucji demokratycznych w ramach projektu „Obserwatorium demokracji w Polsce”. Jednym z elementów podsumowujących projekt był opublikowany w 2010 roku raport przedstawiający najważniejsze wyzwania dla polskiego systemu demokratycznego w 20 lat po przemianach ustrojowych. W 2011 roku zajmowaliśmy się problematyką praw obywatelskich, m.in. prawa do petycji.

Okres realizacji: styczeń 2007 – kwiecień 2011

Źródło finansowania: OSI, Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe

Projekt: „Mechanizmy demokratyczne wewnątrz partii politycznych w Polsce”

Kierownik projektu: prof. Marek Chmaj

Analitik: dr Jarosław Zbieranek

Koordynator projektu: Marcin Waszak

Celem projektu była diagnoza stanu demokracji wewnątrzpartyjnej w Polsce oraz zainicjowanie debaty nad rozwiązaniami mającymi poprawić wewnętrzne funkcjonowanie partii politycznych. W ekspertyzie przedstawiliśmy najważniejsze kontrowersje i dylematy związane z rozdziałem władzy wewnątrz partii. Do głównych ugrupowań wysłaliśmy także specjalną ankietę, która pomogła odpowiedzieć na najważniejsze pytania dotyczące przestrzegania demokratycznych standardów wewnątrz polskich partii politycznych. Wyniki badań i ekspertyzy przedyskutowaliśmy w gronie politologów i prawników na zorganizowanym w tym celu seminarium.

Okres realizacji: listopad 2010 – czerwiec 2011

Źródło finansowania: Fundacja im. Konrada Adenauera w Polsce

Projekt: „Odpowiedzialne dziennikarstwo”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Małgorzata Druciarek, Karolina Grot, Aleksandra Niżyńska

Ekspert: dr Jacek Kucharczyk, dr Grzegorz Makowski, prof. Stanisław Mocek, Kuba Antoszewski

Zainicjowaliśmy debatę na temat kondycji polskiego dziennikarstwa, etosu dziennikarskiego w oczach opinii publicznej i samych dziennikarzy oraz praktycznych aspektów etyki zawodowej. Przeprowadziliśmy badania ilościowe opinii publicznej oraz badania jakościowe na grupie wybranych dziennikarzy. Wyniki badań oraz wynikającą z nich analizę przedstawiliśmy na konferencji prasowej w grudniu 2010 roku. Konferencja transmitowana była na żywo na stronie internetowej ISP. W 2011 roku został przygotowany i wydany raport z badań.

Okres realizacji: kwiecień 2010 – kwiecień 2011

Źródło finansowania: Eurozet, środki własne

Projekt: „Evidence Based Action Against Corruption: The European Integrity Systems Project”

Koordynator projektu: Aleksandra Kobylińska

Ekspert: dr Grzegorz Makowski

Transparency International przeprowadza w 26 państwach europejskich kompleksową diagnozę istniejących systemów przeciwdziałania korupcji. W ramach badania ISP prowadził monitoring i przygotował raport na temat mechanizmów przeciwdziałania korupcji w Polsce. Korzystając z opracowanej przez TI innowacyjnej metodologii *National Integrity System*, badacze Instytutu Spraw Publicznych zbadali 13 obszarów życia publicznego pod kątem ich autonomii, przejrzystości i roli w systemie przeciwdziałania korupcji – m.in. władzę ustawodawczą, wykonawczą, sądownictwo, CBA, NIK, biznes i media. Na każdym etapie w realizację projektu zaangażowane były różne grupy interesariuszy. W procesie recenzowania raportu uczestniczył powołany przy projekcie Zespół Doradców, grupa ekspertów reprezentujących różne obszary życia publicznego, oraz uczestnicy zorganizowanego w ramach projektu Warsztatu Antykorupcyjnego. Wnioski z analiz oraz opracowane przez badaczy rekomendacje będą w 2012 r. promowane w ramach cyklu konferencji i seminariów.

Okres realizacji: październik 2010 – październik 2012

Źródło finansowania: Komisja Europejska

Projekt: „Visegrad Integrity System”

Koordynator projektu: Aleksandra Kobylińska

Ekspert: dr Grzegorz Makowski

Projekt jest rozszerzeniem badań systemów korupcji, które podjęliśmy z oddziałami Transparency International. Dzięki wsparciu finansowemu Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego wydaliśmy publikację na temat mechanizmów przeciwdziałania korupcji w Polsce oraz zorganizowaliśmy konferencję. W przygotowaniu jest studium systemów antykorupcyjnych w krajach Wyszehradzkich.

Okres realizacji: październik 2011 – wrzesień 2012

Źródło finansowania: Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki

Projekt: „System przeciwdziałania korupcji w Polsce”

Koordynator projektu: Aleksandra Kobylińska

Asystent: Marek Solon-Lipiński

Ekspert: dr Grzegorz Makowski

Obok Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego działania podjęte w ramach projektu Transparency International wsparła też Fundacja im. Friedricha Eberta. W ramach grantu sfinansowaliśmy prace redakcyjne i wydawnicze nad raportem na temat stanu przeciwdziałania korupcji w Polsce, a także warsztat „Jaka polityka antykorupcyjna? System przeciwdziałania korupcji w Polsce”, na którym grono przedstawicieli różnych instytucji życia publicznego dyskutowało o wstępnych wynikach analiz ISP dotyczących stanu polityki antykorupcyjnej w Polsce oraz wypracowywało rekomendacje jak zwiększyć przejrzystość procesu legislacyjnego, skuteczność działań organów ścigania i CBA oraz jak włączyć trzeci sektor w walkę z korupcją.

Okres realizacji: październik 2011 – wrzesień 2012

Źródło finansowania: Fundacja im. Friedricha Eberta

Projekt: „Ujawnienie mechanizmów lobbingu na szczeblu samorządu terytorialnego”

Koordynator projektu: Aleksandra Jackowska

Nadzór merytoryczny: dr Jarosław Zbieranek

Analitycy: dr Roman Batko, dr Grzegorz Makowski, Aleksandra Niżyńska

Celem projektu było wzmocnienie partycypacji obywatelskiej i przejrzystości w procesach decyzyjnym w samorządach wojewódzkich poprzez zbadanie występujących tam przejawów lobbingu. Zidentyfikowaliśmy obszary, głównych aktorów i metody działalności lobbingowej w województwie i zebraliśmy na ten temat opinie samorządowców. We wszystkich województwach przeprowadziliśmy 34 wywiady pogłębione z przedstawicielami sejmików, zarządów i urzędów marszałkowskich, a także sporządziliśmy 32 studia przypadków działalności lobbingowej. Owocem jest obszerny raport oraz podręcznik dobrych praktyk, który za pomocą krótkich historii opisuje różne sposoby prowadzenia lobbingu w samorządzie wojewódzkim. Wyniki badań zostały zaprezentowane na ogólnopolskiej konferencji w Warszawie oraz na seminariach regionalnych w Poznaniu i Krakowie.

Okres realizacji: wrzesień 2009 – styczeń 2011

Źródło finansowania: Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Równość płci

Projekt: „Partnerstwo – równe szanse dla kobiet i mężczyzn”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynatorki projektu/ badaczki: Małgorzata Druciarek, Aleksandra Niżyńska

Głównym zamysłem projektu jest promowanie równości płci w naszym kraju. Chcemy zwrócić uwagę na to, w jaki sposób podział ról i obowiązków w życiu rodzinnym przekłada się

na życie zawodowe oraz na uczestnictwo w życiu publicznym kobiet i mężczyzn. Przeanalizujemy, jakie role odgrywają dziś kobiety i mężczyźni w różnych sferach życia społecznego – w rodzinie, w polityce, na rynku pracy, w polityce, mediach i organizacjach pozarządowych, a następnie wykorzystując polskie i zagraniczne doświadczenia, przygotujemy rekomendacje na temat sposobów godzenia ról rodzinnych i zawodowych. Z kampanią chcemy dotrzeć do jak największej grupy odbiorców, wykorzystamy więc innowacyjne, nowe w działaniach Instytutu, środki przekazu: krótkie klipy internetowe, film dokumentalny, przygotujemy książeczkę dla dzieci, infografiki. Inauguracją projektu był pokaz filmu dokumentalnego *Miss Representation* w warszawskiej Kinotece.

Okres realizacji: lipiec 2011 – wrzesień 2012

Źródło finansowania: Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe

Dostęp obywateli do pomocy prawnej

Projekt: „Rada Ekspertów” – komponent „Programu Obywatel i Prawo VI”

Sekretarz Rady Ekspertów: Małgorzata Druciarek

Wiceprzewodniczący Rady Ekspertów: dr Jarosław Zbieranek

Członkowie Rady Ekspertów: dr Jacek Kucharczyk, Agata Winiarska

Rada Ekspertów jest niezależnym ciałem opiniotwórczym, w skład którego wchodzi specjaliści i autorytety z obszaru prawa i socjologii prawa, zainteresowani zagadnieniem poszerzania publicznego dostępu do pomocy prawnej. W 2011 w ramach działań Rady zorganizowaliśmy seminaria na temat mediacji, nowych mechanizmów dochodzenia przez obywateli swoich praw (pozwody zbiorowe, prawo do petycji, skargi, wnioski), pomocy prawnej świadczonej obywatelom przez państwo, edukacji prawnej, reformy wymiaru sprawiedliwości (m.in. reforma zawodów prawniczych, ławnicy), informacji prawnej (w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi internetowych).

Okres realizacji: styczeń 2011 – czerwiec 2012

Źródło finansowania: Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

Projekt: „Konkurs grantowy dla poradniczych organizacji pozarządowych” – komponent Programu „Obywatel i Prawo VI”

Koordynator projektu: Agata Winiarska

Konkurs grantowy dla organizacji poradniczych w kolejnej edycji Programu został ogłoszony w styczniu 2011 r. W marcu i kwietniu przeprowadziliśmy postępowanie konkursowe: wnioski zostały poddane ocenie formalnej, a następnie merytorycznej. Ogólna kwota dotacji wyniosła 598 tys. zł. Dzięki środkom programu możliwa jest pomoc prawna osobom, których nie stać na poradę prawnika. W VI edycji program wspiera przede wszystkim organizacje udzielające porad specjalistycznych, skupiając się na problemach prawnych grup zmarginalizowanych.

Okres realizacji: styczeń 2011 – czerwiec 2012

Źródło finansowania: Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

Program Migracji i Polityki Rozwojowej

Integracja cudzoziemców

Projekt: „Psychoedukacja i wiedza obywatelska drogą do integracji”

Koordynator: Karolina Grot

ISP prowadzi warsztaty dla migrantów przymusowych i pracowników instytucji zajmujących się uchodźcami. Na podstawie doświadczeń i wiedzy zdobytej w trakcie prowadzenia warsztatów chcemy wypracować nowatorską metodologię pracy z migrantami przymusowymi, która zostanie przekazana trenerom i nauczycielom pracującym w klasach wielokulturowych. W skład zespołu projektowego wchodzi osoby o różnorodnym doświadczeniu w pracy z osobami z innych kultur – prawnicy, psychologowie oraz pedagodzy. Na początku 2012 r. otrzymaliśmy grant z Europejskiego Funduszu na Rzecz Uchodźców na kontynuację projektu do końca 2014 r.

Okres realizacji: październik 2010 – grudzień 2012

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na Rzecz Uchodźców oraz budżet państwa

Projekt: „Badania integracji społeczności azjatyckich w Polsce”

Koordynator: Justyna Frelak

W Polsce brakuje aktualnych badań i opracowań na temat sytuacji i problemów migrantów pochodzących z krajów Azji Dalekowschodniej (Wietnam, Chiny). W 2011 roku przeprowadziliśmy badania tych grup i polskich społeczności, w których funkcjonują. Staraliśmy się poznać strategie migracyjne i integracyjne Wietnamczyków i Chińczyków w kontekście zmieniających się uwarunkowań gospodarczych (malejącej opłacalności handlu tanimi tekstyliami w przypadku Wietnamczyków) i brakiem wykształconych sieci migracyjnych (w przypadku Chińczyków). Dzięki badaniom społeczności polskiej zdiagnozowaliśmy kontekst, w jakim dochodzi do interakcji i transakcji polsko-chińskich i polsko-wietnamskich. Badania dadzą podstawy do sformułowania szeregu przewidywań dotyczących możliwych ruchów migracyjnych w obrębie tych społeczności oraz możliwych narzędzi integracyjnych.

Okres realizacji: październik 2010 – kwiecień 2013

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na Rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżet państwa

Projekt: „Prawnicy na rzecz uchodźców IV”

Koordynator: Justyna Frelak

W ramach projektu udzielane były informacje i pomoc prawna, a także pomoc o charakterze socjalnym, doradczym i językowym osobom, które ubiegają się o nadanie statusu

uchodźcy lub uzyskały w Polsce jedną z form ochrony międzynarodowej. Zbadano zjawisko integracji oraz przeprowadzono ewaluację poradnictwa prawnego dla tej grupy beneficjentów. Projekt, którego ISP jest liderem, realizowany jest we współpracy z Kliniką Prawa UW (Wydział Prawa i Administracji UW), Helsińską Fundacją Praw Człowieka, Fundacją Instytut na rzecz Państwa Prawa, Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej, Ośrodkiem Praw Człowieka UJ oraz Fundacją Polskie Forum Migracyjne. Jego zwieńczeniem była konferencja na temat największych wyzwań stojących przed bezpłatnym poradnictwem dla cudzoziemców.

Okres realizacji: styczeń 2009 – grudzień 2011

Źródła finansowania: Europejski Fundusz Uchodźczy oraz budżet państwa

Projekt: „Polskie Forum Integracyjne II”

Koordynator: Justyna Frelak, Karolina Grot

„Polskie Forum Integracyjne II” to kontynuacja „Polskiego Forum Integracyjnego” prowadzonego przez ISP od lipca 2009 do listopada 2010 roku. Podobnie, jak w pierwszej edycji, w ramach PFI II prowadzona jest platforma dialogu w dziedzinie integracji obywateli państw trzecich, organizowane są seminaria i spotkania z udziałem ekspertów, praktyków z Polski i krajów UE. W 2011 roku zorganizowaliśmy pięć spotkań, podczas których rozmawialiśmy o partycypacji społecznej i politycznej migrantów, wielokulturowości oraz migracji kobiet.

Okres realizacji: październik 2010 – grudzień 2012

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżet państwa

Projekt: „Tygiel kulturowy czy getta narodowościowe? – wzory integracji i wzajemne relacje imigrantów z Azji i Bliskiego Wschodu w Polsce”

Koordynator: Justyna Frelak

W ramach projektu badamy różne ścieżki integracji migrantów pochodzących z Azji i Bliskiego Wschodu (m.in. Chiny, Wietnam, Syria, Turcja, Indie) oraz wzajemne relacje pomiędzy cudzoziemcami z tych regionów. Na podstawie badań opracujemy narzędzia służące lepszemu integracji obywateli państw trzecich z Azji i Bliskiego Wschodu.

Okres realizacji: czerwiec 2011 – grudzień 2012

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na Rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżet państwa

Projekt: „Europejski Indeks Obywatelstwa i Inkluzji Społecznej” (MIPEX – Migrant Integration Policy Index)

Koordynator: Justyna Frelak

Celem projektu jest promowanie i inicjowanie debaty na temat migracji i polityki migracyjnej, ułatwianie i wzmacnianie dialogu oraz wymiana informacji dotyczących migracji i integracji cudzoziemców. Zebraliśmy dane na temat sytuacji obywateli państw trzecich przebywających na terenie UE na rynku pracy, przy uzyskiwaniu obywatelstwa, prawa do pobytu itp. W maju 2011 roku ISP zorganizował we współpracy z warszawskim British Council

w Warszawie seminarium poświęcone prezentacji wyników przeprowadzonych w ramach projektu i debatę na temat wybranych obszarów integracji cudzoziemców w Polsce.

Okres realizacji: grudzień 2009 – sierpień 2011

Źródła finansowania: INTI – Integration of Third Country Nationals Funding Programme

Projekt: „Partycypacja obywatelska obywateli państw trzecich na szczeblu lokalnym i centralnym (Estonia, Łotwa, Polska)”

Koordynator: Justyna Frelak

Celem projektu było zbadanie, na ile Łotwa, Estonia, Polska i Bułgaria promują postawy otwarte wobec migrantów, zapewniają im możliwość uczestnictwa w życiu społecznym i politycznym kraju. Przeanalizowane zostały istniejące formy partycypacji obywatelskiej imigrantów. Szczególnie interesowało nas prawo do tworzenia organizacji pozarządowych, związków zawodowych, partii politycznych, jak również prawa do głosowania i uczestnictwa w mechanizmach konsultacyjnych dotyczących polityki migracyjnej.

Okres realizacji: grudzień 2010 – listopad 2011

Źródła finansowania: Policy Association for an Open Society (PASOS), Local Government and Public Service Reform Initiative (LGI)

Dyskryminacja cudzoziemców

Projekt: „Różni, ale równi – badania nad równym traktowaniem cudzoziemców w Polsce”

Koordynator: Justyna Frelak, Maryla Koss-Goryszewska

W Polsce brakuje badań socjologicznych, które w sposób kompleksowy opisywałyby zagadnienie integracji i dyskryminacji cudzoziemców. Jednocześnie należy podkreślić, iż integracja i dyskryminacja to dwa wzajemnie na siebie oddziałujące zjawiska. Projekt służy wypracowaniu podstaw skutecznej integracji poprzez zdiagnozowanie problemów, przed jakimi stają obcokrajowcy pochodzący z państw trzecich w Polsce (w tym dyskryminacji) oraz przedstawienie rekomendacji zmierzających do obniżenia napięć pojawiających się na drodze integracji z polskim społeczeństwem. W minionym roku zrealizowane zostały między innymi: badanie eksperymentalne dotyczące gotowości do zatrudnienia cudzoziemców na polskim rynku pracy oraz wizyty studyjne do państw UE, które posiadają bogate doświadczenie w integracji migrantów i badaniu ich równego traktowania.

Okres realizacji: styczeń 2011 – grudzień 2013

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na Rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżet państwa

Projekt: „RED – Sieć na rzecz zwalczania rasizmu, ksenofobii i nietolerancji”

Koordynator: Justyna Frelak, Maryla Koss-Goryszewska

RED ma charakter organizacji strażniczej stanowiącej rzetelne źródło informacji na temat problematyki rasizmu, dyskryminacji oraz nietolerancji w krajach członkowskich Unii

Europejskiej. W skład wchodzi organizacje badawcze i pozarządowe z kilkunastu państw członkowskich UE. ISP włączył się w działania sieci nad przygotowaniem bazy informacyjnej o występowaniu zjawisk o charakterze dyskryminacyjnym, jak również będzie promować i rozpowszechniać wiedzę na ten temat.

Okres realizacji: luty 2011 – grudzień 2012

Źródła finansowania: Komisja Europejska

Migracje Polaków

Projekt: „Nowa polska migracja do Niemiec – perspektywa lokalna”

Koordynator: Justyna Frelak

Po zjednoczeniu Niemiec postępuje zjawisko wyludnienia we wschodnich landach i emigracja do zachodnich części kraju. Polska emigracja na tych terenach ma wyjątkowy charakter, gdyż władze niemieckich terenów przygranicznych upatrują w tym zjawisku szansy powrotu do równowagi ekonomicznej. Celem projektu jest opisanie „nowej” migracji polskiej do Niemiec ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru lokalnego w rejonie przygranicznym. W 2011 roku przeprowadzone zostały badania jakościowe na pograniczu polsko-niemieckim oraz badania prasy lokalnej.

Okres realizacji: czerwiec 2011 – maj 2012

Źródła finansowania: Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Polityka rozwojowa

Projekt: „Program studyjny dla analityków polityki publicznej z Rosji” (7 edycja)

Koordynator: Justyna Frelak, Karolina Grot

We współpracy z wiodącym moskiewskim think tankiem Levada Center zorganizowaliśmy w Warszawie wizytę studyjną dla dziesięciu początkujących rosyjskich analityków i przedstawicieli sektora pozarządowego. Podobnie jak w latach poprzednich, uczestnicy wizyty pod okiem polskich tutorów, ekspertów w danej dziedzinie polityki publicznej, przygotowali kilka profesjonalnych tekstów analitycznych (policy papers).

Okres realizacji: kwiecień 2011 – listopad 2011

Źródło finansowania: National Endowment for Democracy

Projekt: „Wsparcie techniczne dla administracji Gruzji w zakresie kontroli migracji i koordynacji polityki migracyjnej w kontekście polskich doświadczeń”

Koordynator: Justyna Frelak

Celem projektu była poprawa standardów tworzenia i wdrażania gruzińskiej polityki kontroli granic i migracji poprzez przekazanie doświadczeń i dobrych praktyk instytucji

polskich. Polscy i gruzińscy eksperci odbyli konsultacje z przedstawicielami instytucji gruzińskich odpowiedzialnych za politykę migracyjną. Gruziniscy urzędnicy (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Spraw Zewnętrznych, Państwowa Agencja Rejestracji) wzięli udział w wizycie studyjnej i szkoleniach w Polsce. ISP zorganizował też okrągły stół w Tbilisi i seminarium eksperckie z udziałem organizacji partnerskich, uczestników projektu, urzędników i ekspertów specjalizujących się w polityce migracyjnej. W projekcie wykorzystano doświadczenia z działań podejmowanych od kilku lat przez ekspertów ISP na Ukrainie. Był to pierwszy tego typu projekt prowadzony przez Instytut na terytorium Gruzji.

Okres realizacji: kwiecień 2011 – grudzień 2011

Źródło finansowania: Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Wydarzenia

Konferencje

- „Czy i jak zmieniać Konstytucję RP?”, Warszawa, 29 marca
- „Energia i budżet jako priorytety polskiej Prezydencji. Perspektywa Państw Wschodnich i Niemiec”, Warszawa, 28 kwietnia
- „Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce 20 lat po reformie systemu pomocy społecznej”, Warszawa, 25 maja
- „Decydujmy razem. Udział społeczności lokalnych w podejmowaniu decyzji publicznych”, Warszawa, 31 maja
- „Dwa lata Partnerstwa Wschodniego – rezultaty i perspektywy”, Warszawa, 8 czerwca
- „Wrocław Global Forum”, Wrocław, 9-11 czerwca
- „Development and Democracy in EU External Policy”, Warszawa, 17 listopada
- Doroczna, międzynarodowa konferencja edukacji obywatelskiej NECE „Wyrównywanie szans poprzez edukację obywatelską. Jak dotrzeć do grup z ograniczonym dostępem do edukacji?” Warszawa, 17-19 listopada
- „Demokracja, partnerstwo, rozszerzenie – wyzwania dla Europy, wyzwania dla polskiej prezydencji”, Warszawa, 25 listopada

Seminaria, debaty publiczne

- Seminarium „Lobbing w samorządzie województwa – szanse, zagrożenia, perspektywy regulacji”, Poznań, 18 stycznia
- Seminarium „Lobbing w samorządzie województwa – szanse, zagrożenia, perspektywy regulacji”, Kraków, 19 stycznia
- Seminarium „Migrantki, ekonomia, integracja”, we współpracy z Instytutem Stosowanych Nauk Społecznych UW, Warszawa, 28 stycznia

- Seminarium informacyjne Programu „Obywatel i Prawo VI” dotyczące konkursu grantowego, Warszawa, 9 lutego
- Debata „Organizacje typu think tank, jako ośrodki nieformalnej edukacji obywatelskiej”, Warszawa, 10 lutego
- Seminarium informacyjne Programu „Obywatel i Prawo VI” dotyczące konkursu grantowego, Warszawa, 14 lutego
- Seminarium „Ustawa organiczna w polskim prawie konstytucyjnym?”, Warszawa, 18 lutego
- Spotkanie Zespołu Doradców Projektu „The European Integrity Systems”, Warszawa, 1 marca
- Seminarium „Relacje państwo – Kościół i związki wyznaniowe”, Warszawa, 3 marca
- Debata „Czy obywatel/obywatelka istnieje? O zaangażowaniu społecznym i edukacji obywatelskiej”, Warszawa, 11 marca
- Seminarium dla Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej, Warszawa, 16 marca
- Seminarium Rady Ekspertów Programu „Obywatel i Prawo”, Warszawa, 28 marca
- Debata „Mechanizm 1% jako ośrodek instrument nieformalnej edukacji obywatelskiej”, Warszawa, 30 marca
- Seminarium Forum Aktywny Obywatel, Warszawa, 31 marca
- Debata „Zielona gospodarka. Przykład Niemiec i Polski”, Warszawa, 1 kwietnia
- Seminarium „Ile demokracji w polskich partiach politycznych?”, Warszawa, 5 kwietnia
- Debata „Polska Prezydencja a Traktat z Lizbony – instytucje i wyzwania”, Poznań, 11 kwietnia
- Seminarium eksperckie „Wzbierająca fala. Społeczności lokalne wobec osób starszych”, Warszawa, 15 kwietnia
- Debata „Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa po Traktacie z Lizbony a Partnerstwo Wschodnie. Szansa czy zagrożenie?”, 21 kwietnia
- Seminarium eksperckie „Wsparcie techniczne dla administracji Gruzji w zakresie kontroli migracji i koordynacji polityki migracyjnej w kontekście polskich doświadczeń”
- Spotkanie eksperckie nt. dokumentu „Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania, Warszawa, 28 kwietnia
- Seminarium dla organizacji pozarządowych – uczestników Programu „Obywatel i Prawo VI”, Warszawa, 5 maja
- Pokaz filmu *Obca* i debata o kulturowej tożsamości Europy, we współpracy z Biurem Informacyjnym Parlamentu Europejskiego w Polsce, Warszawa, 6 maja
- Seminarium z udziałem Krzysztofa Stanowskiego – Podsekretarza Stanu ds. współpracy
- Wykłady prof. dr. Wolfa Lindera (University of Bern) dotyczące szwajcarskiego modelu demokracji bezpośredniej, Warszawa i Kraków, 9-10 maja
- Seminarium „Imigracja, integracja, mobilność społeczna – Prezentacja Migrant Integration Policy Index”, Warszawa, 17 maja
- Seminarium „Polski wolontariusz – idealista czy pragmatyk. Oblicza polskiego wolontariatu według sondażu CBOS, Departament Pożytku Publicznego MPIPS oraz ISP”, ISP/CBOS/MPIPS, Warszawa, 25 maja
- Debata „Zmiana systemu wyborczego do Parlamentu Europejskiego szansą na zwiększenie frekwencji wyborczej?”, Warszawa, 26 maja
- Seminarium „Mobilne bezpieczeństwo czy mobilna niepewność”, Warszawa, 1 czerwca
- Seminarium „Wyborca w sieci. Prezentacja raportu o kampaniach profrekwencyjnych w Internecie”, Warszawa, 6 czerwca
- Seminarium „Ocena projektu ustawy o przedsiębiorczości społecznej i przedsiębiorstwie społecznym w świetle wyników konsultacji społecznych”, 7 czerwca
- Seminarium „Wizerunek Polski i Polaków w Wielkiej Brytanii” zorganizowane we współpracy z Ambasadą Brytyjską w Polsce, 13 czerwca
- Seminarium Rady Ekspertów Programu „Obywatel i Prawo VI”, Warszawa, 13 czerwca

- Seminarium zespołu projektowego „Kobiety w wyborach samorządowych”, Warszawa, 17 czerwca
- Seminarium „W cieniu integracji. Kontrola korupcji i przejrzystość w Europie” ISP/Fundacja Eberta, 21 czerwca
- Debata „Expectations of the Polish EU Presidency: the Czech Perspective”, Praga, 27 czerwca
- Seminarium „Kampania w sieci”, Warszawa, 29 czerwca
- Okrągły stół na temat wyzwań migracyjnych Gruzji, zorganizowany we współpracy z Institute for Peace, Democracy and Development, Tbilisi, 8 lipca
- Seminarium „Przemiany demokratyczne w Tunezji a polskie doświadczenia”, Warszawa, 27 lipca
- Debata „Niepełnosprawność i wolontariat. Potencjał i wyzwania”, Pawilon Europejskiego Roku Wolontariatu 2011, Warszawa, 1 września
- Seminarium „Klauzule społeczne – jak je upowszechnić w Polsce?”, Warszawa, 14 września
- Debata „Jak budować demokrację na Białorusi? Wielka polityka a sieci społeczne”, Warszawa, 15 września
- Spotkanie „Przyszłości ekonomii społecznej” w ramach VI OFIP, Warszawa, 17 września
- Debata po pokazie filmu *Miss Representation* o wizerunku kobiet w mediach, Warszawa, 19 września
- Seminarium „Partnerstwo Wschodnie – Perspektywy polskie i niemieckie tydzień przed szczytem UE”, Lipsk, 22 września
- Seminarium międzynarodowe „Partycypacja społeczna i prawa polityczne imigrantów”, Warszawa, 23 września
- Seminarium „Media landscape in the Eastern Partnership countries”, Warszawa, 28 września
- Seminarium Rady Ekspertów Programu „Obywatel i Prawo VI”, Warszawa, 3 października
- Debata „Strengthening EU democracy support as a task for Czech and Polish Presidencies”, Warszawa, 5 października
- Wykład prof. Ch. Husbanda „British multiculturalism: Dilemma of integration, social cohesion and public security” i debata „Integracja migrantów, spójność społeczna i bezpieczeństwo publiczne”, Warszawa, 7 listopada
- Seminarium eksperckie „Przeciwko barierom w pomocy prawnej pro bono”, Warszawa, 16 listopada
- Seminarium „Kobiety w telewizyjnej kampanii wyborczej. Wybory parlamentarne 2011”, Warszawa, 24 listopada
- Debata „Eastern Partnership after the Polish Presidency - which way forward?”, Poznań, 29 listopada
- Debata „The impact of Eastern Partnership on Civil Society in Partner Countries”, Warszawa, 30 listopada
- Seminarium „Prawnicy na rzecz uchodźców”, Warszawa, 12 grudnia
- Seminarium zespołu projektowego „Kobiety w wyborach parlamentarnych”, Warszawa, 13 grudnia
- Trzy okrągłe stoły eksperckie poświęcone możliwościom rozwoju programów pracowniczego wolontariatu kompetencji w różnych obszarach tematycznych, w tym związanych z poradnictwem (m.in. prawnym i finansowym), działaniami edukacyjnymi

Konferencje prasowe

- „Czy Polacy i Niemcy mogą mówić jednym głosem? Polacy o możliwościach współpracy polsko-niemieckiej w Unii Europejskiej”, Warszawa, 31 stycznia
- „Co Polacy wiedzą o prawie wyborczym i mechanizmach kampanii wyborczej?”, Warszawa, 22 września
- „Kobiety na listach wyborczych – wybory parlamentarne 2011”, Warszawa, 6 października

Warsztaty, szkolenia

- „Jak wykorzystać mediację w rozwiązywaniu konfliktów wielokulturowych – szkolenie ISP dla organizacji pozarządowych”, Warszawa, 24-25 marca
- szkolenia dla pracowników organizacji pozarządowych wspierających migrantów przymusowych z tematyki dotyczącej rozwiązywania konfliktów i mediacji międzykulturowych, 25 marca i 14-15 kwietnia
- Szkolenia w ośrodkach dla cudzoziemców z zakresu wiedzy prawnej i obywatelskiej: Ośrodek „Grupa” w woj. kujawsko-pomorskim (14-15 lipca), Ośrodek „Leonów” w woj. lubelskim (26-27 lipca), Ośrodek „Hotel Pumis” w woj. lubelskim (7-8 listopada), Ośrodek „Warszawa-Targówek” w woj. mazowieckim (9-10 listopada), Ośrodek „Moszna” w woj. mazowieckim (19 i 21 grudnia)
- Warsztaty psychoedukacyjne dla kobiet w ośrodkach dla cudzoziemców: Ośrodek Warszawa-Targówek w woj. mazowieckim (25 i 27 października), Ośrodek „Moszna”, 8 i 10 listopada
- Warsztaty z zakresu dialogu międzykulturowego dla migrantów przymusowych i przedstawicieli społeczeństwa przyjmującego – warsztaty dla młodzieży z warszawskiego Gimnazjum nr 141, 16 i 20 grudnia
- „Poznać sąsiada! Wpływ polsko – niemieckich wymian młodzieżowych na ich uczestników” Warszawa, 24-25 października
- Warsztat „Jaka polityka antykorupcyjna? System przeciwdziałania korupcji w Polsce”, 26 października

Wizyty studyjne

- Wizyty studyjne pracowników ISP w ramach projektu „Różni, ale równi – badania nad równym traktowaniem cudzoziemców w Polsce”, Wielka Brytania, 3-7 lipca 2011 r., Portugalia, 12-17 września 2011 r., Szwecja, 9-12 października 2011 r., Belgia, 27 listopada-1 grudnia
- Wizyta studyjna w ramach projektu „Intercultural Navigators”, 4-15 lipca
- Wizyta studyjna w ramach „Programu studyjnego dla analityków polityki publicznej z Rosji” finansowanego przez NED, Warszawa, 5-9 września
- Wizyta studyjna w ramach projektu „Wsparcie techniczne dla administracji Gruzji w zakresie kontroli migracji i koordynacji polityki migracyjnej w kontekście polskich doświadczeń” finansowanego przez MSZ, Warszawa, 3-7 października

Udział pracowników i ekspertów w upowszechnianiu prac ISP

dr Jacek Kucharczyk, Prezes Zarządu

- członek Rady Dyrektorów Fundacji European Partnership for Democracy w Brukseli
- członek Rady Think Tank Fund przy Open Society Institute w Budapeszcie
- przedstawiciel Polski w Grupie Kontaktowej Organizacji Pozarządowych przy Banku Światowym (ECA NGO Working Group)
- przewodniczący Forum Aktywny Obywatel
- członek Rady Ekspertów Programu „Obywatel i Prawo” ISP i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności
- członek Rady Krajowej Szkoły Administracji Publicznej

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja wyników badań ISP na konferencji prasowej „Czy Polacy i Niemcy mogą mówić jednym głosem? Polacy o możliwościach współpracy polsko-niemieckiej w Unii Europejskiej”, ISP, Warszawa, 31 stycznia
- Udział w dyskusji „Wszyscy jesteśmy ambasadorami”, Instytut Obywatelski, Warszawa, 25 lutego
- Udział w debacie na temat relacji państwa z kościołami i związkami wyznaniowymi, ISP, Warszawa, 3 marca
- „Transatlantic Dialogue: Strengthening Cooperation on Democracy Support”, National Democratic Institute, Bruksela, 13-15 marca
- Udział w European Partnership for Democracy Sub-Board Meeting, Bruksela, 16 marca
- Szkolenie „Use of Information and Data for Enhanced Communication and Advocacy”, Think Tank Fund, Budapeszt, 17-18 marca
- Udział w konferencji „Czy i jak zmieniać Konstytucję RP?”, ISP, Warszawa, 29 marca
- „Creating a Sphere of Security in the Wider Central Europe: Non-military aspects of security in V4 countries – prospects for co-operation”, Institute of International Relations Prague, Praga, 30 marca
- Udział w debacie „Zielona gospodarka. Przykład Polski i Niemiec”, ISP/Fundacja im. Friedricha Eberta, Warszawa, 1 kwietnia
- Udział w debacie „Polska Prezydencja a Traktat z Lizbony – instytucje i wyzwania”, ISP/Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Poznań, 11 kwietnia
- Udział w Think Tank Sub-Board Meeting, Kijów, 12 maja
- Seminarium „Ukraine at a crossroads: the role of independent policy research in addressing the challenges of political and economic governance”, Think Tank Fund, Kijów, 13 maja
- Udział w obradach okrągłego stołu „Agenda for the Polish Council Presidency: EU Democracy Support: Instruments and Effectiveness”, Stałe Przedstawicielstwo Polski przy UE, Bruksela, 17 maja
- Udział w panelu „European Parliament Elections 2014” na konferencji „The State of European Democracy and the Way Ahead”, European Policy Institutes Network, Rzym, 20 maja
- Udział w okrągłym stole „The road to visa-free relations with the EU: prospects for Ukraine, Moldova, and Georgia”, European Policy Centre/PASOS, Bruksela, 26 maja

- Udział w debacie „W cieniu integracji: kontrola korupcji i przejrzystość w Europie”, ISP/Fundacja im. Friedricha Eberta, Warszawa, 1 czerwca
- Udział w seminarium „Wyborca w sieci. Prezentacja raportu o kampaniach profrekwencyjnych w Internecie”, ISP, Warszawa, 6 czerwca
- Moderowanie panelu „Perspektywy dalszego rozwoju Partnerstwa Wschodniego – ocena propozycji Komisji Europejskiej” konferencji „Dwa lata Partnerstwa Wschodniego – rezultaty i perspektywy”, ISP/ Fundacja Heinricha Bölla w Polsce, Warszawa, 8 czerwca
- Udział w Wrocław Global Forum, Wrocław, 9-11 czerwca
- Prezentacja wyników badań ISP na konferencji „Wizerunek Polski i Polaków w Wielkiej Brytanii”, ISP/Ambasada Brytyjska, Warszawa, 13 czerwca
- Moderowanie panelu na konferencji „Rząd równych szans. Administracja przeciw dyskryminacji”, KPRM, Warszawa, 30 czerwca
- Prezentacja na konferencji “Eastern Europe Transition and EU-Russia Relationship”, Friedrich Ebert Stiftung/East China Normal University, Szanghaj, 15-16 czerwca
- Prowadzenie dyskusji na seminarium ISP „W cieniu integracji. Kontrola korupcji i przejrzystość w Europie”, Warszawa, , 21 czerwca
- Udział w panelu „Demokracja a rozwój – jak pomagać innym krajom” podczas IV konferencji absolwentów programu Kirklanda, Warszawa, 2 lipca
- Moderowanie panelu „Jak Polska może pomóc Tunezji?” na konferencji „Przemiany demokratyczne w Tunezji a polskie doświadczenia”, ISP, Warszawa, 27 lipca
- Prezentacja „The role of think tanks in supporting decision making process” podczas sesji „The Polish Presidency EUPAN An Open, Adaptable and Performing Public Administration”, KPRM, Warszawa, 13 września
- Udział w panelu konferencji „The Future of Enlargement - Opportunities and Challenges”, MSZ/DemosEuropa, Warszawa, 16 września
- Moderowanie obrad okrągłego stołu „Pejzaż medialny krajów Partnerstwa Wschodniego”, ISP, Warszawa, 28 września
- Prezentacja na seminarium „Strengthening EU democracy support as a task for Czech and Polish Presidencies” , ISP, Warszawa, 5 października
- Udział w debacie „Jak budować demokrację na Białorusi? Wielka polityka a sieci społeczne”, ISP, Warszawa, 15 września
- Udział w konferencji „Europa aktywnego obywatelstwa: wolontariat”, Kancelaria Prezydenta RP / Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny / Reprezentacja Komisji Europejskiej w Polsce, Warszawa, 30 września
- Rada Ekspertów Programu „Obywatel i Prawo”, Warszawa, Warszawa, 3 października
- Moderowanie debaty „Strengthening EU democracy support as a task for Czech and Polish Presidencies”, Warszawa, 5 października
- Udział w Euromesco Annual Conference, Barcelona, 6 października
- Udział w seminarium międzynarodowym „The case of China”, DemosEuropa/Fundacja im. Friedricha Eberta, Warszawa, 11 października
- Prezentacja na konferencji Forum Rady Europy „The Interdependence of Democracy and Social Cohesion: strengthening representation and democratic participation through public dialogue and civic engagement”, Cypr, 12-13 października
- „Think Tank Fund Sub-Board meeting”, Budapeszt, 3 listopada
- Udział w warsztatach „Challenges to policy research in Hungary”, Think Tank Fund/Ambasada Brytyjska w Budapeszcie, Budapeszt, 4 listopada
- Moderowanie dyskusji na seminarium „Integracja migrantów, spójność społeczna i bezpieczeństwo publiczne - dyskusja o dylematach wielokulturowości”, ISP, Warszawa, 7 listopada
- Wystąpienie w panelu „European Endowment for Democracy” konferencji „Development and Democracy in EU External Policy”, ISP, Warszawa, 17 listopada

- Moderacja/wystąpienie na konferencji „Democracy, Partnership, Enlargement – Challenges for Europe, Challenges for the Polish EU Presidency”, ISP/ PASOS, Warszawa, 25 listopada
- Moderowanie debaty „Eastern Partnership after the Polish Presidency – which way forward?” podczas Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, Poznań, 29 listopada

Publikacje i artykuły:

- *Podnoszenie wieku emerytalnego - diagnoza potrzeb i rekomendacje na przykładzie Polski i Niemiec* (z E. Kuźmich), raport z badań, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *European Partnership for Volunteering – an opportunity for the Polish EU-Council Presidency?* (współautor), „Analizy i Opinie”, 17/121, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 2011
- *Strengthening EU Democracy Support as a Task for the Polish Presidency – lessons learnt and challenges ahead* (z G. Svárovską), Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *Jak pomóc bezinteresownej pomocy*, wyborcza.pl/Prezydencja2011, 21.01.11
- *Great Expectations - Can Polish Presidency deliver?*, Government Gazette Europe, maj 2011
- *Europa pod polską banderą* (z A. Ładą), wyborcza.pl/Prezydencja2011, 01.07.11
- *Poland: Walking the Tightrope of a Post-Lisbon Presidency* (z A. Ładą), <http://www.boell.eu>, 04.07.11
- *The Polish Elections and Beyond*, <http://www.boell.eu>, 19.10.11
- *To nie był spokojny rejs: Sześć miesięcy polskiej prezydencji w Radzie UE* (z A. Ładą), wyborcza.pl/Prezydencja2011, 15.12.2011
- *Liberalizm w wersji pragmatycznej*, „Rzeczpospolita”, 01.04.2011
- *Platforma ukłękła przed biskupem*, „Rzeczpospolita”, 06.07.2011
- *Radość polityków, strata obywateli*, „Rzeczpospolita”, 25.07.2011
- *Kampania wyborcza, czyli debata nad debatą*, „Rzeczpospolita”, 29.08.2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

„Rzeczpospolita”, „Gazeta Wyborcza”, „Polityka”, „Puls biznesu”, „Wprost”, „Dziennik-Gazeta Prawna”, „Forbes”, „Fakt”, „Gazeta Finansowa”, „Dziennik Elbląski”, „Fakt”, „Gazeta Olsztyńska”, PAP, „Metro Warszawa”, „Nasza Polska”, „Polska Dziennik Łódzki”, „Angora”, „Cooltura”, „Polska Gazeta Krakowska”, „Życie Warszawy”, „Warszawska Gazeta”, „Uważam Rze”

TVP1, TVP 2, TV Biznes, Polsat, Polsat News, TVP Info, TVN 24, Superstacja, NBC TVN Biznes, PR1, TOK FM, PR dla Zagranicy, PR III, Radio PIN, Radio Zet, Radio dla Ciebie, PAP, IAR,

Media zagraniczne:

Reuters, The Prague Post, Al Jazeera, El Pais, Associated Press, The Huffington Post, The New York Times, The News.

dr Agnieszka Łada, kierownik Programu Europejskiego/ starszy analityk

- członek Rady Dyrektorów PASOS, od 11.2011 – Przewodnicząca Rady
- przedstawiciel ISP w European Policy Institutes Network
- członek Grupy Kopernika (grupa ekspertów ds. polsko-niemieckich)
- przedstawiciel ISP na spotkaniach w KE EACEA Activ Citizenship Programme
- członek Grupy Społecznych Doradców przy Przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu
- członek grupy ekspertów ds. polsko-niemieckich Fundacji Konrada Adenauera: „QuiritenKreis” („Krag Kwirytów”)
- członek Rady Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja wyników badań Barometr Polska-Niemcy, ISP/KAS, Warszawa, 31 stycznia
- Referat: „Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego – perspektywy rozwoju”, debata Fundacji Heinricha Boella, Bruksela, 1 marca
- Udział w panelu dyskusyjnym: „Prezydencja a Europejski Rok Wolontariatu na konferencji PRO100 do Prezydencji”, MSZ/KE/UW, Warszawa, 23 marca
- Udział w debacie panelowej: „Forum on the Polish Presidency: prospects and challenges”, European Policy Centre, Bruksela, 2 maja
- Udział w debacie panelowej: „Typowo polskie, typowo niemieckie. Wszystko stereotypy?”, Fundacja Friedricha Eberta, Warszawa, 19 maja
- Wykład: „Deutsch – polnische Beziehungen”, KSAP, Warszawa, 26 maja
- Wykład: „Die polnische EU-Ratspräsidentschaft: Herausforderungen, Erwartungen, Pläne und Möglichkeiten”, KSAP, Warszawa, 26 maja
- Moderowanie debaty: „Zmiana systemu wyborczego do Parlamentu Europejskiego szansą na zwiększenie frekwencji wyborczej?”, ISP/BIPE, Warszawa 26 maja
- Udział w debacie panelowej: „Unia Europejska. Czy priorytety polskiej prezydencji odpowiadają potrzebom regionu?” na konferencji: „Perspektywy współpracy w Europie Środkowej”, Fundacja Konrada Adenauera i Instytut Obywatelski, Grodzisk Mazowiecki, 2 czerwca
- Udział w debacie panelowej: „Prezydencja po traktacie lizbońskim. Konsekwencje dla Polski” na konferencji: „Prezydencja Polski w Radzie Unii Europejskiej. Priorytety, cele, szanse i zagrożenia”, Poznań, UAM, 8 czerwca 2011
- Komentarz do wyników badań polsko-niemieckich podczas konferencji prasowej FWPN, Warszawa, 14 czerwca 2011
- Udział w konferencji: „Tough times for the polish EU Presidency”, Heinrich Böll Stiftung, Bruksela, 15 czerwca
- Referat: „Der Vertrag von Lissabon: eine erste Bilanz und ein Ausblick auf die Zukunft der europäischen Integration” na seminarium: „Quo vadis Europa? Zukünftige Werte- oder Zweckgemeinschaft?”, Poczdam, Friedrich Naumann Stiftung, 16 czerwca
- Udział w panelu dyskusyjnym: „EU external relations and the challenges of the Polish EU Presidency: Eastern partnership, energy security & defence expectations of the polish EU Presidency: the Czech perspective”, Europeum/ISP, Praga, 27 czerwca
- Wykład: „Polish Presidency”, Frankfurt, Viadrina, 28 czerwca
- Referat: „Europejskie Partnerstwo dla Wolontariatu – konkluzje Rady Unii Europejskiej na konferencji: Wolontariat dla demokracji. Rekomendacje od przedstawicieli społecznych i władz lokalnych”, ALDE, Bydgoszcz, 8 lipca
- Referat: „Erwartungen in Brüssel” w panelu dyskusyjnym: „Die Schwerpunkte der EU-Ratspräsidentschaft”, Fundacja Konrada Adenauera, Gdańsk, 9 lipca

- Referat: „European civil society”, The EU Integration Forum Robert Bosch Stiftung, Essen, 20 września
- Referat: „Partnerstwo Wschodnie – Perspektywy polskie tydzień przed szczytem UE”, Instytut Polski, Lipsk, 22 września
- Moderacja seminarium: „Strengthening EU democracy support as a task for Czech and Polish Presidencies, Warszawa”, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 5 października
- Referat: „Mistrzostwa Świata w piłce nożnej 2006 – debata w mediach na temat patriotyzmu, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej”, Warszawa, 13 października
- Udział w debacie panelowej: „Przyszłość polsko-niemieckiej wymiany młodzieży podczas obchodów XX-lecia Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży”, Warszawa, 17 października
- Wykład: „Stosunki polsko-niemieckie w oczach Polaków i Niemców”, Polska Fundacja im. Roberta Schumana, Warszawa, 20 października
- Wykład: „Polnische Ratspräsidentschaft” dla grupy niemieckich multiplikatorów, 25 października
- Udział w debacie panelowej: „Democracy as a strategic objective of EU foreign policy: lessons learned and its reflection in new structures and instruments of democracy promotion” podczas seminarium: „Neighbours, partners, friends – A new strategy for the European Neighbourhood Policy”, Ambasada RP/CIDOB, Madryt, 3 listopada
- Udział w debacie panelowej: „The Europeanization of the external action of the diplomatic medium powers”, podczas seminarium: The European External Action Service: Europeanising the national diplomacies”, Madryt, 4 listopada
- Wykład: „Aktuelle deutsch-polnische Beziehungen in Augen Polen und Deutschen”, DAAD, Warszawa, 5 listopada
- Moderacja panelu dyskusyjnego: „New Media: Catalyst for Democracy or a Tool of Dictators?” na konferencji: „Democracy, Partnership, Enlargement – Challenges for Europe, Challenges for the Polish EU Presidency”, ISP/PASOS, Warszawa, 25 listopada
- Współprowadzenie warsztatów podgrupy roboczej: „Volunteering: bridging civil society from the European Union and the Eastern Partnership countries”, „Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego”, Poznań, 28 i 30 listopada
- Moderacja panelu dyskusyjnego: „The Impact of Eastern Partnership on Civil Society in Partner Countries”, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 30 listopada
- Referat: „Polnische EU-Ratspraesidentschaft na seminarium: Neue Herausforderungen in der Europapolitik”, Fundacja Bertelsmanna, Berlin, 8 grudnia 2011
- Referat: „Polens erste EU-Ratspräsidentschaft”, DGAP, Berlin, 13 grudnia

Publikacje i artykuły:

- Regularne prowadzenie bloga „Apetyt na Europę” od lutego 2011
- *Patrzymy w przyszłość. Polacy o polsko-niemieckiej współpracy i historii we wzajemnych relacjach*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *Jak pomóc bezinteresownej pomocy* (z J. Kucharczykiem), „Gazeta Wyborcza”, 25.01.2011
- *Europejskie Partnerstwo dla Wolontariatu. Szanse związane z pokrywaniem się w czasie polskiej Prezydencji w Radzie UE oraz Europejskiego Roku Wolontariatu* (z J. Kucharczykiem), „Opinie Ekspertów”, materiały online Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, luty 2011
- *Stosunki polsko-niemieckie i niemiecka polityka europejska w oczach Polaków 20 lat po zjednoczeniu Niemiec*, „Debata. Biuletyn Przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu”, nr 4, luty 2011
- *Prezydencja 2011 r. Co, kto, kiedy, dlaczego i z kim*, Wyborcza.pl, 03.02.2011
- *Sondaż ISP: „Tak” dla współpracy z Niemcami*, Wyborcza.pl, 08.02.2011

- *Polska siatka w Unii? Jeszcze nie wszędzie sięga*, Wyborcza.pl, 21.02.2011
- *Patent na Prezydencję?*, Wyborcza.pl, 07.03.2011
- *Prezydencja – mało wiem, ale nie bardzo chcę wiedzieć więcej*, Wyborcza.pl, 15.03.2011
- *Partnerstwo Wschodnie to nie tylko polityka zagraniczna*, „Gazeta Wyborcza”, 23.03.2011
- *The Polish Presidency – pushing the agenda and shaping the Lisbon system*, Policy brief, European Policy Centre, Brussels 2011
- *Polacy nadchodzą!... Wreszcie! Polska migracja zarobkowa do Niemiec – analiza w przededniu otwarcia niemieckiego rynku pracy dla polskich obywateli* (z Justyna Frelak, współpraca: B. Petrulewicz), Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *Zjednoczone państwo – podzielony naród? Społeczeństwo niemieckie dwadzieścia lat po zjednoczeniu* (z M. Fałkowska-Warska), „Zeszyty Niemcoznawcze”, nr 1/2011
- *Die polnische Ratspräsidentschaft in der Europäischen Union: Herausforderungen, Erwartungen, Pläne und Möglichkeiten*, „Polen-Analysen”, Nr 90/2011
- *Polacy o polsko-niemieckiej współpracy i o znaczeniu historii we wzajemnych stosunkach*, „Debata. Biuletyn Przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu”, nr 6, kwiecień 2011
- *EURONEST czyli euro-kłopot*, Wyborcza.pl, 04.04.2011
- *Prezydencja i Parlament Europejski po partnersku*, Wyborcza.pl, 16.04.2011
- *Wypełnianie luk Rola polskiej Prezydencji w kształtowaniu porządku polizbońskiego* (z A. Fuksiewiczem), „Analizy i Opinie”, nr 119, maj 2011
- *Polska Prezydencja polizbońska – wyzwania i oczekiwania*, „Gazeta Wyborcza”, 06.05.2011
- *Niemiecka prasa pozytywnie o Polsce – nie zepsujemy tego podczas prezydencji*, „Gazeta Wyborcza”, 06.05.2011
- *Gdzie ten wolontariat w Prezydencji?*, Wyborcza.pl, 14.06.2011
- *Poland: Walking the Tightrope of a Post-Lisbon Presidency*, (z J. Kucharczykiem) „Heinrich Böll Stiftung Brussels”
- *Świetlaną przyszłość łatwo zepsuć*, Wyborcza.pl, 14.06.2011
- *Wysokie oczekiwania wobec polskiej Prezydencji – i szansa i pułapka*, Wyborcza.pl, 14.06.2011
- *Eastern Partnership Civil Society Forum & how to improve it* (z E. Kacą, J. Kucharczykiem), Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *Europa pod polską banderą*, Wyborcza.pl, 01.07.2011
- *Tusk porywa Parlament*, Wyborcza.pl, 06.07.2011
- *Niemcy chcą tworzyć z Polską załóżki europejskiej armii*, Wyborcza.pl, 14.07.2011
- *Pierwszy miesiąc polskiej prezydencji – po dobrym starcie czas na konkrety*, Wyborcza.pl, 31.07.2011
- *Prezydencja pod rękę z wolontariatem?* (z F. Pazderskim), „Eulotka. Biuletyn Programu Europejskiego Federacji Organizacji Pozarządowych Centrum Szpitalna”, nr 10 (33), lipiec 2011
- *Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego* (z E.Kacą), „Eulotka. Biuletyn Programu Europejskiego Federacji Organizacji Pozarządowych Centrum Szpitalna”, nr 10 (33), lipiec 2011
- *Towards a stronger role for civil society in the Eastern Partnership*, European Policy Centre, July 2011
- *Nowe otarcie po wakacyjnej ciszy?*, Wyborcza.pl, 29.08.2011

- *Polska prezydencja a porządek polizboński* (z A. Fuksiewiczem) , „Debata. Biuletyn Przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu”, nr 7, sierpień 2011
- *Civil Society in the Eastern Partnership*, w: *Closer to Brussels. The bimonthly publication of the Małopolska Region Brussels Office*, s. 6-12
- *Bekannte und unbekannte Gesichter aus dem Fotoalbum. Die politischen Akteure der deutsch-polnischen Nachbarschaft*, w: D. Bingen, P. O. Loew, K. Ruhniewicz, M. Zybura (red.), *Erwachsene Nachbarschaft. Die deutsch-polnischen Beziehungen 1991-2011*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2011
- *Polish foreign Policy after the presidential elections* (z J. Kucharczykiem), w: Gyárfásová Ol'ga, Mesežnikov Grigorij (red.), *Visegrad Elections 2010: Domestic Impact and European Consequences*, IVO, Bratislava 2011
- *Polsko-niemieckie partnerstwo w Partnerstwie?*, Wyborcza.pl, 19.09.2011
- *Europejski Fundusz na Rzecz Demokracji – mozolnie ale do przodu*, Wyborcza.pl, 26.09.2011
- *Polskie pomysły na europejski wolontariat zaakceptowane*, Wyborcza.pl, 05.10.2011
- *Prezydencja w kampanii, kampania w prezydencji*, Wyborcza.pl, 14.10.2011
- *Czas wyjść poza sferę uśmiechów. Rekomendacje dla polskiej polityki zagranicznej wobec Niemiec*, „Analizy i Opinie” nr 124, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, listopad 2011
- *Partnerstwo na pół gwizdka*, Wyborcza.pl, 03.11.2011
- *Jak mówić o Unii?* (z O. Markiewicz), Wyborcza.pl, 23.11.2011
- *Sikorski obala mity i kłuje Niemców*, Wyborcza.pl, 29.11.2011
- *Wybory do Parlamentu Europejskiego 2009 – święto europejskiego demos?*, w: J. Fiszer (red.), *Parlament Europejski po Traktacie z Lizbony. Polska w Parlamencie Europejskim – doświadczenia i nowe wyzwania*, PAN, Warszawa 2011
- *Pole Position: Polish Presidency of the EU Council* (z J. Kucharczykiem), „Heinrich Boell Stiftung Brussels”
- *Drogocenny kapitał o nazwie prezydencja*, Wyborcza.pl, 28.12.2011
- *Wahlen in Warschau, Verhandlungen in Brüssel. Die polnischen Parlamentswahlen und die EU –Ratspräsidentschaft*, w: *Ausenanalysen der Konrad-Adenauer-Stiftung* (z C. Schmitz) (w druku)
- *Polish EU Council Presidency– efficient presidency in the difficult times* (w druku)
- *Auf der Suche nach Löchern. Der Vertrag von Lissabon anderthalb Jahre nach seinem Inkrafttreten*, Friedrich Naumann Stiftung [w druku]
- *Polska Prezydencja – widok z Brukseli*, „Monitor Unii Europejskiej” (w druku)
- *Polish foreign policy and its role during the Polish Presidency in the Council of the EU*, publikacja pokonferencyjna, Budapeszt (w druku)
- *Polityka Warszawy i Berlina wobec Rosji - wyzwanie dla relacji polsko-niemieckich*, w: „Publikacja pokonferencyjna I Zjazdu Niemcoznawców”, Wrocław (w druku)
- Regularne Komentarze na temat działalności Parlamentu Europejskiego na stronie projektu „Radio Wspólna Europa” Radia PIN i ISP: www.radiopin.pl/europa 02.2010-01.2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

„Rzeczpospolita”, „Gazeta Wyborcza”, „Newsweek Polska”, „Gazeta Prawna” – serwis internetowy, PAP, „Metro”, TV2 („Panorama”), TV Biznes, Polsat, Polsat News, TVP Info, CNBC TVN Biznes, Superstacja, PR1, TOK FM, PR dla Zagranicy, PR III, Radio PIN, Radio dla Ciebie, IAR, PR 3

Media zagraniczne:

„Berliner Zeitung“, „Dagens Nyheter“, DPA, Duńska Agencja Prasowa, „taz“, „Le Figarro“, „Die Zeit“, Berlin-Brandenburg, Deutsches Radio, Radio Racja, Nord-Deutsche Rundfunk, Funkhaus Europa, Radio Multikulti, duńskie radio

Aleksander Fuksiewicz, koordynator projektów/analitik

Publikacje i artykuły:

- *Wypełnianie luk. Rola polskiej Prezydencji w kształtowaniu porządku polizbońskiego* (z A. Ładą), „Analizy i Opinie” nr 119
- *Sejm i Senat rok po wejściu w życie traktatu lizbońskiego – dostosowanie do reform instytucjonalnej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *International organisations and democracy assistance to Serbia*, „Centre for EU Enlargement Studies”, Budapest 2011
- *Standing aside – Poland’s democracy assistance to Serbia*, „Centre for EU Enlargement Studies”, Budapest 2011
- *Poland’s democracy assistance towards Georgia*, „Centre for EU Enlargement Studies”, Budapest 2011
- *Turcja nadal wierzy w Europę* (wywiad), Wyborcza.pl, 30.12.2011
- *Sprinty i maratony Unii i Bałkanów*, Wyborcza.pl, 5.12.2011
- *Czy istnieją dobrzy Serbowie?*, Wyborcza.pl, 26.10.2011
- *Transfer transformacji*, Wyborcza.pl, 13.09.2011
- *Cypryjska arytmetyka*, Wyborcza.pl, 20.07.2011
- *Eurooptymista Tusk*, Wyborcza.pl, 6.07.2011
- *Sposób na demokrację w unijnym sąsiedztwie* (z Elżbietą Kacą), Wyborcza.pl, 15.06.2011
- *Parlament, rząd i prezydencja. Nowe zasady współpracy*, Wyborcza.pl, 26.04.2011
- *Polska wprowadzi Chorwację do UE?*, Wyborcza.pl, 18.02.2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

Informacyjna Agencja Radiowa, Trójka Polskie Radio, Polskie Radio dla Zagranicy, Radio PIN, PAP, Monitor Unii Europejskiej

Media zagraniczne:

„Expressen”, „Dagens Nyheter”, „European Circle”

Elżbieta Kaca, koordynatorka projektów/analitik

- Przedstawicielka ISP i Grupy Zagranica w Komitecie Sterującym Grupy Roboczej CONCORD do spraw rozszerzenia, instrumentów przedakcesyjnych i polityki sąsiedztwa

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja na seminarium „Gruzja, Armenia, Azerbejdżan – Kaukaz Południowy jako filar Partnerstwa Wschodniego”, Polska Fundacja im. R. Schumana, Warszawa, 14 lutego
- Prezentacja na konferencji „Supporting civil society in Armenia”, European Partnership for Democracy, Yerevan, 14–15 kwietnia
- Prezentacja na konferencji „Dwa lata Partnerstwa Wschodniego – rezultaty i perspektywy”, Warszawa, 8 czerwca

- Prezentacja na konferencji „Rola edukacji w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego i instytucji demokratycznych w ramach Partnerstwa Wschodniego”, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Warszawa, 20 września
- Prezentacja na konferencji „Rosja – bliżej czy dalej Europy”, Sejm RP, Warszawa, 21 września
- Udział w stole roboczym „Visions and perspectives of Black Sea Region”, German Marshall Fund, Bruksela, 7 października
- Udział w stole roboczym na temat perspektyw Partnerstwa Wschodniego, Carnegie Europe, Bruksela, 13 października
- Udział w stole roboczym „Concept\Strategy of the Eastern Partnership Civil Society Forum”, Bruksela, 17 października
- Prezentacja na seminarium „The challenges and opportunities for the Civil Society to work with the EU-Structures”, Swedish Permanent Representation, Bruksela, 26 października
- Wykład na temat *Poland and its Eastern neighbours: the Eastern Partnership Initiative* na sympozjum naukowym „Tschechien und Polen – Triebfedern der Europäischen Integration?“, der Technischen Universität, Chemnitz, 2 grudnia
- Prezentacja na konferencji „Argumenty dla integracji z Unią Europejską. Rady dla Ukrainy”, Unian, Kijów, 15 grudnia

Publikacje i artykuły:

- *Razem czy osobno? Partnerstwo Wschodnie w polityce Polski i Niemiec* (z A. Ładą), Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 2011
- *Pomoc dla Białorusi - kłopot dla Unii*, „Gazeta Wyborcza”, 18.02.2011
- *Więcej kasy na Partnerstwo Wschodnie? Jest sposób*, „Gazeta Wyborcza”, 26.04.2011
- *Nowa unijna dyplomacja a Partnerstwo Wschodnie* (z M. Sus), „Analizy i Opinie” nr 120, maj 2011, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 2011
- *Eastern Partnership Civil Society Forum & how to improve it* (z J. Kucharczykiem, A. Ładą), Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 2011
- *Partnerstwo Wschodnie - nie będzie lekko*, „Gazeta Wyborcza”, 06.05.2011
- *Sposób na demokrację w unijnym sąsiedztwie*, „Gazeta Wyborcza”, 15.06.2011
- *Czy leci z nami pilot?*, „Gazeta Wyborcza”, 30.06.2011
- *Erasmus na Wschód!*, „Gazeta Wyborcza”, 08.07.2011
- *Sopot: rozwój na świecie i nowe pomysły*, „Gazeta Wyborcza”, 15.07.2011
- *Gra w otwarte karty na szczycie Partnerstwa*, „Gazeta Wyborcza”, 12.08.2011
- *Ukraina i Mołdawia w wyścigu o zniesienie wiz*, „Gazeta Wyborcza”, 28.09.2011
- *Szachowana umowa z Ukrainą*, „Gazeta Wyborcza”, 29.09.2011
- *Szczyt Partnerstwa. Sukces w walce o przeżycie*, „Gazeta Wyborcza”, 03.10.2011
- *Jak wspierać wolne media w regionie Partnerstwa Wschodniego?*, „Analizy i Opinie” nr 125, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 2011
- *Negocjacje pod napięciem*, „Gazeta Wyborcza”, 05.12.2011
- *Unia z Ukrainą na ostrym zakręcie*, „Gazeta Wyborcza”, 23.12.2011
- *Challenges in external dimension of EU Justice and Home Affairs on the example of EU – Ukraine cooperation in migration and border management policies*, w: Daniel Thym, Francis Snyder (Dir.), *Europe – A Continent of Immigration? Legal Challenges in the Construction of European Migration Policy*, Travaux du CERIC - N° 24, 2011, Bruylant
- Komentarze i redakcja strony internetowej dotyczącej funkcjonowania Parlamentu Europejskiego, <http://www.radiopin.pl/strefaeuro>

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

Polsat News, TVP Polonia, TV Biznes, Bielsat TV, PR III, Tok FM, Radio PiN, Radio Vox, Polskie Radio dla Zagranicy, Gazeta Wyborcza

Media zagraniczne:

„Irish Times”, UT-1 TV

Małgorzata Fałkowska-Warska, koordynatorka projektów/analizy

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w warsztacie przygotowawczym w ramach projektu „Polska i Niemcy w oczach młodzieży. Wpływ udziału w wymianie młodzieżowej na postrzeganie sąsiada”, Warszawa, 24-25 października

Publikacje i artykuły:

- *Zjednoczone państwo - podzielony naród? Społeczeństwo niemieckie dwadzieścia lat po zjednoczeniu* (z A. Łada), „Zeszyty Niemcoznawcze”, nr 1/2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie: „Gazeta Wyborcza”, TVP Polonia

dr Melchior Szczepanik, ekspert

Publikacje i artykuły:

- *Przyjaciel Mubarak? Jaka polityka UE wobec reżimów autokratycznych*, Wyborcza.pl, 25.05.2011
- *Parlament: neviditeľný, ale podstatný*, „Zahraničná politika” 6/2011
- *Partnerstwo Wschodnie: porážka Euronestu*, Wyborcza.pl, 17.09.2011
- M. Szczepanik, *Poland: new shape, old problems* (z M. Kędzior), w: A. Niemann, B. Garcia, W. Grant, *The Transformation of European Football: Towards the Europeanisation of the National Game*, Manchester University Press 2011
- *Between a Romantic 'Mission In the East' and Minimalism: Polish Policy Towards the Eastern Neighbourhood*, „Perspectives” Vol. 19 No. 2, 2011
- *Parlamentarny wymiar prezydencji; rytuał dyplomacji parlamentarnej czy niedoceniany aspekt przewodnictwa?*, „Analizy i Opinie” nr 126, grudzień 2011

Olga Markiewicz, stypendystka Programu Europejskiego

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w panelu dyskusyjnym: „EU external relations and the challenges of the Polish EU Presidency: Eastern partnership, energy security & defence expectations of the Polish EU Presidency: the Czech perspective”, Europeum/ISP, Praga, 27 czerwca
- Udział w konferencji: „Weimar Triangle: Na drodze ku unii politycznej? Szanse i wyzwania Unii Gospodarczo-Walutowej”, Genshagen, 24-26 października

Publikacje i artykuły:

- *Pogłębienie wspólnego rynku pobudzi gospodarkę*, „Gazeta Wyborcza”, 20.06.2011
- *Rusza batalia o długoletni budżet Unii*, „Gazeta Wyborcza”, 30.06.2011
- *Polska przyłączy się do walki o tańszy roaming*, „Gazeta Wyborcza”, 18.07.2011
- *Agencje ratingowe pod ostrzałem*, „Gazeta Wyborcza”, 02.08.2011
- *Euroobligacje, czyli niechciany plan B*, „Gazeta Wyborcza”, 23.08.2011
- *Sześciopak w zasięgu ręki*, „Gazeta Wyborcza”, 14.09.2011
- *Wrocław nie natchnął Europy do zdecydowanych działań*, „Gazeta Wyborcza”, 22.09.2011
- *Berlin chce ratować euro*, „Gazeta Wyborcza”, 30.09.2011
- *Wzrostem w kryzys*, „Gazeta Wyborcza”, 18.10.2011
- *Kryzys pcha strefę euro w stronę głębszej integracji*, „Gazeta Wyborcza”, 02.11.2011
- *Jak mówić o Unii?* (z O. Markiewicz), „Gazeta Wyborcza”, 23.11.2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie: Radio PiN, Polskie Radio dla Zagranicy

Media zagraniczne: SME

Program Polityki Społecznej

Izabela Przybysz – kierowniczka programu/ starsza analityczka

- Przedstawiciel ISP w Stałej Konferencji Ekonomii Społecznej

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w symposium w Londynie organizowanym przez Institute for Public Policy Research „Welfare to Work”, 21-22 marca
- Prezentacja *Wyzwania przedsiębiorczości społecznej w Polsce* na konferencji „Przedsiębiorczość i solidarność – nowy wymiar ekonomii społecznej” zorganizowanej przez Akademię Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi – 31 marca
- Prowadzenie debaty „Niepełnosprawność i wolontariat. Potencjał i wyzwania”, Pawilon Europejskiego Roku Wolontariatu 2011, Warszawa, 1 września
- Prezentacja „*Ekonomia społeczna – szanse rozwoju*” na Festiwalu Dobrych Praktyk Ekonomii Społecznej zorganizowanym przez Instytut Europejski w Łodzi, 29 września
- Przygotowanie prezentacji *Prawno-finansowe bariery i ograniczenia tworzenia i działalności przedsiębiorstw społecznych* podczas Ogólnopolskiej Spotkań Ekonomii Społecznej w Lublinie, 6-7 października
- Udział w seminarium w Utrechcie organizowanym przez w „Social Inclusion: from income support to the Social Support Act”, 8 grudnia

Publikacje i artykuły:

- *Miejsce dla ekonomii społecznej*, Prezydencja2011.pl, 15 czerwca

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze: „Gazeta Wyborcza”, POLSAT Biznes, Radio PiN

Ewelina Kuźmicz – kierowniczka programu (do listopada 2011)

Udział w konferencjach i seminariach:

- „Correspondents to the Network of European Observatories Meeting”, European Foundation for the Improvement of Working and Living Conditions, Dublin 1 - 3 marca
- Udział w seminariach Laboratorium Innowacji Społecznej

Publikacje i artykuły:

- Kucharczyk J., Kuźmicz E. (red), *Podnoszenie wieku emerytalnego - diagnoza potrzeb i rekomendacje na przykładzie Polski i Niemiec*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *Protests in the Polish rail sector*, „European Industrial Relations Observatory” On-line (PL1102029I),
<http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2011/02/articles/pl1102029i.htm>

Wystąpienia w mediach, wywiady, komentarze: PAP, TOK FM

Dominik Owczarek – koordynator projektów/analitik

Udział w konferencjach i seminariach:

- Debata „Rzeczpospolitej” i portalu „Moja Emerytura” pt. „Dodatkowe oszczędzanie na emeryturę: konieczność czy przywilej”, 29 listopada 2011

Publikacje i artykuły:

- *Mniej niż mąż czy żona*, „Rzeczpospolita”, 07.06.2011,
<http://www.rp.pl/arttykul/670326.html>
- *O zjawisku wypalenia zawodowego wśród pracowników socjalnych*, „Świat Problemów”, lipiec 2011
- *Trójstronny Szczyt Społeczny – kolejne deklaracje walki z kryzysem*, Prezydencja2011.pl, 21.10.2011,
http://wyborcza.pl/prezydencja2011/1,1111800,10511714,Trojstronny_Szczyt_Spoleczny_kolejne_deklaracje.html

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze: PAP Eurostudent, „Dziennik Gazeta Prawna”, Radio portal Obserwator Finansowy, Radio Dla Ciebie, „Rzeczpospolita”, „Gazeta Wyborcza”

Tomasz Kaźmierczak - ekspert

Udział w konferencjach i seminariach:

- udział w konferencji CAL, wygłoszenie prezentacji nt. *Środowiskowa praca socjalna/organizowanie społeczności lokalnych - tradycja, historia, współczesność w Polsce i na świecie*, 19 stycznia
- konferencja „Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce. 20 lat po reformie systemu pomocy społecznej – uczestnictwo w konferencji i przedstawienie prezentacji”, 25 maja
- udział i wygłoszenie prezentacji na konferencji „Udział społeczności lokalnych w podejmowaniu decyzji publicznych”, Warszawa, 31 maja
- 3rd International Research Conference on the Social Economy of CIRIEC, Valladolid (Spain), referat: *Social enterprises in Poland – how and why they (don't) work*, 6-8 kwietnia
- udział w Ogólnopolskich Spotkaniach Ekonomii Społecznej, Lublin; prowadzenie sesji „Nowe rozwiązania w sferze reintegracji społecznej i zawodowej. Nowa ekonomia społeczna, *activation services*, zatrudnienie socjalne”, 6 października
- udział w konferencji „Incydent czy proces? Organizowanie społeczności lokalnej” zorganizowanej przez CAL w ramach projektu; udział w panelu „Od pracy ze społecznością lokalną do polityki społecznej”, 8 listopada

Publikacje i artykuły:

- *Partycypacja publiczna: pojęcie, ramy teoretyczne*, w: A. Olech (red.) *Partycypacja publiczna. O uczestnictwie obywateli w życiu wspólnoty lokalnej*, ISP, Warszawa 2011
- *Partycypacja publiczna: obywatel jako koproducent usług publicznych*, w: A. Olech (red.) *Partycypacja publiczna. O uczestnictwie obywateli w życiu wspólnoty lokalnej*, ISP, Warszawa 2011
- *Modele partycypacji publicznej*, w: A. Olech (red.) *Partycypacja publiczna. O uczestnictwie obywateli w życiu wspólnoty lokalnej*, ISP, Warszawa 2011, (współautor: A. Olech),
- *Pracownicy socjalni wobec nowych ról zawodowych*, w: M. Rymsza (red.), *Czy podejście aktywizujące ma szansę?* Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *Praktyka aktywizacji w ośrodkach pomocy społecznej*, w: Rymsza M. (red.), *Czy podejście aktywizujące ma szansę? Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce 20 lat po reformie systemu pomocy społecznej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011.
- *Pracownicy socjalni, kapitał ludzki, profesjonalna praktyka*, w: M. Rymsza (red.), *Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce. Między służbą społeczną a urzędem*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze: „Rzeczpospolita” (wywiad dot. partycypacji publicznej, komentarz dot. stosowania w OPS kontraktów socjalnych)

dr Magdalena Dudkiewicz, ekspertka

Udział w konferencjach i seminariach:

- Wykład „Polski model społeczeństwa obywatelskiego. Jak ludzie działają dla siebie i dla innych: idee – możliwości – praktyka społeczna”, Uniwersytet Otwarty Stowarzyszenia Polonia Nova we współpracy z Uniwersytetem im. Lóránda Eötvösa, Budapeszt, 12 lutego
- konferencja Laboratorium Innowacji Społecznej LIS, „Od diagnozy do działania – model organizowania społeczności lokalnej” Referat: *O nowej roli pracownika socjalnego – wyniki badań jakościowych*, Warszawa, 16 lutego
- IV Międzynarodowa konferencja interdyscyplinarna „Trzeci sektor, aspekty prawne, ekonomiczne i społeczne”, organizowana przez Akademię Polonijną w Częstochowie we

współpracy z Uniwersytetem Opolskim i Politechniką Śląską w Gliwicach. Referat: *Problematyka społeczeństwa obywatelskiego w Polsce podejmowana w kwartalniku Trzeci Sektor*, Częstochowa, 6 maja

- Ogólnopolska konferencja naukowa „Kultura wolności – kultura odpowiedzialności. Socjologiczno-antropologiczne analizy kulturowego dziedzictwa Solidarności”, organizowana przez Wydział nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. Referat: *Medialny wizerunek działań pomocowych*, Gdańsk, 23-24 maja
- konferencja „Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce. 20 lat po reformie systemu pomocy społecznej”, prowadzenie panelu dyskusyjnego pt. „Co nurtuje pracowników socjalnych i o czym to świadczy?”; ISP, Gdańsk 25 maja
- szkolenie „Profesjonalny pracownik socjalny – profesjonalne działanie na rzecz osób wykluczonych”, organizowane przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Referat: *Obraz ośrodka pomocy społecznej w mediach – promocja pomocy społecznej*, Warszawa, 26 maja
- międzynarodowa konferencja „Transformative Leadership and Empowering Communities”, organizowana przez Sociedade Portuguesa de Psicologia Comunitária oraz International Association for Community Development (IACD), Lizbon, 6-8 lipca
- debata „Wolontariat jako narzędzie zwiększenia społecznego zaangażowania instytucji kultury w Polsce” organizowana przez Instytut Spraw Publicznych i Muzeum Powstania Warszawskiego
- V Seminarium z cyklu „Teoria i praktyka animacji lokalnych polityk publicznych” w ramach projektu „Decydujemy Razem”, organizowane przez Centrum Badań Społeczności i Polityk Lokalnych, pt. „Badania w działaniu – partycypacyjny model poznania”. Referat: *Pomiędzy badaniami aktywizującymi a paradygmatem klasycznych badań jakościowych*, Warszawa, 9 września
- Szkolenie „Publiczny wizerunek pomocy społecznej. PR, współpraca z mediami, praktyczne umiejętności i sposoby budowania poparcia dla działań instytucji pomocy i integracji społecznej”, w ramach projektu Instytutu Rozwoju Służb Społecznych „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Białobrzegi, 27-29 maja, 1-3 czerwca

Publikacje i artykuły:

- M. Dudkiewicz, P. Sobiesiak-Penszko (współautorstwo), *Starość w trzecim sektorze – aktywnie czy opiekuńczo?*, „Trzeci Sektor”, nr 25, jesień 2011
- M. Rymsza, M. Dudkiewicz (współautorstwo), *Współpraca międzysektorowa w Polsce. Jak ją modelować, jak standaryzować, jak mierzyć jej jakość?*, „Trzeci Sektor”, nr II specjalny 2011-2012
- *Lokalne uwarunkowania współpracy międzysektorowej*, „Trzeci Sektor”, nr II specjalny 2011-2012
- *Jak nas widzą, tak nas piszą – wizerunek publiczny pracowników socjalnych*, w: M. Rymsza (red.) *Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce. Pomiędzy służbą społeczną i urzędem*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011 (w przygotowaniu)
- M. Rymsza, M. Dudkiewicz (współautorstwo), *Współczesne oblicza wolontariatu*, w: „Trzeci Sektor”, nr 23, wiosna 2011;
- *Pracownicy socjalni: pomiędzy instytucją pomocy społecznej a środowiskiem lokalnym*, przygotowanego na podstawie badań jakościowych przez Instytut Spraw Publicznych w ramach projektu systemowego do działania 5.4 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, pn. *Tworzenie i rozwijanie standardów pomocy i integracji społecznej*; ISP, Warszawa 2011 (redakcja i współautorstwo raportu);
<http://www.isp.org.pl/publikacje,25,466.html>

- *Standaryzacja współpracy międzysektorowej – jak dalece pożądana, jak bardzo potrzebna, w jakim stopniu realna*, „Trzeci Sektor”, nr I specjalny 2010-2011; <http://www.isp.org.pl/publikacje,25,451.html>

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze: TV Biznes, TokFM, TVN24

Paulina Sobiesiak – kierowniczką projektów/ analityczką (Program Społeczeństwa Obywatelskiego i Polityki Społecznej)

Udział w konferencjach i seminariach:

- „Już taka opiekuńcza jestem? Opiekunowie nieformalni w lokalnych systemach wsparcia”, ISP, Warszawa 15 kwietnia
- „Negocjujemy życie publiczne!, czyli o potrzebie i idei partycypacji”, konferencja Fundacji Aktywności Lokalnej, Poznań, 24 listopada
- „Jak mierzyć partycypację w gminach?”, Niepołomice, 15 grudnia

Publikacje i artykuły:

- P. Sobiesiak, *Ukryty potencjał? Sektor pozarządowy w „starzejącej się” Polsce*, w: M. Raław (red.) *Publiczna troska, prywatna opieka, Społeczności lokalne wobec osób starszych*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- P. Sobiesiak, *„Działamy, jak działamy...” Wzorce działań na rzecz osób starszych w gminie B.*, w: M. Raław (red.) *Publiczna troska, prywatna opieka, Społeczności lokalne wobec osób starszych*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011.
- P. Sobiesiak, J. Zalewska, *Między wstydem a towarzyskością. Modele uczestnictwa społecznego osób starszych*, w: M. Raław (red.) *Publiczna troska, prywatna opieka. Społeczności lokalne wobec osób starszych*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- P. Sobiesiak, *Aktywni 60+? Wolontariat osób starszych w Polsce*, „Analizy i Opinie” nr 117, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011.
- P. Sobiesiak, M. Raław, *Społeczności lokalne wobec osób starszych – diagnoza i rekomendacje*, „Analizy i Opinie” nr 118, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- P. Sobiesiak, G. Makowski (red.), *Prawo a partycypacja publiczna. Bilans monitoringu 2010*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- P. Sobiesiak, *Moda na wykluczonych*, „Rzeczpospolita”, 28.06.11
- P. Sobiesiak, *Wolontariusze w starszym wieku, łączcie się*, 12.04.11
http://wyborcza.pl/prezydencja2011/1.111800.9419306.Wolontariusze_w_starszym_wieku_laczcie_sie_.html
- P. Sobiesiak, M. Dudkiewicz, *Starość w trzecim sektorze: aktywnie, czy opiekuńczo?*, „Trzeci Sektor”, Instytut Spraw Publicznych 2011
- P. Sobiesiak-Penszko, *Nowy Rok Europejski*, 12.10. 2011.
http://wyborcza.pl/prezydencja2011/1.111800.10456396.Nowy_Rok_Europejski.html
- P. Sobiesiak-Penszko, *Partycypacja publiczna w sołectwach, czyli rzecz o funduszach sołectkich. Analiza przypadków*, w: G. Makowski, P. Sobiesiak-Penszko (red.) *Prawo a partycypacja publiczna. Bilans monitoringu 2011* (w przygotowaniu).

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

„Dziennik Polski–Gazeta Krakowska”, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Metro”, „Tygodnik Solidarność”, TOK FM, Radio Warszawa, TVP1, TVP Info, TV Biznes, TVP, Polskie Radio I, Polskie Radio dla Zagranicy, Radio dla Ciebie, PAP, IAR

Program Społeczeństwa Obywatelskiego

dr Grzegorz Makowski, kierownik programu/ starszy analityk

- Członek Rady Programowej Centrum Badania Opinii Społecznej (do grudnia 2011 r.)
- Członek Zespołu ds. Rozwiązań w Zakresie Finansowania Działalności Społecznej i Obywatelskiej przy Prezydencie RP
- Członek Zespołu ds. Wizerunku Służby Cywilnej przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (do grudnia 2011 r.)
- Członek Rady European Civic Forum

Udział w konferencjach i seminariach:

- Konferencja podsumowująca polską prezydenturę w UE, wystąpienie pt. *Problem korupcji i polityki antykorupcyjnej w kontekście akcesji Polski do UE*, Ambasada RP w Albanii, Tirana, 14 grudnia
- „Learning Environment – Community and Urban District Work”, w ramach międzynarodowej konferencji sieci NECE, „Closing the empowerment gap through citizenship education: How to address educationally disadvantaged groups”, Warszawa, 17-19 Listopada
- “Lost mission? The educational role of civil society organisations (CSO) in Central and Eastern Europe”, sesja zamykająca projekt “Has our dream come true? Comparative research of Central and Eastern European Civil Societies”, w ramach międzynarodowej konferencji sieci NECE, “Closing the empowerment gap through citizenship education: How to address educationally disadvantaged groups”, Warszawa, 17-19 Listopada, “Best Practices of Civil Society Participation in Anti-Corruption Policies Implementation in EaP and EU Countries”, Kijów, 16 listopada
- Okrągły stół „Jak organizować programy wolontariatu pracowniczego związane z edukacją?”, Warszawa, ISP, 4 października
- “ILO Manual on the Measurement of Volunteer Work”, Warszawa, 28-29 września, Okrągły stół „Jak organizować programy wolontariatu polegające na poradnictwie (m.in. prawnym i finansowym)”, ISP, Warszawa, 20 września
- „Najważniejsze wyzwania dla edukacji obywatelskiej i rola organizacji pozarządowych”, wspólna konferencja Fundacji Civicus Polonus, CEO i ISP w ramach VI OFIP, Warszawa, 16 września
- „Wyzwania dla nowej władzy. Perspektywa organizacji pozarządowych”, Warszawa, 8 września
- Debata „Zakorzeniony społecznie pracowniczy wolontariat kompetencji – jak lepiej wykorzystywać potencjał specjalistów?”, Pawilon Europejskiego Roku Wolontariatu, Warszawa, 7 września
- Global Forum on Civil Society Law, Sztokholm, 21-23 sierpnia
- „Decydujemy razem. Udział społeczności lokalnych w podejmowaniu decyzji publicznych”, Warszawa, 31 maja

- „Zaangażowanie Polaków w wolontariat i społeczny wizerunek wolontariusza”, wspólna konferencja ISP, MPiPS DPP i CBOS, ISP, Warszawa, 25 maja
- „Structures and Futures of Europe 17th Annual Conference of the Hungarian Political Science Association”, Central European University, Budapest, 20-21 maja
- „Mechanizm 1% jako instrument edukacji obywatelskiej”, 30 marca 2011, Warszawa, ISP
- „Czy obywatel/obywatelka istnieje? O zaangażowaniu społecznym i edukacji obywatelskiej”, 11 marca 2011, Warszawa, „Krytyka Polityczna”
- „Effective Participation of Non-Governmental Organizations to the Legislative Process, and Consultation: Searching for a Model”, 21-22 lutego 2011, Istambuł, Turcja
- „Organizacje typu think-tank jako ośrodki edukacji obywatelskiej”, Warszawa, 10 lutego
- Warsztat metodologiczny European National Integrity System, Transparency International, Berlin, 25-26 stycznia,

Publikacje i artykuły

- P. Sobiesiak, G. Makowski (red.), *Prawo a partycypacja publiczna. Bilans monitoringu 2010*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011.
- *Nowe ramy uczestnictwa obywateli w procesach decyzyjnych*, w: P. Sobiesiak, G. Makowski (red.), *Prawo a partycypacja publiczna. Bilans monitoringu 2010*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *Lokalna inicjatywa ludowa. Pomysł na aktywizację obywateli?*, w: P. Sobiesiak, G. Makowski (red.), *Prawo a partycypacja publiczna. Bilans monitoringu 2010*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- *Biblioteki publiczne jako przestrzeń nieformalnej edukacji obywatelskiej* (z F. Pazderskim), „Analizy i Opinie” nr 116
- *Lobbing w opiniach przedstawicieli samorządu wojewódzkiego*, w: K. Jasiecki, *Grupy interesu i lobbing. Polskie doświadczenia w unijnym kontekście Koniec walki z korupcją*, „Newsweek”, 5.12. 2011
- *Centralne organy antykorupcyjne w międzynarodowej perspektywie*, „Przegląd Antykorupcyjny”, nr 1(1)
- *Możliwości oszacowania i prezentacji skali zagrożenia korupcją na podstawie statystyk przestępczości* (z M. Dudkiewicz), Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, Szczytno 2011
- *Ocena stanu realizacji I i II etapu rządowego programu zwalczania korupcji – Strategia Antykorupcyjna za lata 2002-2009*, (z J. Zbierankiem, J. Gałkowskim)
- Wielki problem z małym procentem, „Gazeta Wyborcza”, 6.04.2011
- *Czy mechanizm jednego procentu jest publicznie użyteczny?*, „Trzeci Sektor”, nr 24
- *Polish anti-corruption strategies*, Ukrainian Institute for Public Policy, 2011
- *Problems of corruption and anticorruption policy in Poland in the context of EU accession*, referat dla Ambasady Polski w Tiranie
- 36 informacji i krótkich analiz w ramach projektu „Decydujemy razem...”

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

„Gazeta Wyborcza”, „Polska”, „Polityka”, „Puls biznesu”, „Newsweek Polska”, „Dziennik-Gazeta Prawna”, PAP, TV Biznes, Polsat News, TVP Info, TVN 24, PR1 (m.in. „Sygnały Dnia”), TOK FM, PR dla Zagranicy, PR III

Małgorzata Koziarek – koordynatorka projektów

Udział w konferencjach i seminariach:

- „Organizacje typu think tank jako ośrodki edukacji obywatelskiej”, ISP, Centrum Stosunków Międzynarodowych, Fundacja Konrada Adenauera, Warszawa, 10 lutego
- Seminarium jubileuszowe kwartalnika „Trzeci Sektor”, ISP, Warszawa, 24 lutego
- „Mechanizm 1% jako instrument edukacji obywatelskiej”, ISP, Forum Darczyńców, Fundacja Konrada Adenauera, Warszawa, 30 marca

Publikacje i artykuły:

- *Nieformalne „uniwersytety obywatelskie” – o rozwijaniu kształcenia obywatelskiego poza systemem edukacji*, „Analizy i Opinie” nr 122
- *(Od)kształcenie postaw obywatelskich? Przy okrągłym stole o pożytkach edukacyjnych z mechanizmu jednego procentu*, „Trzeci Sektor” nr 24
- P. Matczak, M. Koziarek (red. i współautorstwo), *Współpraca międzysektorowa przy tworzeniu polityk publicznych dotyczących spraw społecznych i ochrony środowiska. Raport końcowy z badań*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011 (publikacja elektroniczna)
- *Obywatele na radarze*, w: *Organizacje parasolowe jako ośrodki edukacji obywatelskiej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011 (publikacja elektroniczna)
- *Upowszechnianie i naśladownictwo*, w: *Organizacje strażnicze jako ośrodki edukacji obywatelskiej*, ISP, Warszawa 2011 (publikacja elektroniczna)
- *Stół nie wystarczy*, w: *Organizacje typu think tank jako ośrodki edukacji obywatelskiej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011 (publikacja elektroniczna)
- *(Od)kształcenie postaw obywatelskich? O pożytkach edukacyjnych z mechanizmu jednego procentu*, w: *Mechanizm jednego procentu jako instrument edukacji obywatelskiej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011 (publikacja elektroniczna)

Filip Pazderski, koordynator projektów

- Członek Zespołu ds. opracowania długofalowej polityki rozwoju wolontariatu w Polsce
- Koordynator podgrupy ds. wolontariatu w ramach 4 Grupy Roboczej Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego

Udział w seminariach i konferencjach:

- Seminarium „International Workshop for Gathering Information on Transition Experience”, Foundation for Development of Democratic Rights (DemNet Hungary) / EUCLID Network, Budapeszt, 28 kwietnia
- Dyskusja panelowa „The monetary dimension (of volunteering)”, konferencja „The future of volunteering: concepts, trends, visions”, CEV z Brukseli, Tallin, 5 maja
- Prezentacja wprowadzająca do konferencji „Role, place and value given to volunteering in education & training”, European Civil Society Platform on Lifelong Learning (EUCIS-LLL), Kraków, 9 maja 2011
- Panel dyskusyjny „Dobre praktyki w aktywizowaniu młodzieży ze środowisk mniej uprzywilejowanych”, Debata Krajowa w ramach Europejskiego Tygodnia Młodzieży, Warszawa, 17 maja
- Prezentacja *Wolontariat w kulturze. Europejskie rozwiązania systemowe dotyczące wykorzystania wolontariatu w instytucjach kultur*, szkolenie „Wolontariat w instytucji kultury”, Narodowe Centrum Kultury, 20 maja 2011, Warszawa
- Udział w dwóch panelach dyskusyjnych „A global dilemma: International development and transition approaches” oraz „Planned programs of the Polish EU-presidency period and recommendations”, konferencja „Civil Society Development - In Trance or in

- Transition?", Foundation for Development of Democratic Rights (DemNet Hungary)/ EUCLID Network, Budapeszt, 26-27 maja
- Prezentacja „Implementation of the EYV 2011 - activities planned under the Polish EU-Council Presidency”, spotkanie Active European Citizenship Group/Komisja Europejska, Bruksela, 20 czerwca
 - Moderacja warsztatu w ramach międzynarodowej konferencji „Wolontariat dla demokracji”, Association of Local Democracy Agencies (ALDA), Bydgoszcz, 8 lipca
 - Debata „Niepełnosprawność i wolontariat. Potencjał i wyzwania”, Pawilon Europejskiego Roku Wolontariatu 2011, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 1 września
 - Debata „Wolontariat jako narzędzie zwiększenia społecznego zaangażowania instytucji kultury w Polsce: bariery rozwoju, potencjalne korzyści, przykłady interesujących rozwiązań”, Pawilon ERW 2011, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 3 września
 - Warsztat „Generator pomysłów”, Europejski Kongres Kultury, Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e”/Narodowe Centrum Audiowizualne, Wrocław, 9 września
 - Moderacja dyskusji panelowej „Using all types of social media to promote active citizenship through volunteering to new people”, podczas konferencji „Broadcasting and its role in promoting volunteering”, CSV/BBC, Londyn, 21-22 września 2011
 - Moderacja trzech okrągłych stołów eksperckich, zorganizowanych przez Instytut Spraw Publicznych: „Jak organizować programy wolontariatu polegające na poradnictwie (m.in. prawnym i finansowym)?”, „Jak organizować programy wolontariatu pracowniczego związane z edukacją?”, „Jak organizować programy wolontariatu pracowniczego oparte na nowoczesnych technologiach i multimediami?”, Warszawa, 20 i 26 września, 4 października
 - Moderacja warsztatu/wizyty studyjnej „Cross-border community cooperation” w ramach konferencji „Volunteering and Active Citizenship: Two sides of the same coin?”, organizowanej przez CEV z Brukseli i Bundesnetzwerk Bürgerschaftliches Engagement (BBE), Berlin, 20 - 21 października
 - Panel dyskusyjny „The Crisis and Social Innovation”, seminarium „Sharing Insight, Shaping Action: Funding and Measuring Social Innovation”, Euclid Network / Social Innovation Europe, Gdynia, 21 listopada
 - Współprowadzenie seminarium „Volunteering: bridging civil society from the European Union and the Eastern Partnership countries”, Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, Poznań, 28 listopada
 - Prowadzenie warsztatu „Joint projects on volunteering – developing ideas for activities and funding”, w ramach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, Poznań, 30 listopada

Publikacje i artykuły:

- G. Makowski, F. Pazderski (red.), *Inspirator obywatelski. Przewodnik po nieformalnej edukacji obywatelskiej w bibliotekach publicznych i nie tylko...*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- Grzegorz Makowski, Filip Pazderski, *Biblioteki publiczne jako przestrzeń nieformalnej edukacji obywatelskiej*, „Analizy i Opinie” nr 116 styczeń 2011
- Grzegorz Makowski, Filip Pazderski, *Public Libraries as a Space for Informal Civic Education*, „Analizy i Opinie” nr 16/117 styczeń 2011
- D. Margiela, F. Pazderski, Ł. Rogowski, *Procesy negocjowania i zmiany pamięci społecznej na pograniczu kulturowym na przykładzie wsi Purda*, „Przegląd Zachodni”, nr 1/2011
- *Czy wolontariat może pomóc w budowaniu bezpiecznej Europy*, Wyborcza.pl, 01.04.2011
- *Unia innowacyjna i kreatywna nie może wyprzeć obywatelskiej - przed batalią o nowy budżet UE*, Wyborcza.pl, 16.05.2011
- *Gdzie ten wolontariat w prezydencji?* (wspólnie z A. Ładą), Wyborcza.pl, 14.06.2011

- J. Kucharczyk, A. Łada, F. Pazderski, *European Partnership for Volunteering – an opportunity for the Polish EU-Council Presidency?*, „Analizy i Opinie” nr 17/121, czerwiec 2011
- *Prezydencja pod rękę z wolontariatem?* (z A. Ładą), „Eulotka. Biuletyn Programu Europejskiego Federacji Organizacji Pozarządowych Centrum Szpitalna”, nr 10 (33), lipiec 2011
- A. Łada, F. Pazderski, *Der Freiwilligendienst an der Weichsel – Aktueller Stand und Entwicklungsperspektiven* „engagement-macht-stark!”, nr 1/2011
- *Spory wokół polskiej propozycji wolontariatu w UE*, Wyborcza.pl, 18.07.2011
- F. Pazderski, *E-wolontariat kompetencyjny: korzyści i wyzwania; Wolontariat pracowniczy w Polsce: w czym pomaga firmom i pracownikom?*, raport ThinkTank, 2011
- F. Pazderski, *Obszary lokalnej niepamięci. Purda*, „Borussia. Kultura-Historia-Literatura”, nr 49/2011
- *Czy w Europie można już świętować wolontariat?*, Wyborcza.pl, 06.12.2011
- F. Pazderski, *Zakorzeniony społecznie pracowniczy wolontariat kompetencji*, „Trzeci Sektor” nr 25/2011
- Komentarze/analizy poświęcone systemowym aspektom rozwoju ekonomii społecznej w Polsce na stronie internetowej ISP oraz portalu ekonomiaspoleczna.pl

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze: TVP1, TOK FM, PR dla Zagranicy, PR III, Radio PIN, Radio dla Ciebie

Program Prawa i Instytucji Demokratycznych

dr Jarosław Zbieranek, kierownik programu/starszy analityk

- Ekspert w Komisji Ekspertów przy Rzeczniku Praw Obywatelskich
- Ekspert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej
- Ekspert Centrum Studiów Wyborczych UMK
- Wiceprzewodniczący Rady Ekspertów Programu „Obywatel i Prawo” ISP i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności
- Członek Forum Aktywny Obywatel ISP i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności

Udział w konferencjach i seminariach:

- Wystąpienie/prezentacja wyników badań na seminarium „Lobbing w samorządzie województwa – szanse, zagrożenia, perspektywy regulacji”, Kraków, 19 stycznia
- Wystąpienie/prezentacja wyników badań na międzynarodowej konferencji „20-lecie demokratycznych wyborów w Polsce”, Toruń, 2-3 lutego

- Wprowadzenie i moderacja panelu ekspertów na seminarium pt. „Ustawa organiczna w polskim porządku konstytucyjnym?”, Warszawa, 17 lutego
- Wprowadzenie i moderacja panelu eksperckiego na międzynarodowej konferencji pt. „Czy i jak zmieniać Konstytucję RP?”, Warszawa, 29 marca
- Wystąpienie/referat na seminarium pt. *Ile demokracji w polskich partiach politycznych?*, Warszawa, 4 kwietnia
- Wystąpienie/referat na seminarium pt. *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego*, Wydział Prawa i Administracji UMK, Toruń, 8 kwietnia
- Wystąpienie na seminarium nt. portalu informacyjnego przed wyborami parlamentarnymi 2011, Państwowa Komisja Wyborcza, Warszawa, 19 kwietnia
- Wystąpienie/referat na międzynarodowej konferencji pt. *Wybory 2010. Media, prawo, społeczeństwo*, Toruń, 12-13 maja
- Wystąpienie/referat na debacie eksperckiej dziennika „Rzeczpospolita” pt. „Bezpłatna pomoc prawna dla osób najuboższych”, Warszawa, 23 maja
- Wprowadzenie i moderacja panelu eksperckiego na seminarium „Wyborca w sieci”, Warszawa, 6 czerwca
- Wprowadzenie i moderacja seminarium zespołu badawczego „Kobiety na listach wyborczych”, Warszawa, 17 czerwca
- Wprowadzenie i moderacja panelu eksperckiego na seminarium „Kampania w sieci”, Warszawa, 30 czerwca
- Wystąpienie/prezentacja wyników badań na seminarium „Sprawna demokracja”, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa, 21 lipca
- Wystąpienie/prezentacja wyników badań na konferencji prasowej „Co Polacy wiedzą o prawie wyborczym i mechanizmach kampanii wyborczej?”, Warszawa, 22 września
- Wprowadzenie i moderacja konferencji prasowej „Kobiety na listach wyborczych – wybory parlamentarne”, Warszawa, 6 października
- Udział w debacie nt. przyszłości wymiaru sprawiedliwości, TOK FM, Warszawa, 7 października
- Wystąpienie/referat na międzynarodowej konferencji seminarium pt. „Methods of ensuring participation in the voting for voters residing abroad”, Łódź, 16-17 października
- Wprowadzenie na seminarium „Przeciwko barierom w pomocy prawnej pro bono”, Warszawa, 16 listopada
- Wystąpienie/referat na seminarium pt. „Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego w sprawach wyborczych”, Wydział Prawa i Administracji UMK, Toruń, 5 grudnia
- Uczestnictwo w/wystąpienia na posiedzeniach:
 - a) Komisji Nadzwyczajnej ds. Ordynacji Wyborczych Sejmu RP
 - b) Komisji Ustawodawczej Sejmu RP
 - c) Komisji Ekspertów przy Rzeczniku Praw Obywatelskich
 - d) Forum Debaty Publicznej Prezydenta RP
 - e) Rady Ekspertów Programu „Obywatel i Prawo”
 - f) Forum Aktywny Obywatel

Publikacje i artykuły:

- B. Banaszak, J. Zbieranek (red.), *Ankieta konstytucyjna*, Warszawa 2011
- M. Chmaj, M. Waszak, J. Zbieranek (red.), *O demokracji w polskich partiach politycznych*, Warszawa 2011
- D. Batorski, M. Nagraba, J. M. Zając, J. Zbieranek, *Internet w kampanii wyborczej 2011 roku*, Warszawa 2011
- M. Waszak, J. Zbieranek, *Propozycja obniżenia wieku wyborczego do lat 16. Wybrane zagadnienia*, Warszawa 2011

- M. Druciarek, M. Fuszara, A. Niżyńska, J. Zbieranek, *Kobiety na polskiej scenie politycznej*, OBWE, Warszawa 2011
- B. Roguska, J. Zbieranek, *Polacy o ułatwieniach w głosowaniu. Komunikat z badań*, Centrum Badania Opinii Publicznej, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, lipiec 2011
- B. Roguska, J. Zbieranek, *Wiedza i opinie Polaków o prawie wyborczym i mechanizmach kampanii*. Komunikat z badań, Centrum Badania Opinii Publicznej, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, wrzesień 2011
- J. Gałkowski, G. Makowski, J. Zbieranek, *Ocena stanu realizacji I i II etapu rządowego programu zwalczania korupcji – Strategia Antykorupcyjna za lata 2002 – 2009*, w: J. Kosiński, K. Krak (red.), *Korupcja i antykorupcja – wybrane zagadnienia*, Szczepno 2011
- M. Waszak, J. Zbieranek, *Polskie wybory samorządowe 2010. Uwarunkowania, przebieg i rezultaty*, w: M. Jeziński, W. Peszyński, A. Seklecka (red.), *Wybory 2010. Polska i świat*, Toruń 2011
- A. Jackowska, J. Zbieranek, *System finansowania partii politycznych w Polsce*, w: K. Kowalczyk (red.), *Partie i system partyjny w III RP*, Toruń 2011
- J. Zbieranek, *Nowe procedury: głosowanie korespondencyjne i przez pełnomocnika*, w: K. Skotnicki (red.), *Kodeks Wyborczy. Wstępna ocena*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2011
- J. Zbieranek, *Instytucja list ogólnopolskich w wyborach w 1991 r. Założenia i praktyka wyborcza*, w: S. J. Jaworski, K. W. Czaplicki (red.), *Dwudziestolecie demokratycznych wyborów w Polsce. Księga pamiątkowa z okazji obchodów demokratycznych wyborów w Polsce*, Państwowa Komisja Wyborcza, Warszawa 2011
- J. Zbieranek, *Alternatywne procedury głosowania w Polsce na tle państw Unii Europejskiej*, w: D. Dziewuła, *Wybrane problemy systemów wyborczych*, „Studia Biura Analiz Sejmowych”, nr 3/2011
- J. Zbieranek, M. Waszak, *Die polnischen Selbstverwaltungswahlen 2010. Bedingungen, Verlauf, Ergebnisse*, „Polen-Analysen”, nr 82/2011
- J. Zbieranek, *Kodeks wyborczy – we wszystkich wyborach będą jednolite procedury głosowania*, „Dziennik Gazeta Prawna”, 16 lutego 2011
- J. Zbieranek, *Kampanie wyborcze w Internecie to niewykorzystany potencjał*, „Dziennik Gazeta Prawna”, 13.07.2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

„Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Dziennik Gazeta Prawna”, „Polska The Times”, „Gazeta Pomorska”, Dziennik METRO, Superekspres, TV: TVP1 („Wiadomości”), TVP2 („Panorama”), TVP Polonia, TVP INFO, TVN („Fakty”), TVN24, TVN CNBS, POLSAT („Wydarzenia”), POLSAT NEWS, Superstacja, Radio IAR, „Jedynka” - Polskie Radio PR1 (m.in. „Sygnały Dnia”), Trójka – PR3, PR 4, Polskie Radio dla Zagranicy, Polskie Radio dla Ciebie (RdC), RMF FM, Radio Zet, TOK FM, VOX, ESKA, ESKA ROCK, Radio WaWa, Radio Plus, Radio Kolor, Radio Żółte Przeboje

Media zagraniczne:

„Reuters”, DPA, AFP, „The Irishtimes”, „El Mundo”, „Manila Bulletin”, „Badische-Zeitung”, „Tagesanzeiger”

Małgorzata Druciarek, koordynatorka projektów/analityczka

- Sekretarz Rady Ekspertów Programu „Obywatel i Prawo VI” ISP i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności
- Sekretarz Forum Aktywny Obywatel ISP i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności
- Członkini Rady Programowej projektu „Koło Gospodyń Miejskich” Fundacji MaMa

Udział w konferencjach i seminariach:

- Referat o udziale kobiet w wyborach samorządowych na II Akademickim Kongresie Feministycznym, Kraków 26-28 września
- Udział w konferencji prasowej „Kobiety na listach wyborczych – wybory parlamentarne 2011”, 6 października

Publikacje i artykuły:

- M. Druciarek, A. Niżyńska, *Wybory samorządowe w 2010 roku z perspektywy kobiet. Sytuacja kandydatek i samorządowców zasiadających w organach władzy lokalnej*. w: M. Jeziński, W. Peszyński, A. Seklecka (red.), *Wybory 2010. Polska i świat*, Toruń 2011
- M. Druciarek, A. Niżyńska *Bez partnerstwa ani rusz*, Wyborcza.pl/Prezydencja2011.pl, 09.11.11
- M. Druciarek, A. Niżyńska, *Frauen in der Politik*, „Polen-Analyse” Nr. 96 (04.10.2011)
- M. Druciarek, A. Niżyńska, *Równowaga płci*, „Rzeczpospolita”, 19.09.2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

TVP, TVP Info, Superstacja, Polsat News, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Polityka”, „Wprost”, „Tygodnik Powszechny”, „Nowości”, media elektroniczne

Aleksandra Kobylińska, koordynatorka projektów/analizy

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja na seminarium „Jaka polityka antykorupcyjna?”, moderacja grupy roboczej, Warszawa, 26 października
- Udział w warsztatach w ramach projektu *European Integrity Systems*: Berlin, luty, wrzesień

Publikacje i artykuły:

- Jackowska, J. Zbieranek, *System finansowania partii politycznych w Polsce*, w: K. Kowalczyk, *Partie i system partyjny w III RP*, Toruń 2011

Marcin Waszak, koordynator projektów/analizy

Udział w konferencjach i seminariach:

- Wystąpienie na seminarium „Ile demokracji w polskich partiach politycznych?”, Warszawa 5 kwietnia

- Referat o obniżaniu wieku czynnego prawa wyborczego do lat 16. na międzynarodowej konferencji naukowej „Wybory 2010. Media, prawo, społeczeństwo”, Toruń 11-12 maja
- Prelekcja o rezultatach wyborów parlamentarnych w Polsce w 2011 r. dla gości z Niemiec wizytujących Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 25 października
- Współprowadzenie panelu o organach ścigania w ramach warsztatów w projekcie *European Integrity Systems* - „Jaka polityka antykorupcyjna? System przeciwdziałania korupcji w Polsce”, Warszawa, 26 października

Publikacje i artykuły:

- M. Waszak, J. Zbieranek, *Polskie wybory samorządowe 2010. Uwarunkowania, przebieg i rezultaty*, w: M. Jeziński, W. Peszyński, A. Seklecka (red.), *Wybory 2010. Polska i świat*, Toruń 2011
- M. Chmaj, M. Waszak, J. Zbieranek (red.), *O demokracji w polskich partiach politycznych*, Warszawa 2011
- M. Waszak, *Możliwość wskazania „żadnego z powyższych” na karcie wyborczej. Na przekór logice demokratycznego głosowania*, Warszawa 2011
- M. Waszak, J. Zbieranek, *Die polnischen Selbstverwaltungswahlen 2010. Bedingungen, Verlauf und Ergebnisse*, „Polen-Analysen”, nr 82/2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

TVP, TVP Info, TVN 24, Polsat, TOK FM, PR III, PR IV, Radio Plus, PR dla Zagranicy, „Gazeta Pomorska”

Media zagraniczne:

„The Guardian”, DR Orientering P1

Aleksandra Niżyńska, koordynatorka projektów/analityczka

Udział w konferencjach i seminariach:

- Referat o udziale kobiet w wyborach samorządowych na międzynarodowej konferencji naukowej „Wybory 2010. Media, prawo, społeczeństwo”, Toruń 11-12 maja
- Referat o udziale kobiet w wyborach samorządowych na II Akademickim Kongresie Feministycznym, Kraków 26-28 września
- Prezentacja wyników badań dotyczących obecności kobiet na listach wyborczych przed wyborami parlamentarnymi, Warszawa 6 października

Publikacje i artykuły:

- M. Druciarek, A. Niżyńska, *Wybory samorządowe w 2010 roku z perspektywy kobiet. Sytuacja kandydatek i samorządowców zasiadających w organach władzy lokalnej*, w: M. Jeziński, W. Peszyński, A. Seklecka (red.), *Wybory 2010. Polska i świat*, Toruń 2011
- A. Niżyńska, *Kandydatki w wyborach samorządowych 2010*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011

- A. Niżyńska, *Po polityce czas na biznes. Kolejny krok ku równości płci w życiu publicznym*, Wyborcza.pl/Prezydencja2011.pl, 08.04.11
- M. Druciarek, A. Niżyńska, *Bez partnerstwa ani rusz*, Wyborcza.pl/Prezydencja2011.pl, 09.11.11
- M. Druciarek, A. Niżyńska, *Frauen in der Politik*, „Polen-Analyse” Nr. 96 (04.10.2011)
- M. Druciarek, A. Niżyńska, *Równowaga płci*, „Rzeczpospolita” 19.09.2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

TVP, TVP Info, Superstacja, TOK FM, PR III, Radio dla Ciebie, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Polityka”

Media zagraniczne:

„Dialog Magazine”

Program Migracji i Polityki Rozwojowej

Justyna Frelak, kierowniczka programu/starsza analityczka

- Członek Zarządu Grupy Zagranica do listopada 2011
- Członek Komisji Ekspertów ds. Migrantów przy Rzeczniku Praw Obywatelskich
- Członek Rady Naukowej Instytutu Zachodniego
- Członek Zespołu Ekspertów Monitorujących Postępy w Polityce Integracyjnej przy Caritas Polska

Udział w seminariach i konferencjach:

- Udział i prezentacja na konferencji SGH, „Przed otwarciem rynku pracy w Niemczech – 2011. Przeszłość i perspektywy migracji zarobkowej”, 19 kwietnia
- Otwarcie i moderowanie seminarium ISP oraz British Council w Polsce „Imigracja, integracja, mobilność społeczna” w Warszawie 17 maja
- Prezentacja ISP na seminarium na temat wyzwań migracyjnych Gruzji zorganizowanym przez CIPDD, Tbilisi, 8 lipca
- Udział i reprezentowanie ISP podczas wizyty studyjnej w Wielkiej Brytanii, lipiec 2011
- Udział w Metropolis conference: „Migration futures: perspectives on global changes”, Ponta Delgada 12–16 września
- Udział w seminarium „Do citizens really know best? Obstacles to Political Participation of Third Country Nationals in Latvia, Estonia and Poland”, Bruksela, 28 września
- Udział w spotkaniach eksperckich dotyczących selekcji i dyskryminacji w warszawskich klubach zorganizowanych przez Pełnomocnika m.st. Warszawy ds. Równego Traktowania
- Udział w spotkaniach z przedstawicielami placówek dyplomatycznych Holandii, Irlandii na temat kwestii migracyjnych

- Otwarcie i moderacja seminarium „Prawnicy na rzecz uchodźców”, ISP, Warszawa 12 grudnia
- Prezentacja wyników badań dotyczących potrzeb integracyjnych uchodźców, Warszawa 12 grudnia

Publikacje i artykuły:

- J. Frelak, P. Kaźmierkiewicz, *Political participation of third country nationals on a national and local level*, Research Reports, Instytut Spraw Publicznych, <http://www.isp.org.pl/publikacje-download,552,495.html>
- J. Frelak i W. Klaus, *Słabe ogniwa. Pomoc prawna dla uchodźców*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- J. Frelak, *Cudzoziemcy zatrudnieni przy pracach rolniczych. Opracowanie na podstawie badań jakościowych*, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej 2011
- J. Frelak, *Truly voluntary or last resort solution? Analysis of assisted voluntary return in Poland*, Instytut Spraw Publicznych 2011
- M. Bieniecki, J. Frelak, *Zatrudnienie sezonowe imigrantów w Polsce*, Instytut Spraw Publicznych 2011
- J. Frelak, *Azylanci po równo dla każdego*, Wyborcza.pl, 20.07.11
- J. Frelak, *Dlaczego w królestwie tulipanów nie chcą Polaków?*, Wyborcza.pl, 14.07.11
- J. Frelak, *Czy polską prezydencję zdominuje problem migracji z Afryki?*, Wyborcza.pl, 04.04.11
- J. Frelak, *Otwórzmy oczy na imigrantów*, „Rzeczpospolita”, 26.05.11

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie: Polskie Radio PR I, dla Zagranicy, „Metro”, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, Radio PIN, Program Trzeci Polskiego Radia, TOK.fm, Polskie Radio IAR, „Polityka”, Superstacja,

Maryla Koss-Goryszewska, koordynatorka projektów/analizy

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w seminarium eksperckim inicjującym projekt „RED – Sieć na rzecz zwalczania rasizmu, ksenofobii i nietolerancji”, Ateny, 9-10 maja
- Udział w spotkaniach eksperckich dotyczących selekcji i dyskryminacji w warszawskich klubach zorganizowanych przez Pełnomocnika m.st. Warszawy ds. Równego Traktowania
- Udział i reprezentowanie ISP podczas wizyt studyjnych w Wielkiej Brytanii (lipiec 2011) i Szwecji (październik 2011)

Publikacje i artykuły:

- M. Koss-Goryszewska, *Chińczycy i Wietnamczycy w Wólce Kosowskiej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011.
- *W jaki sposób Europa będzie integrować Romów? Problematyka romska priorytetem prezydencji węgierskiej*, Wyborcza.pl, 14.04.2011
- *Czy Europa buduje fortecę przeciwko imigrantom?*, Wyborcza.pl, 15.11.2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie: Radio PIN, Program Trzeci Polskiego Radia, TOK.fm, „Gazeta Wyborcza”, TV Biznes, „Metro”, Radio VOX.fm, Polskie Radio IAR, Polskie Radio Zagranica

Karolina Grot, koordynatorka projektów/analityczka

- Reprezentowanie ISP w spotkaniach koalicji organizacji pozarządowych tworzących Warszawskie Centrum Wielokulturowe
- Udział w pracach Grupy Roboczej funkcjonującej przy Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej poświęconej polityce integracyjnej

Udział w seminariach i konferencjach:

- Udział w seminarium i warsztatach podsumowujących projekt badawczy MIPEX: „MIPEX Closing Partner evaluation Meeting”, Bruksela, 15-16 maja
- Współprowadzenie szkolenia w ramach programu studyjnego ISP i Levada Center dla młodych rosyjskich badaczy i analityków polityki publicznej, Moskwa, 19-20 lipca
- Udział w spotkaniu eksperckim podsumowującym projekt „Wsparcie techniczne dla administracji Gruzji w zakresie kontroli migracji i koordynacji polityki migracyjnej w kontekście polskich doświadczeń”, Tbilisi, 21 grudnia

Artykuły prasowe:

- *Polska Prezydencja pod znakiem sporu o Schengen?*, „Gazeta Wyborcza”, 30.05.2011
- *Europejski spór wokół Schengen z dala od potrzeb migrantów*, „Gazeta Wyborcza”, 08.07.2011

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie: Informacyjna Agencja Radiowa, Polskie Radio dla Zagranicy, Radio TOK FM, Radio ZET, „Rzeczpospolita”, „Gazeta Wyborcza”, TVN24, TVP.

dr Kinga Wysieńska, ekspertka

- Ekspert UM Warszawy ds. Programów Antydyskryminacyjnych
- Wykładowca Collegium Civitas

Udział w konferencjach i seminariach:

- Seminarium „Migrantki, ekonomia, integracja”, moderacja panelu, prezentacja rekomendacji dotyczących kobiet migrantek, ISP, Warszawa, 28 stycznia
- Prowadzenie dyskusji eksperckiej nt. dokumentu „Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania” w odniesieniu do kwestii ochrony cudzoziemców w Polsce i ich integracji, ISP, Warszawa 28 kwietnia
- Debata przy okrągłym stole na temat selekcji w klubach, udział w dyskusji, UM Warszawy, Biuro Prezydenta, prezentacja wyników Nocy Testów, Warszawa, 5 kwietnia
- Deutsch-Polnisches Unternehmerforum: Arbeitnehmerfreizügigkeit nach dem 1. Mai 2011, prezentacja *Projected implications for the Polish Labor Market due to the Opening of the German Labor Market*, Wiesbaden, 26 maja
- Udział w seminarium Humanity in Action: „Private Issues in Public Spaces? Street ‘Dialogues’ Between Minorities and Majority”, prezentacja na temat sposobów pomiarów nierówności i dyskryminacji, Warszawa 10 czerwca

- Eurofound (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions), „Social and economic impact of migration: Central and East-European perspectives”, prezentacja *Setting the scene: Immigration in Central and Eastern Europe; the Polish case*, Warszawa, 17-18 listopada
- Fundamental Rights Conference (FRC), „Dignity and Rights of Irregular Migrants”, udział w warsztatach poświęconych sytuacji migrantów na rynku pracy, Warszawa, 21-22 listopada
- Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego (PTPA), seminarium: „Dowodzenie w sprawach o dyskryminację – wyzwania”, prezentacja na temat możliwości wykorzystywania testów dyskryminacyjnych w postępowaniach sądowych, Warszawa, 21 września
- Udział w konferencji zorganizowanej przez People in Need Foundation „Make Data Work for You: Innovative approaches to presenting information”, People in Need Foundation, Praga, Czechy, 6-7 października
- Kampania Przeciwko Homofobii, warsztat dla Grupy Prawnej na temat prawa antydyskryminacyjnego, prezentacja: *Situation testing jako sposób dowodzenia w sprawach o dyskryminację osób LGTB*, Warszawa, 21-22 października
- Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Instytut Prawa i Społeczeństwa (INPRIS), Stowarzyszenie Sędziów Themis, Ambasada Stanów Zjednoczonych, seminarium/warsztaty na temat prawa antydyskryminacyjnego i testów dyskryminacyjnych, prezentacja na temat konstruowania testów i sytuacji testowych, Warszawa, 7 grudnia
- Platforma Międzynarodowej Współpracy na Rzecz Nieudokumentowanych Migrantów (PICUM), PFM, FROG, seminarium: „Dzieci-migranci o nieuregulowanym statusie prawnym w Polsce. Strategie na rzecz ich ochrony” (Building Strategies to Protect Children in an Irregular Migration Situation in Poland), prezentacja: *Bezdomność dzieci-migrantów*, Warszawa, 9 grudnia
- Naczelna Rada Adwokacka, konferencja: „Skuteczna ochrona prawna przeciwko dyskryminacji kobiet, prezentacja na temat testów dyskryminacyjnych”, Warszawa, 10 grudnia
- Udział w seminarium ISP „Prawnicy na rzecz uchodźców, prezentacja wyników badań dotyczących potrzeb integracyjnych uchodźców”, Warszawa, 12 grudnia
- Udział i reprezentowanie ISP podczas wizyt studyjnych w Belgii (listopad 2011), Szwecji (październik 2011), Wielkiej Brytanii (lipiec 2011).

Publikacje i artykuły:

- K. Wysieńska, *Doświadczenia integracyjne uchodźców - plany, aspiracje, potrzeby*, w: J. Frelak i W. Klaus (red.) *Słabe ogniwa. Pomoc prawna dla uchodźców*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- K. Wysieńska, *Stosowanie testów dyskryminacyjnych w sprawach LGTB*, Warszawa 2011
- J. Heidtman i K. Wysieńska (red.), *Procesy grupowe. Perspektywa Socjologiczna*, Wydawnictwo Naukowe Scholar 2011
- K. Wysieńska, *Manual rekrutacji respondentów wśród społeczności azjatyckiej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- K. Wysieńska, *Wizerunek imigrantów z Chin i Wietnamu w prasie polskiej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- Z. Karpiński i K. Wysieńska, *Dystans czy bliskość? Segregacja przestrzenna i zawodowa Polaków i cudzoziemców*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
- D. Sadowska i K. Wysieńska, *Różnorodna Warszawa*, UM Warszawy 2011.

Media polskie: Polskie Radio PR I, II, III, IV, V dla Zagranicy, Radio Dla Ciebie, Tok FM, Radio PIN, TNV, TVN Warszawa, TVP 2, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Tygodnik Powszechny”, „Życie Warszawy”, „Metro”, BBC

Piotr Kaźmierkiewicz, ekspert

Udział w seminariach i konferencjach:

- Prezentacja polskich wyników indeksu MIPEX na seminarium ISP oraz British Council w Polsce „Imigracja, integracja, mobilność społeczna”, Warszawa, 17 maja
- Prezentacja wniosków w zakresie strategii rzecznictwa na rzecz ruchu bezwizowego z krajami Partnerstwa Wschodniego na okrągłym stole zorganizowanym przez European Policy Centre oraz PASOS „The Road to Visa-Free Relations with the EU: Prospects for Ukraine, Moldova and Georgia”, Bruksela, 26 maja
- Wystąpienie na Regional Networking Conference zorganizowanej przez PASOS w Stambule na temat specyfiki pracy analityków polityki publicznej w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, 5 czerwca
- Prezentacja wyników badań na temat doświadczeń polskich i możliwości ich wykorzystania przez Gruzję przy wypracowaniu koncepcji polityki migracyjnej na seminarium zorganizowanym przez CIPDD, 8 lipca
- Prezentacja wyników badań na temat warunków integracji migrantów na Ukrainie na okrągłym stole zorganizowanym w Kijowie przez ODIHR, 13 lipca
- Prezentacja *Making Most of the Fellowship: practical tips* w ramach szkolenia grupy rosyjskich analityków, Moskwa, 19 lipca
- Prezentacja *Developing Public Policy Brief* w ramach wizyty studyjnej grupy rosyjskich analityków, Warszawa, 5 września
- Prezentacja *Political participation of foreigners in Poland in comparative perspective* wygłoszona na międzynarodowym seminarium „Nic o nas bez nas. Partycypacja społeczna i prawa polityczne imigrantów”, Warszawa, 23 września
- Wystąpienie otwierające wizytę studyjną gruzińskich urzędników i przedstawicieli organizacji międzynarodowych oraz pozarządowych, Warszawa, 3 października
- Prezentacja polskich doświadczeń w dziedzinie kontroli migracji na konferencji „Europe without barriers”, Kijów, 22 listopada
- Wystąpienie w panelu „Visa liberalisation in the Western Balkans and EaP countries – similarities and lessons to be learnt” na konferencji ISP/PASOS „Democracy, Partnership, Enlargement - Challenges for Europe, Challenges for the Polish EU Presidency”, Warszawa, 25 listopada
- Prezentacja wniosków z polskich doświadczeń w zakresie rozwoju polityki migracyjnej („Polish migration policy development: lessons for Eastern Partnership states”) na konferencji podsumowującej projekt z CIPDD, Tbilisi, 21 grudnia

Publikacje i artykuły:

- *Country report on ESF support for enhancing access to the labour market and the social inclusion of migrants and ethnic minorities. Country: Poland*, Komisja Europejska, DG Employment, Social Affairs and Equal Opportunities <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=7104&langId=en>
- V. Chumak, P. Kaźmierkiewicz, A. Starodub, O. Sushko, *Towards a comprehensive migration policy: Applying Polish Experience in Ukraine*, ISP/Institute for Euro-Atlantic Cooperation, Warszawa/Kijów <http://www.isp.org.pl/uploads/filemanager/Rozne/Towardsacomprehensivemigration.pdf>

- *Non-paper Integration of Migrants in Ukraine: Situation and Needs Assessment*, ODIHR Warszawa <http://www.osce.org/odihr/81760>
- J. Frelak, P. Kaźmierkiewicz, *Political participation of third country nationals on a national and local level*, Research Reports, Policy Papers, ISP Warszawa <http://www.isp.org.pl/publikacje-download,552,495.html>
- N. Dymitrova, P. Kaźmierkiewicz, *No shortcuts on the road to freedom of movement for the EU's Eastern neighbours*, PASOS Policy Brief, No. 2, 2011 http://pasos.org/wp-content/uploads/2011/11/PASOS_EapvisaEU_25nov2011.pdf
- *Migracjonная politika w stranach SNG: potrebnosti i al'tiernatiwy* (j. ros., red.), OSI Local Government and Public Service Reform Initiative, Budapeszt http://lgi.osi.hu/publications/2011/425/Migratsionnaya_politika_v_stranah_SNG_potrebnosti_i_alternativy_2.pdf

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze

Media polskie: Polskie Radio PR I, dla Zagranicy, IAR

Media zagraniczne: korespondenci radiowi i prasowi: rosyjscy, ukraińscy, białoruscy